

ANKARA BAROSU

İSTİNAF

DOÇ. DR. DEVRİM GÜNGÖR
ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
ÖĞRETİM ÜYESİ

ADEM ALBAYRAK
YARGITAY 15. HUKUK DAİRESİ

Ankara Barosu Yayınları

2016

ANKARA BAROSU YAYINLARI

© Ankara Barosu Başkanlığı, 2016

Tüm hakları saklıdır.

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

Adliye Sarayı Kat: 5 Sıhhiye /ANKARA

Tel: (0.312) 416 72 00

Faks: (0.312) 309 22 37

www.ankarabarusu.org.tr

ankarabarusu@ankarabarusu.org.tr

ANKARA BAROSU EĞİTİM VE KÜLTÜR MERKEZİ (ABEM)

Ihlamur Sk. No: 1 Kızılay /ANKARA

Tel: (0.312) 416 72 00

Faks: (0.312) 418 77 04

GRAFİK – TASARIM

Ankara Barosu

BASKI

ARCS OFSET MATBAACILIK

Kazımkarabekir Cad. Tunahan 101-2G İskitler /ANKARA

T: (0.312) 384 24 01 • F: (0.312) 384 24 03

www.arcs.com.tr info@arcs.com.tr

ISBN

978-605-9050-99-9

ÖNSÖZ

Uzun zaman önce hukukumuzda giren ve 2016 yılında uygulaması başlatılan İstinaf nedir?

Konuya ilişkin yasal düzenlemeyi, başvuru sistemini, sürecini, hukuk yargılamasında ve ceza muhakemesinde ayrı ayrı olmak üzere, birden fazla seminerle meslektaşlarımızın ilgisine sunduk.

Ancak kütüphanelerimizde yer alması gereken bu çalışmalarını basılı hale getirmenin şart olduğunu düşündük.

İstinaf, ilk derece mahkemelerinin verdiği nihai kararlara karşı başvurulacak olağan kanun yolu olarak, Hukuk Mahkemeleri Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu ile hukukumuzda girmiştir.

Temyiz yolunun benzeri bir kanun yolu gibi düşünülebilir de, temyizden farklı olarak istinaf yargılamasında, son kararın hukuki veya maddi sebeplerle ortadan kaldırılması ve yeni bir nihai karar tesis edilmesi söz konusudur.

İstinafı genel olarak değerlendirdiğimizde, ilk derece mahkemesinin nihai kararını ortadan kaldıran, yeni bir yargılamanın gerçekleştirildiği bir kanun yolu olarak anlatabiliriz.

Anayasal bir hak olan “hak arama özgürlüğü” çerçevesinde istinaf, esasen bir mahkemece verilen kararın usule ve hukuka uygun olup olmadığının, bir diğer yargı mercii tarafından denetlenmesi için getirilmiş bir kanun yolu olarak görmek gerekir.

İstinaf, yani Bölge Adliye Mahkemelerine yapılan başvurunun, kararların kesinleşme sürecini uzattığı yolunda tartışmalar da bulunmaktadır.

Ancak kanaatimce, ilk derece mahkemesi kararının doğru olması halinde doğru olmayan bir kararın kesinleşmesinin de adalete olan güveni sarsacağı yolundaki düşüncenin doğru olmadığını kabul ediyorum.

Bu yayını Baromuz adına hazırlayan AÜHF Öğretim Üyesi Av. Doç. Dr. Devrim Güngör ve Yargıtay 15. Hukuk Dairesi Üyesi Adem Albayrak’a, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ederiz.

Avukat Hakan CANDURAN

Ankara Barosu Başkanı

İÇİNDEKİLER

CEZA MUHAKEMESİNDE İSTİNAF.....	12
1. İSTİNAF NEDİR?.....	12
2. İSTİNAFIN HUKUKİ NİTELİĞİ NEDİR?.....	12
3. GENİŞ ANLAMDA İSTİNAF – DAR ANLAMDA İSTİNAF AYRIMI NEDİR?	12
4. HANGİ TARİHTEN İTİBAREN VERİLEN KARARLAR HAKKINDA İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURULUR?.....	13
5. KİMLER İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNABİLİR?.....	14
6. İSTİNAF BAŞVURUSU NEREYE YAPILIR?	15
7. İSTİNAF İSTEMİNİN SÜRESİ NE KADARDIR VE SÜRE NE ZAMAN BAŞLAR?.....	16
8. ESKİ HALE GETİRME SÜRESİ İÇİNDE İSTİNAF SÜRESİ İŞLER Mİ?	16
9. İSTİNAF TALEBİNDE BULUNURKEN GEREKÇE GÖSTERMEK ZORUNLU MUDUR?.....	16
10. KANUN YOLUNUN BELİRLENMESİNDE YANILMA HAK KAYBINA YOL AÇAR MI?	17
11. İSTİNAF BAŞVURUSU GERİ ALINABİLİR Mİ?	17
12. İLK DERECE MAHKEMESİNCE VERİLEN HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF YOLUNA BAŞVURULABİLİR?.....	18
13. RE'SEN İSTİNAF İNCELEMESİNE TABİ HÜKÜMLER VAR MIDIR?	18
14. HANGİ SEBEPLERE BAĞLI OLARAK İSTİNAF TALEBİNDE BULUNULABİLİR?.....	19
15. SANIĞIN YARARINA OLAN HUKUK KURALLARINA AYKIRILIK, SANIK ALEYHİNE HÜKMÜN BOZDURULMASI İÇİN CUMHURİYET SAVCISINA HAK VERİR Mİ?.....	19
16. İSTİNAF BAŞVURUSUNUN HÜKMÜN KESİNLEŞMESİNE ETKİSİ NEDİR?	19
17. İLK DERECE MAHKEMESİNCE VERİLİP DOĞRUDAN TEMYİZ KANUN YOLUNA TABİ OLAN KARARLAR VAR MIDIR?	20
18. İSTİNAF BAŞVURUSU HANGİ HALLERDE ÖN İNCELEME SONUCU REDDEDİLİR?.....	20
19. İSTİNAF İSTEMİNİN HÜKMÜ VEREN MAHKEMECE REDDİ HALİNDE GİDİLEBİLECEK BİR KANUN YOLU VAR MIDIR?.....	21
20. İSTİNAF DİLEKÇESİ VEYA BEYANA İLİŞKİN TUTANAK KARŞI TARAFA TEBLİĞ EDİLİR Mİ?	21
21. İSTİNAF BAŞVURUSU ÜZERİNE İLK DERECE MAHKEMESİ DOSYAYI NEREYE GÖNDERİR?	21
22. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CUMHURİYET SAVCISININ GÖREVİ NEDİR?.....	22
23. İSTİNAF İNCELEMESİNDE YENİ DELİL İKAME EDİLEBİLİR Mİ?.....	22
24. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ İSTİNABE YOLUNA BAŞVURABİLİR Mİ?.....	22

25. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNDE TETKİK HAKİMLERİ GÖREV ALMAKTA MIDIR ?	23
26. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE YAPILAN DURUŞMADA KİMLER HAZIR BULUNMAK DURUMUNDADIR ?	23
27. İSTİNAF DURUŞMASI BAZI HALLERDE KAPALI YAPILABİLİR Mİ ?	23
28. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNDE YAPILACAK DURUŞMANIN, İLK DERECE MAHKEMESİNDEKİ DURUŞMADAN NE FARKI VARDIR ?	24
29. İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNAN TUTUKSUZ SANIĞIN DURUŞMAYA GELMEMESİ HALİNDE NE KARAR VERİLİR ?	24
30. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİ İSTİNAF KANUN YOLUNDA CMK MADDE 231 UYARINCA HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASINA KARAR VERİLEBİLİR Mİ ? BU KARARA KARŞI GİDİLEBİLECEK KANUN YOLU NEDİR ?	24
31. İSTİNAF YARGILAMASINA UZLAŞMA HÜKÜMLERİ UYGULANABİLİR Mİ ?	25
32. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNİN DOSYAYI ESASTAN İNCELEDİKTEN SONRA VEREBİLECEĞİ KARARLAR NELERDİR ?	25
33. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİ DAVANIN YENİDEN GÖRÜLMESİNE KARAR VERDİĞİ TAKDİRDE YAPACAĞI DURUŞMANIN SONUNDA NE KARARLAR VEREBİLİR ?	26
34. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE YAPILAN DURUŞMA SONUNDA HANGİ KARARLAR VERİLEBİLİR ?	27
35. BOZMA KARARI VERİLMESİ ÜZERİNE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR ? BOZMA KARARINA DİRENMEK MÜMKÜN MÜDÜR ? 27	
36. BOZMA KARARI ÜZERİNE YENİDEN YAPILACAK OLAN DURUŞMADA İLK DERECE MAHKEMESİ SERBESTÇE YENİ BİR HÜKÜM KURABİLİR Mİ ?	27
37. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNCE HÜKMÜN BOZULMASININ HÜKME KARŞI İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNMAYAN SANIKLAR YÖNÜNDEN BİR ETKİSİ VAR MIDIR ?	28
38. AYNI BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN CEZA DAİRELERİ İLE FARKLI BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN CEZA DAİRELERİ ARASINDAKİ İÇTİHAT FARKLILIĞINI ORTADAN KALDIRMANIN BİR YOLU VAR MIDIR ?	28
39. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARAR VE HÜKÜMLERİNE KARŞI DİRENMEK MÜMKÜN MÜDÜR ?	29
40. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNCE YAPILAN DURUŞMA SONUNDA VERİLEN HÜKÜM BAKIMINDAN CEZANIN AĞIRLAŞTIRILMASI YASAĞI SÖZ KONUSU MUDUR ?	29
41. İSTİNAF MAHKEMESİNİN KARARLARINA KARŞI İTİRAZ KANUNYOLUNA BAŞVURULABİLİR Mİ ?	29
42. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNCE VERİLEN HANGİ KARARLARA KARŞI TEMYİZ YOLUNA BAŞVURULABİLİR ? ... 30	
43. TEMYİZİN İSTİNAFTAN KAPSAM İTİBARIYLA FARKI NEDİR ? .. 31	

44. İSTİNAF SONUNDA VERİLİP TEMYİZ YOLU AÇIK OLAN KARARLARA KARŞI KİMLER TEMYİZ İSTEMİNDE BULUNABİLİRLER?	32
45. TEMYİZ İNCELEMESİ SONUNDA BOZMA KARARI VERİLDİĞİ TAKDİRDE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR?	32
46. TEMYİZ İNCELEMESİ SONUNDA BOZMA KARARI VERİLMESİ HALİNDE DAVAYA YENİDEN BAKACAK OLAN BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN DURUŞMA AÇMASI ZORUNLU MUDUR?	33
47. HALİ HAZIRDA YARGITAY'DA TEMYİZ İNCELEMESİ DEVAM EDEN DOSYALAR HAKKINDA BOZMA KARARI VERİLDİĞİNDE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR?	33
48. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNCE VERİLİP TEMYİZ YOLU KAPALI OLAN KARARLAR BAKIMINDAN BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINCA BAŞVURULABİLECEK BİR KANUN YOLU VAR MIDIR?	34
HUKUK YARGILAMASINDA İSTİNAF	36
1. KANUN YOLU NE DEMEKTİR?	36
2. KANUN YOLLARININ TİPİK ÖZELİKLERİ NELERDİR?	37
3. MEVZUATIMIZDA KAÇ TÜR KANUN YOLU VARDIR?	38
4. İSTİNAF KANUN YOLUNA NEDEN İHTİYAÇ VARDIR?	38
5. İSTİNAFIN KELİME ANLAMI NEDİR?	38
6. İSTİNAF İLE İLGİLİ KAÇ TÜR SİSTEM VARDIR? BİZİM KABUL ETTİĞİMİZ SİSTEM HANGİSİDİR?	39
7. İSTİNAFIN LEHİNE OLAN GÖRÜŞLERİN DAYANAKLARI NELERDİR?	40
8. İSTİNAFIN ALEYHİNE OLAN GÖRÜŞLERİN DAYANAKLARI NELERDİR?	41
9. İSTİNAF İLE TEMYİZİN TEMEL FARKLARI NELERDİR?	42
10. TÜRKİYE'DE İSTİNAF TEŞKİLATI NE ZAMAN VE NASIL KURULMUŞTUR?	43
11. İSTİNAF MAHKEMELERİNİN YARGI ÇEVRELERİ NERELERDİR?	43
12. İSTİNAF MAHKEMELERİNDE İŞBÖLÜMÜ NASIL YAPILMIŞTIR?	44
13. İSTİNAF DAİRELERİ ARASINDA ÇIKABİLECEK İÇTİHAT AYKIRILIKLARI NASIL GİDERİLECEKTİR?	45
14. HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURULABİLECEKTİR?	46
A) İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI OLMASI.	47
B) NİHAİ KARAR OLMASI.	48
C) İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ KESİN NİTELİKTE OLMAMASI.	48
AA) KESİNLİK SINIRININ BELİRLENMESİ.	49
BB) KESİNLİK SINIRININ İSTİSNASI VE KATILMA YOLUYLA İSTİNAF.	50
CC) ÖZEL KANUNLARDA KESİNLİĞİ KABUL EDİLEN İLK DERECE MAHKEMESİ KARARLARI.	51
AAA) TÜKETİCİ MAHKEMESİ KARARLARINA İLİŞKİN GETİRİLEN	

KESİNLİK KURALI.....	51
BBB) İCRA HUKUK MAHKEMESİ KARARLARINA İLİŞKİN GETİRİLEN KESİNLİK KURALI.....	51
CCC) KOMANDİTERİN DENETİMİ SIRASINDA BİLİRKİŞİ ATANMASI KARARI.....	52
DDD) KOOPERATİFLER KANUNU'NUN 21. MADDESİNE GÖRE VERİLEN KARARLAR.....	53
EEE) 3533 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN KESİNLİK KURALI.....	53
15. HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF,HANGİ KARARLARA KARŞI TEMYİZ YOLUNA BAŞVURULACAKTIR ? ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA NASIL OLACAKTIR ?.....	54
16. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARDAN OLAN İHTİYATİ TEDBİR VE İHTİYATİ HACİZLE İLGİLİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF YOLUNA BAŞVURULABİLİNECEK MİDİR ?.....	57
AA) İHTİYATİ TEDBİRLE İLGİLİ KARARLAR KONUSUNDA İSTİNAF İNCELEMESİ.....	58
AAAA) KARŞI TARAFIN YOKLUĞUNDA VERİLEN KABUL KARARINA KARŞI KANUN YOLU.....	58
BBBB) KARŞI TARAFIN HUZURUNDA VERİLEN KABUL KARARINA KARŞI KANUN YOLU.....	58
CCC) KABUL KARARINA İTİRAZ ÜZERİNE VERİLEN KARARA KARŞI KANUN YOLU.....	60
DDD) İHTİYATİ TEDBİR TALEBİNİN REDDİ HALİNDE KANUN YOLU.....	61
BB) İHTİYATİ HACİZLE İLGİLİ KARARLAR KONUSUNDA İSTİNAF İNCELEMESİ.....	62
17. İSTİNAFA BAŞVURMADA HUKUKİ YARAR ŞARTI ARANACAK MİDİR ?.....	63
18. YETKİLİ İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL TESPİT EDİLİR ?.....	63
19. İSTİNAFA BAŞVURU SÜRESİ NE KADARDIR ?.....	64
20. SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE SONUÇ NE OLUR ?.....	68
21. SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL BİR KARAR VERİR ?.....	68
22. İSTİNAF SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE BAŞVURULACAK YASAL BİR YOL VARMIDIR ?.....	70
23. İSTİNAF BAŞVURU DİLEKÇESİ NASIL OLMALIDIR? DİLEKÇE ÜZERİNE HANGİ İŞLEMLER YAPILACAKTIR ?.....	70
24. İSTİNAF BAŞVURU TARİHİ NE ZAMANDIR ?.....	73
25. İSTİNAF BAŞVURUSU HARCA VE MASRAFA TABİ MİDİR?.....	73
26. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN ŞEKLİ VE İÇERİĞİ NASIL OLMALIDIR ?.....	74
A) TARAFLARA İLİŞKİN BİLGİLER.....	75
AA) BAŞVURUDA BULUNAN İLE KARŞI TARAFIN SIFATLARI.....	75
BB) BAŞVURUDA BULUNAN İLE KARŞI TARAFIN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ.....	75
CC) BAŞVURUDA BULUNAN İLE KARŞI TARAFIN TEMSİLCİ VE VEKİL BİLGİLERİ.....	76

DD) İMZA	76
B) İLK DERECE MAHKEMESİ KARARINA İLİŞKİN BİLGİLER.....	76
AA) İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ KÜNYESİ.	76
BB) TEBLİĞ TARİHİ.	77
C) BAŞVURUYA İLİŞKİN BİLGİLER.	77
AA)BAŞVURU SEBEPLERİ VE GEREKÇESİ.	77
BB) TALEP.....	78
27. İSTİNAF DİLEKÇESİNDE EKSİKLİK BULUNMASI DURUMUNDA İSTİNAF MAHKEMESİ İNCELEMİYİ HANGİ YÖNDEN YAPAR?.....	81
28. İSTİNAF DİLEKÇESİNE CEVAP VERMEK MÜMKÜN MÜDÜR?... 82	
29.KATILMA YOLUYLA İSTİNAFA BAŞVURMAK MÜMKÜN MÜDÜR? BU HALDE SÜRE NE KADARDIR?	85
30. İSTİNAF HAKKINDAN FERAGAT MÜMKÜN MÜDÜR ? KOŞULLARI NELERDİR ?	90
31. İSTİNAFA BAŞVURMAK HÜKMÜN İCRASINI DURDURUR MU ?.	91
32. İSTİNAF YARGILAMASINDA ÖN İNCELEME NASIL YAPILIR?... 92	
33. İSTİNAF YARGILAMASI DURUŞMALI MI? DURUŞMASIZ MI YAPILIR?	93
34. DURUŞMA YAPILMADAN KARAR VERİLEBİLECEK USULE İLİŞKİN HALLER VAR MIDIR?.....	93
35. DURUŞMA YAPILMADAN KARAR VERİLEBİLECEK ESASA İLİŞKİN HALLER VAR MIDIR?	94
36. İSTİNAF UYGULAMASINDA ÖNEMLİ YER TUTAN KAMU DÜZENİ KAVRAMI NEDİR ?	95
37. İSTİNAFTA İNCELEME (TAHKİKAT) NASIL YAPILACAKTIR?... 106	
38. İSTİNAF İNCELEMESİNDE İSTİNABE MÜMKÜN MÜDÜR?..... 108	
39. İSTİNAF İNCELEMESİNİN KAPSAMI NASIL BELİRLENECEKTİR ?	109
40. İSTİNAF YARGILAMASINDA DURUŞMA NASIL YAPILACAKTIR?. 109	
41. İSTİNAF YARGILAMASINDA GİDERLERİN YATIRILMAMASI HALİNDE NASIL BİR DURUMLA KARŞILAŞILIR ?	111
42. İSTİNAF İNCELEMESİNDE YAPILAMAYACAK İŞLER NELERDİR ?	111
A) KARŞI DAVA AÇMA YASAĞI.	112
B) MÜDAHALE TALEBİNDE BULUNMA YASAĞI.	112
C) ISLAH TALEBİNDE BULUNMA YASAĞI.	113
D) BİRLEŞTİRME TALEBİNDE BULUNMA YASAĞI.	113
E) YENİ DELİL GÖSTERME İLE İDDİA VE SAVUNMADA BULUNMA YASAĞI.	114
F) YETKİ SÖZLEŞMESİ YAPMA YASAĞI.	115
43. İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL KARAR VERECEKTİR?..... 116	
44. İSTİNAF MAHKEMESİNCE VERİLEN KARARLARA KARŞI TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURUDA BULUNULABİLİR Mİ?... 117	
A) KARARIN KESİN OLMAMASI.	118
AA) HMK'NİN 362. MADDESİ KAPSAMINDA KESİN KARARLAR.... 118	
AAA) MİKTAR VEYA DEĞERİ 25.000,00 TL'Yİ GEÇMEYEN DAVALAR BAKIMINDAN..... 119	

BBB) SULH HUKUK MAHKEMESİ'NİN GÖREVİNE GİREN DAVALAR BAKIMINDAN.	119
CCC) YETKİ VE GÖREV UYUŞMAZLIKLARI İLE MERCİ TAYİNİNE İLİŞKİN KARARLAR.	121
DDD) ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİ BAKIMINDAN.	121
EEE) NÜFUS KAYITLARININ DÜZELTİLMESİNE İLİŞKİN DAVALAR BAKIMINDAN.	121
FFF) DAVANIN NAKLİNE İLİŞKİN KARARLAR.	122
GGG) GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA TEDBİRLERİNE İLİŞKİN KARARLAR BAKIMINDAN	122
BB) HMK'NİN 353. MADDESİ KAPSAMINDA KESİN KARARLAR.	122
CC) 5521 SAYILI KANUN KAPSAMINDA KESİN KARARLAR.	122
DD) 2004 SAYILI KANUN KAPSAMINDA KESİN KARARLAR.	123
B) BAŞVURUDA HUKUKİ YARAR BULUNMASI.	123
AA) KARAR ALEYHİNE SONUÇLANAN TARAFIN TEMYİZDE HUKUKİ YARARI.	123
BB) KARAR LEHİNE SONUÇLANAN TARAFIN TEMYİZDE HUKUKİ YARARI.	123
45. TEMYİZ BAŞVURUSUNUN SÜRESİ NE KADARDIR?.....	124
46. TEMYİZ DİLEKÇESİ HANGİ MAHKEMEYE VERİLMELİDİR?.....	125
47. TEMYİZ DİLEKÇESİNİN ŞEKLİ VE İÇERİĞİ NASIL OLMALIDIR?.....	127
48. TEMYİZ DİLEKÇESİNE CEVAP VERİLEBİLİR Mİ? KATILMA YOLUYLA TEMYİZ MÜMKÜN MÜDÜR?.	130
49. KATILMA YOLUYLA TEMYİZ BAŞVURUSU NASIL YAPILACAKTIR?.....	131
50. TEMYİZE CEVAP DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ NASIL OLMALIDIR?.	132
51. KATILMA YOLU İLE TEMYİZ DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ NASIL OLMALIDIR?.	135
52. TEMYİZ İNCELEMESİNDE DURUŞMA İSTEMİNDE BULUNULMASI MÜMKÜN MÜDÜR?.	138
53. TEMYİZDEN FERAGAT MÜMKÜN MÜDÜR?.	140
54. BOZMA SONRASI DOSYA İSTİNAF MAHKEMESİNE Mİ, YOKSA İLK DERECE MAHKEMESİNE Mİ GÖNDERİLECEKTİR?.	140
KAYNAKÇA.	142

CEZA
MUHAKEMESİNDE
İSTİNAF

DOÇ. DR. DEVRİM GÜNGÖR
ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
ÖĞRETİM ÜYESİ

CEZA MUHAKEMESİNDE İSTİNAF

1. İSTİNAF NEDİR?

İstinaf ilk derece mahkemesi tarafından verilen son kararlara karşı gidilebilen olağan bir kanun yolu olup istinafa başvurulması hükmün kesinleşmesini önler. Temyizden farklı olarak istinaf muhakemesinde son kararın hukuki veya maddi sebeplere dayalı olarak ortadan kaldırılması ve yeni bir son karar verilmesi mümkündür. Öte yandan istinaf muhakemesinde son kararın duruşma açılmak suretiyle yeniden ele alınması ve yeni bir son karar verilmesi zorunlu olmayıp, dosya üzerinden yapılacak inceleme sonunda başvurunun esaslan reddine veya hükmün bozulmasına da karar verebilir.

2. İSTİNAFIN HUKUKİ NİTELİĞİ NEDİR?

Olağan kanun yolları kendi içinde “asıl derece veya ikinci derece” kanun yolu ve “hukuki derece” kanun yolu olmak üzere ikiye ayrılır. İkinci derece kanun yolunda uyumsuzluk konusunun hem maddi hem de hukuki yönden incelenmesi yapılmaktayken; hukuki derece kanun yolunda kararın yalnızca hukuki yönden incelenmesi söz konusudur. İkinci derece kanun yolu uyumsuzluk konusu yapılan kararın ara karar ya da son karar olmasına göre itiraz ve istinaf olmak üzere iki çeşittir; hukuki derece kanun yolu ise temyizdir.

3. GENİŞ ANLAMDA İSTİNAF – DAR ANLAMDA İSTİNAF AYRIMI NEDİR?

Klasik yani geniş anlamda istinafa ilk verilen son karar yok sayılarak yeni bir muhakeme gerçekleştirilir. Yani uyumsuzluk, ilk derece mahkemesinin önünde cereyan eden yargılamadan tümüyle bağımsız olarak yeni ortaya çıkan değişiklikler ve herhangi bir sınırlama olmaksızın ileri sürülebilen yeni deliller ve olaylar da dikkate alınarak karar verilmektedir. Söz konusu geniş anlamda istinaf anlayışında, ilk derece mahkemesince incelenen ve değerlendirilen hususlardan bağımsız olarak ikinci derecede görev yapan istinaf mahkemesinde

muhakeme tekrarlanır. Dava konusu olayın yeniden incelenmesi sebebiyle istinaf mahkemelerine olay mahkemesi de denilmektedir. İstinaf mahkemesince, ilk derece muhakemesinden tamamen bağımsız olarak ve yeni delil ve olaylar gözü önünde tutularak karar verilir. Geniş anlamda istinafta kontrol muhakemesi değil, yepyeni ve tekrar muhakeme yapılması söz konusudur. Dar anlamda istinafta ise ilk derece mahkemesince gerçekleştirilen yargılama istinaf mahkemesinin önünde baştan sona aynen tekrarlanmaz ve maddi olaylar bakımından yalnızca gereken hususlarda yeniden incelenerek karara varılması söz konusu olur. Maddî sorun, öğrenme muhakemesi yapılarak incelenmekle birlikte, muhakemede sözlülük ve doğrudan doğruluk ilkeleri ancak karara esas alınabilecek deliller yönünden uygulanır. İlk muhakeme, baştan sona aynen tekrarlanmaz ve maddî olaylar yalnızca gereken hususlarda yeniden incelenerek karara varılır. İstinaf mahkemesi bütün delillerle temas geçmez. Sadece önemli veya tereddütlü hususlarda veya yeni delil, olay mevcutsa deliller toplanır. Günümüzde genel eğilimin dar anlamda istinaftan yana olduğu görülmektedir. Zira ilk yargılamanın baştan sona tekrarlanması, davaların istenmeyecek şekilde uzamasına neden olur. Sonradan ortaya çıkan dar anlamda istinafta ise bütün delillerle doğrudan doğruya temas kabul edilmemektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun benimsediği istinaf dar anlamda istinaftır.

4. HANGİ TARİHTEN İTİBAREN VERİLEN KARARLAR HAKKINDA İSTİNAF KANUNYOLUNA BAŞVURULUR?

5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 8/1. maddesinde; "Bölge adliye mahkemelerinin 26.09.2004 tarihli ve 5335 sayılı adli yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkileri hakkında kanunun geçici 2. Maddesi uyarınca resmi gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında kesinleşinceye kadar Ceza mahkemeleri usulü kanunun 322. Maddesinin 4., 5. Ve 6. Fıkraları hariç olmak üzere 305 ila 326. Maddeleri uygulanır." denilmektedir. Bu hükümden, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden

evvel aleyhine kanun yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun temyizi düzenleyen hükümlerinin uygulanacağı; bölge adliye mahkemelerinin göreve başlamasından sonra hakkında kanun yoluna başvurulmuş hükümlerin ise istinaf kanun yoluna tabi olacağı anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle, mevcut yasal düzenleme uyarınca; 20.07.2016 tarihinden evvel hüküm verilmiş olmasına karşın, henüz kanun yoluna başvuru süresi dolmamış hükümlere karşı 20.07.2016 tarihi ve sonrasında başvurulabilecek kanun yolu; istinaftır.

5. KİMLER İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNABİLİR?

Kural olarak istinaf davası kendiliğinden açılmadığından, bir istem gereklidir. Bu durum “davasız yargılama olmaz” ilkesinin de bir sonucudur.

Kanun yoluna başvurma hakkına sahip olanlar tarafından istinaf isteminde bulunulması mümkündür. Bu kapsamda Cumhuriyet savcısı (CMK madde 260/3), şüpheli, sanık ve bu kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanlar (CMK madde 260/1) istinaf isteminde bulunabilirler. Katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanlarla kastedilen, davadan haberdar edilmediği için katılma talebinde bulunamamış olanlardır. Davadan haberi olduğu halde duruşmaya gelmeyen suçtan zarar gören kimse katılma hakkından vazgeçmiş sayılır ve istinafa başvuramaz.

Müdafî, şüphelinin ya da sanığın açık arzusuna aykırı olmamak koşuluyla istinafa başvurabilir. (CMK madde 261). Ancak şüphelinin ya da sanığın müdafîini bu haktan yoksun kılması, istediği takdirde mümkündür. Vekilin de vekilliğini üstlendiğini kişilerin açık arzusuna aykırı olmamak koşuluyla istinafa başvurması mümkündür. (CMK madde 261).

Şüphelinin veya sanığın yasal temsilcisi ve eşi, şüpheliye veya sanığa açık olan kanun yollarına süresi içinde kendiliklerinden başvurabilirler.

Şüphelinin veya sanığın başvurusuna ilişkin hükümler, şüphelinin veya sanığın yasal temsilcisi ve eşi tarafından yapılacak başvuru ve onu izleyen işlemler için de geçerlidir. (CMK madde 262).

Kendilerini ilgilendiren kararlar bakımından tanığın, bilirkişinin ve diğer üçüncü kişilerin istinafa başvurabilmeleri mümkündür. Ara kararlar söz konusu olduğunda bu kimseler itiraz kanun yoluna başvurumaktadırlar. Ancak bir malın müsadere edilmesine ya da edilmemesine ilişkin kararlar bakımından istinaf kanun yoluna başvurulması gereklidir. (CMK madde 256, madde 257, madde 258). Zira müsadereye ilişkin olarak verilen karar CMK madde 223/1 uyarınca son karar niteliğindedir.

6. İSTİNAF BAŞVURUSU NEREYE YAPILIR?

İstinaf başvurusu, aleyhine bu yola gidilen hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır. Ancak beyanın tutanağa geçirilmesi ve tutanağın hâkime onaylatılması gerekir. (CMK madde 273/1). Şayet hüküm, istinaf yoluna başvuran Cumhuriyet savcısına veya ilgililere gerekçeyle birlikte açıklanmamışsa; hükme karşı istinaf yoluna başvurulduğunun mahkemeye öğrenilmesinden itibaren gerekçenin, yedi gün içinde tebliğ edilmesi gereklidir. (CMK madde 275/2).

Tutuklu sanık hakkında CMK madde 263 hükmü saklıdır. Tutuklu şüpheli veya sanık, zabıt kâtibine veya tutuklu olduğu ceza infaz kurumu ve tutukevi müdürüne beyanda bulunarak veya istinaf talebinde bulunduğu dair bir dilekçe vererek istinaf kanun yoluna başvurabilir. Zabıt kâtibine başvuru hâlinde, istinafa başvuru beyanı veya dilekçesi ilgili deftere kaydedildikten sonra bu hususları belirten bir tutanak düzenlenerek tutuklu bulunan şüpheli veya sanığa bir örneği verilir. Kurum müdürüne başvuru hâlinde de aynı işlem yapılarak, tutanak ve dilekçe derhâl ilgili mahkemeye gönderilir. Zabıt kâtabi başvuruyu ilgili deftere kaydeder. Zabıt kâtabince veya kurum müdürünce söz konusu işlemler yapıldığı zaman istinaf için öngörülen süreler kesilmiş sayılır. (CMK madde 263).

7. İSTİNAF İSTEMİNİN SÜRESİ NE KADARDIR VE SÜRE NE ZAMAN BAŞLAR?

Kural olarak kanun yollarına başvurma belli sürelerle bağlanmış-
tır. Hükümün açıklanmasından itibaren 7 gün içinde hükmü veren
mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt katibine bir beyanda
bulunulması suretiyle istinaf isteminde bulunulması gerekir. (CMK
madde 273/1). Hüküm, istinaf yoluna başvurma hakkı olanların
yokluğunda açıklanmışsa süre tebliğ tarihinden başlar. (CMK madde
273/2). Ağır ceza mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcıları,
mahkemelerinin yargı çevresi içerisindeki asliye mahkemelerinin
hükümlerine karşı, kararın o yer Cumhuriyet başsavcılığına geliş
tarihinden itibaren 7 gün içinde istinaf yoluna başvurabilirler. (CMK
madde 273/3).

8. ESKİ HALE GETİRME SÜRESİ İÇİNDE İSTİNAF SÜRESİ İŞLER Mİ?

Eski hale getirme süresi içinde de istinaf süresi işler. Bu nedenle
sanığın, eski hale getirme isteminde bulunduğu hallerde ayrıca istinaf
isteminde de bulunması gerekir. Bu halde istinaf istemiyle ilişkili işler,
eski hale getirme istemi hakkında karar verilinceye kadar ertelenir.
(CMK madde 274).

9. İSTİNAF TALEBİNDE BULUNURKEN GEREKÇE GÖSTERMEK ZORUNLU MUDUR?

Sanık ve CMK'ya göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma
isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek
surette suçtan zarar görmüş bulunanların dilekçe veya beyanında
başvuruya ilişkin nedenlere yer vermesi zorunlu değildir. (CMK
madde 273/4). Ancak Cumhuriyet savcısının, istinaf yoluna başvurma
nedenlerini gerekçeleriyle birlikte yazılı isteminde açıkça göstermesi
gerekir (CMK madde 273/5). Cumhuriyet savcısı tarafından yapı-
lan başvurunun lehe mi aleyhe mi olduğunun anlaşılabilmesi için
gerekçesiz dilekçelerin iade edilmesi gerekir. Bu istem, ilgililere tebliğ

edilir ve ilgililer tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.

10. KANUN YOLUNUN BELİRLENMESİNDE YANILMA HAK KAYBINA YOL AÇAR MI?

Kanun yolunun veya merciin belirlenmesinde yanılma, başvuranın haklarını ortadan kaldırmaz. Örneğin; istinaf yerine temyiz başvurusunda bulunmuş olması halinde, diğer koşulları taşıması kaydıyla, bu başvuru geçerli bir istinaf başvurusu olarak değerlendirilecektir. Bu halde, başvurunun yapıldığı merci, başvuruyu derhal görevli ve yetkili olan merciye gönderir. (CMK madde 264). Ancak 22.1.1962 tarihli 2 E. 1 K. sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ile kanun yoluna başvurma konusundaki yanılmaya ilişkin düzenlemenin Cumhuriyet savcıları bakımından geçerli olmadığı kabul edilmiştir.

11. İSTİNAF BAŞVURUSU GERİ ALINABİLİR Mİ?

Kural olarak kanun yolu incelemesi ya da yargılaması ilgililerin başvurusu üzerine yapılabildiğinden bu kişilerin iradesi önemlidir. İstinafa başvurulduktan sonra bunun geri alınması, merci tarafından karar verilinceye kadar geçerlidir. Ancak Cumhuriyet savcısı tarafından sanık lehine yapılan başvuru, onun rızası olmaksızın geri alınamaz. Müdafinin veya vekilinin başvurusunu geri alabilmesi, vekâletnamede bu hususta özel yetkili kılınmış olması koşuluna bağlıdır.

CMK md. 150/2 uyarınca, kendisine müdafî atanan şüpheli veya sanıklar yararına kanun yoluna başvurulduğunda veya başvuru kanun yolundan vazgeçildiğinde şüpheli veya sanık ile müdafîin iradesi çelişirse müdafîin iradesi geçerli sayılır. (CMK madde 266).

İstinaf başvurusunun geri alınması halinde başvurma hakkı düşeceğinden artık istinaf yoluna gidilemez.

12. İLK DERECE MAHKEMESİNCE VERİLEN HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF YOLUNA BAŞVURULABİLİR?

İlk derece mahkemelerinden verilen son kararlara (hükümlere) karşı istinaf yoluna başvurulabilir. (CMK madde 272/1).Hükümden önce verilip hükme esas teşkil eden veya başkaca kanun yolu öngörülmemiş olan mahkeme kararlarına karşı da hükümler birlikte istinaf yoluna başvurulabilir. (CMK madde 272/2).

Ancak;

a) Hapis cezasından çevrilen adli para cezaları hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen 3.000 Türk Lirası dahil adli para cezasına mahkumiyet hükümlerine,

b) Üst sınırı 500 günü geçmeyen adli para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,

c) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere

Karşı istinaf yoluna başvurulamaz. (CMK madde 272/3). Söz konusu kararlar verildikleri anda kesin hüküm etkisine sahiptirler. Ancak bu karar bakımından CMK madde 309 uyarınca olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına bozma yoluna gidilebilmesi mümkündür.

13. RE'SEN İSTİNAF İNCELEMESİNE TABİ HÜKÜMLER VAR MIDIR?

CMK, istisnai olarak bazı mahkûmiyet kararları bakımından istek şartını aramamıştır. İlk derece mahkemesince verilen 15 yıl ve daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümler bölge adliye mahkemesince sanık lehine re'sen incelenir. (CMK madde 272/1.)

14. HANGİ SEBEPLERE BAĞLI OLARAK İSTİNAF TALEBİNDE BULUNULABİLİR?

İstinafın nedenini mahkemelerin son kararları üzerinde bölge adliye mahkemesinin bozma ya da davanın yeniden görülmesi suretiyle denetlenmesine imkan tanıyan hususlar oluşturur. CMK madde 280/1 b. a'da istinaf nedenleri "usule veya esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılık", "delillerde veya işlemlerde herhangi bir eksiklik" ve "ispat bakımından değerlendirmenin yerinde" olmaması şeklinde belirtilmiştir.

İlk derece mahkemesince verilen hükümdeki hem maddi hem de hukuki sorunun çözümüne ilişkin sebeplere dayanarak istinaf talebinde bulunulabilir. Bir başka deyişle, istinaf kanun yolunda maddi sorunun yanında hukuki sorunun çözümü de denetlenir.

15. SANIĞIN YARARINA OLAN HUKUK KURALLARINA AYKIRILIK, SANIK ALEYHİNE HÜKMÜN BOZDURULMASI İÇİN CUMHURİYET SAVCISINA HAK VERİR Mİ?

Bu konuda Kanunda açık bir düzenleme olmamakla birlikte, temyiz kanun yolunu düzenleyen hükümler arasında yer alan 290. maddedeki kuralın bu durumda da kıyas yoluyla uygulanması ve dolayısıyla sanığın yararına olan hukuk kurallarına aykırılık nedeniyle sanık aleyhine hükmün bozdurulması için Cumhuriyet savcısının ve katılanın talepte bulunamayacağını kabul edilmesi gerekir.

16. İSTİNAF BAŞVURUSUNUN HÜKMÜN KESİNLEŞMESİNE ETKİSİ NEDİR?

Olağan kanun yolu olması nedeniyle süresi içinde yapılan istinaf başvurusu, temyiz kanun yolunda olduğu gibi hükmün kesinleşmesini engeller. (CMK madde 275/1). Şayet mahkûmiyet hükmü verilmişse hükmün infazına başlanmaz. Zira infazın koşulu mahkûmiyet hükmünün kesinleşmiş olmasıdır. (CGTİHK madde 4).

17. İLK DERECE MAHKEMESİNCE VERİLİP DOĞRUDAN TEMYİZ KANUN YOLUNA TABİ OLAN KARARLAR VAR MIDIR?

TCK md. 18'ye göre suçlunun iadesi kararına karşı doğrudan temyiz kanun yoluna gidilmesi mümkündür. Türk Ceza Kanununun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü hariç; diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtay'a başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin ilk derece mahkemelerinin karar ve hükümlerine karşı istinaf yoluna başvurulur. (CMK madde 285). Böylece diğer özel kanunlarda doğrudan Yargıtay'ın görev alanına giren konularda genel bir düzenleme getirilerek bu tür başvuruların bölge adliye mahkemesine yapılacağı düzenlenmiştir. Yani özel kanunlarda temyiz olarak gösterilen kanun yolundan anlaşılması gereken artık istinaftır. Yine denetim makamı olarak Yargıtay gösterilmişse bunun da bölge adliye mahkemeleri olarak anlaşılması gereklidir.

18. İSTİNAF BAŞVURUSU HANGİ HALLERDE ÖN İNCELEME SONUCU REDDEDİLİR?

İstinaf istemi, kanuni sürenin geçmesinden sonra veya aleyhine istinaf yoluna başvurulamayacak bir hükme karşı yapılmış ise, ya da istinaf yoluna başvuranın buna hakkı yoksa hükmü veren mahkeme, bir karar ile istemi reddeder. (CMK madde 276/1).

Dosya üzerinde ön inceleme bölge adliye mahkemesi tarafından da ayrıca yapılır ve bu inceleme sonunda bölge adliye mahkemesinin yetkili olmadığına anlaşılması halinde dosyanın yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilmesine karar verilebileceği gibi (CMK madde 279/1 b.a) süresi içinde başvurma hakkı olan kimse tarafından yapılmayan veya istinaf yolu kapalı olan kararlar bakımından yapılan başvurular reddedilir Bu kararlara karşı itiraz kanun yoluna gidilebilir. (CMK madde 279/1 d.d).

19. İSTİNAF İSTEMİNİN HÜKMÜ VEREN MAHKEMECE REDDİ HALİNDE GİDİLEBİLECEK BİR KANUN YOLU VAR MIDIR?

İstinaf başvurusunda bulunan Cumhuriyet savcısı veya ilgililer, red kararının kendilerine tebliğinden itibaren 7 gün içinde bölge adliye mahkemesinden bu hususta bir karar verilmesini isteyebilirler. Bu takdirde, dosya bölge adliye mahkemesine gönderilir. Ancak bu nedenle hükmün infazı ertelenemez. (CMK madde 276/2).

20. İSTİNAF DİLEKÇESİ VEYA BEYANA İLİŞKİN TUTANAK KARŞI TARAFA TEBLİĞ EDİLİR Mİ?

Hükmü veren mahkemece reddedilmeyen istinaf dilekçesi veya beyana ilişkin tutanağın bir örneği karşı tarafa tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde yazılı olarak cevabını verebilir. (CMK madde 277/1). Böylece kanunyolu aşamasında çelişmeli muhakeme ve silahların denklığı ilkelerine uyulmuş olunur. Karşı taraf sanık ise, bir tutanağa bağlanmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla da cevabını vermesi mümkündür. Cevap verildikten veya bunun için belirli süre geçtikten sonra dava dosyası, bölge adliye mahkemesine sunulmak üzere, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. (CMK madde 274/2). Yani dava dosyasının bölge adliye mahkemesine gönderilmesi Cumhuriyet başsavcılıkları vasıtasıyla gerçekleşmektedir.

21. İSTİNAF BAŞVURUSU ÜZERİNE İLK DERECE MAHKEMESİ DOSYAYI NEREYE GÖNDERİR?

Dosya, bölge adliye mahkemesine sunulmak üzere Cumhuriyet başsavcılığı tarafından, bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

22. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CUMHURİYET SAVCISININ GÖREVİ NEDİR?

Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet savcısının görevleri şunlardır:

- a. Bölge adliye mahkemesine gelen ceza davalarına ilişkin hüküm ve kararlara ait dosyalardan kendilerine verilenleri inceleyerek yazılı düşüncesiyle (tebliğname) birlikte ilgili daireye göndermek ve duruşmalara katılmak
- b. Ceza daireleri kararlarına karşı gerektiğinde kanun yollarına başvurmak,
- c. Cumhuriyet başsavcısının vereceği diğer görevleri yapmak,
- d. Kanunla verilen diğer görevleri yapmak. (5320 sayılı Kanun madde 41).

23. İSTİNAF İNCELEMESİNDE YENİ DELİL İKAME EDİLEBİLİR Mİ?

İstinaf başvurusu üzerine duruşma açılmasına karar verilmesi halinde yeni delil ikame edilmesi mümkündür. Red ve bozma kararları dosya üzerinden verileceği için yeni delillere dayanılmaz. Öte yandan bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet savcısının yazılı düşüncesini içeren tebliğnamesine, sunulması gereken belge ve delilleri de ekleyebileceği belirtilmektedir (CMK madde 278). İstinaf duruşması açıldığı takdirde Cumhuriyet savcısınca elde edilen bu yeni deliller ortaya konup tartışılabilir. Öte yandan istinaf başvurusu üzerine duruşma açılmadan başvurunun esastan reddine karar verilmesi halinde bu deliller kullanılamaz.

24. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ İSTİNABE YOLUNA BAŞVURABİLİR Mİ?

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'ndan farklı olarak Ceza Muhakemesi Kanunu'nda bölge adliye mahkemesi ceza dairesinin bir başka bölge adliye mahkemesini veya ilk derece mahkemesini istinabe

edebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. İstinaftan beklenen yararın elde edilebilmesi için bölge adliye mahkemesince duruşma açılmasına karar verilmesi halinde bir başka bölge adliye veya ilk derece mahkemesi istinabe edilmemeli, bütün işlemler doğrudan karar verecek olan bölge adliye mahkemesi tarafından yapılmalıdır.

25. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNDE TETKİK HAKİMLERİ GÖREV ALMAKTA MIDIR?

Bölge adliye mahkemelerinde tetkik hâkimleri görev almazlar. Daire başkanı tarafından verilen dosyaları gerekli şekilde ve zamanında inceleyerek heyete sunmak, rapor hazırlamak ve kararlarını yazmak daire üyelerinin görevleri arasında sayılmıştır. (5320 sayılı Kanun madde 39).

26. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE YAPILAN DURUŞMADA KİMLER HAZIR BULUNMAK DURUMUNDADIR?

Bölge adliye mahkemesi toplu mahkeme olup bir başkan ve iki üyeden oluşan mahkeme heyetinin duruşmada hazır bulunması gerekir. Öte yandan Cumhuriyet savcısı, zorunlu müdafii de hazır bulunmalıdır. Yine zabıt kâtibinin de hazır bulunması şarttır. Bir oturumda bitmeyecek davada, herhangi bir nedenle bulunamayacak üyenin yerine geçmek ve oya katılmak üzere yedek üye bulundurulabilir. (CMK madde 188).

27. İSTİNAF DURUŞMASI BAZI HALLERDE KAPALI YAPILABİLİR Mİ?

İstinaf duruşması herkese açıktır. (CMK madde 182/1). Ancak genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir. (CMK madde 182/2). Sanık 18 yaşını tamamlamamış ise duruşma kapalı yapılır; hüküm de kapalı duruşmada açıklanır.

28. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNDE YAPILACAK DURUŞMANIN, İLK DERECE MAHKEMESİNDEKİ DURUŞMADAN NE FARKI VARDIR?

Bölge adliye mahkemesinde duruşma açıldığında, bazı istisnalar dışında CMK'nın duruşma hazırlığı, duruşma ve karara ilişkin hükümleri uygulanır. İlk derece mahkemesindeki duruşmadan farklı olarak, bölge adliye mahkemesindeki duruşmada mahkemece gerekli görülen tanıkların, bilirkişilerin dinlenilmesine ve keşif yapılmasına karar verilir. İlk derece mahkemesinde dinlenen tanıkların ifadelerini içeren tutanaklar ile keşif tutanakları, bilirkişi raporu, bölge adliye mahkemesi duruşma hazırlığı aşamasında toplanan delil ve belgeler, yapılmışsa keşif ve bilirkişi açıklamalarına ilişkin tutanak ve raporların okunması ile yetinilir. Dolayısıyla ilk derece mahkemesince hükme esas alınan bütün delillerin bölge adliye mahkemesindeki duruşmada yeniden elde edilmesi gerekmemektedir.

29. İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNAN TUTUKSUZ SANIĞIN DURUŞMAYA GELMEMESİ HALİNDE NE KARAR VERİLİR?

Tutuksuz sanık, kendi başvurusu üzerine açılan davanın duruşmasına gelmediğinde davası reddedilir (CMK madde 281/1). Tutuksuz sanığın kendi başvurusu üzerine açılan duruşmaya gitmemesi Kanun tarafından bir anlamda kanun yolu davasının geri alınması şeklinde değerlendirilmiştir. Ancak diğer kişilerin istinaf başvurusu üzerine duruşma açılmışsa, tutuksuz sanık bu duruşmaya gelmese de duruşmaya devam edilerek bir karar verilir.

30. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİ İSTİNAF KANUN YOLUNDA CMK MADDE 231 UYARINCA HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASINA KARAR VERİLEBİLİR Mİ? BU KARARA KARŞI GİDİLEBİLECEK KANUN YOLU NEDİR?

Bölge adliye mahkemesi, istinaf başvurusu üzerine duruşma açılmasına karar verdiği takdirde yeniden yapacağı yargılama sonunda davanın yeniden görülmesine ve duruşma açılmasına karar verdiği takdirde ilk derece mahkemesi hükmünü kaldırarak verdiği yeni hüküm bakımından 5271 sayılı CMK'nın 231. Maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebilir. Bu karara karşı itiraz kanun yoluna başvurulabilir.

31. İSTİNAF YARGILAMASINA UZLAŞMA HÜKÜMLERİ UYGULANABİLİR Mİ?

İlk derece mahkemesi tarafından uzlaşma yoluna gidilebilecek hallerde istinaf mahkemesinin de uzlaşma hükümlerini uygulaması mümkündür. (CMK madde 254).

32. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNİN DOSYAYI ESASTAN İNCELEDİKTEN SONRA VEREBİLECEĞİ KARARLAR NELERDİR?

Bölge adliye mahkemesi, Cumhuriyet başsavcılığının tebliğnamesini, dosyayı ve dosya ile birlikte sunulmuş delilleri inceledikten sonra istinaf başvurusunun esastan reddine, ilk derece mahkemesince verilen hükmün bozulmasına veya davanın yeniden görülmesine karar verebilir. Bölge adliye mahkemesi ceza dairesi, bazı hallerde hukuka aykırılığı duruşma açmadan düzelterek istinaf başvurusunun esastan reddine karar verebilir. Bu haller, CMK madde 303'ün birinci fıkrasının c, e, f, g, h bentlerinde yer alan ihlallerin düzeltilmesiyle sınırlı tutulmuştur.

Bölge adliye mahkemesi, ilk derece mahkemesinin kararında usule veya karara ilişkin herhangi bir hukuka aykırılığın bulunmadığını, delillerde veya işlemlerde herhangi bir eksiklik olmadığını, ispat bakımından değerlendirmenin yerinde olduğunu saptadığında istinaf başvurusunu esastan reddeder. Yine dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda CMK md. 289'da düzenlenen hukuka kesin aykırılık hallerinden birinin bulunduğunu tespit ederse bozma kararı vererek

dosyayı ilke derece mahkemesine gönderir. Hukuka kesin aykırılık halleri;

- a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması,
- b) Hâkimlik görevini yapmaktan kanun gereğince yasaklanmış hakimin hükme katılması,
- c) Geçerli şüphe nedeniyle hakkında ret istemi öne sürülmüş olup da bu istem kabul olduğu halde hakimin hükme katılması veya bu istemin kanuna aykırı olarak reddedilip hakimin hükme katılması,
- d) Mahkemenin kanuna aykırı olarak davaya bakmaya kendini görevli ve yetkili görmesi,
- e) Cumhuriyet savcısı veya duruşmada kanunen mutlaka hazır bulunması gereken diğer kişilerin yokluğunda duruşma yapılması,
- f) Duruşmalı olarak verilen hükümde açıklık kuralının ihlal edilmesi,
- g) Hükmün 230 uncu madde gereğince gerekçeyi içermemesi,
- h) Hüküm için mühim olan hususlarda mahkeme kararı ile savunma hakkının sınırlandırılmış olması,
- i) Hükmün hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delile dayanması.

Diğer hallerde ise, gerekli tedbirleri aldıktan sonra davanın yeniden görülmesine ve duruşma hazırlığı işlemlerine başlanmasına karar verir.

33. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİ DAVANIN YENİDEN GÖRÜLMESİNE KARAR VERDİĞİ TAKDİRDE YAPACAĞI DURUŞMANIN SONUNDA NE KARARLAR VEREBİLİR?

Duruşma sonunda bölge adliye mahkemesi, istinaf başvurusunu esastan reddeder veya ilk derece mahkemesi hükmünü kaldırarak yeniden hüküm kurar. Bu hüküm CMK md. 223'te düzenlenen hükümlerden biri olabilir.

34. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNDE YAPILAN DURUŞMA SONUNDA HANGİ KARARLAR VERİLEBİLİR?

Bölge adliye mahkemesindeki duruşma sonunda mahkeme ya başvuruyu esastan reddeder ya da ilk derece mahkemesinin kararını kaldırarak yeni bir hüküm verir. Bu hükümler, beraat, mahkûmiyet, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararıdır. Bölge adliye mahkemesi ayrıca durma veya adli yargı dışındaki bir yargı merciine yönelik görevsizlik kararı da verebilir. (CMK madde 223).

35. BOZMA KARARI VERİLMESİ ÜZERİNE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR? BOZMA KARARINA DİRENMEK MÜMKÜN MÜDÜR?

Bölge adliye mahkemesince verilen bozma kararı üzerine dosya, hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği diğer bir ilk derece mahkemesine gönderilir. (CMK madde 280/1 b.b.). Dosya kendisine gönderilen ilk derece mahkemesi bozma kararına direnemez. (CMK madde 284/1).

36. BOZMA KARARI ÜZERİNE YENİDEN YAPILACAK OLAN DURUŞMADA İLK DERECE MAHKEMESİ SERBESTÇE YENİ BİR HÜKÜM KURABİLİR Mİ?

CMK'nın 272 ila 285. maddelerinde düzenlenen istinaf kanun yolu bakımından BAM'ın kararı bozmasından sonra, davaya yeniden bakacak ilk derece mahkemesince bu karara karşı direnilemeyeceği düzenlenmiştir. Ancak direnmemekle birlikte ne şekilde hareket edebileceğine ilişkin bir düzenlemeye Kanunda yer verilmemiştir. Yine ilk derece mahkemesince tüm işlemlerin yeniden yapıp yapılmayacağı konusunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda temyizle ilgili olarak CMK madde 307/1'de öngörülen "davaya yeniden bakacak mahkemenin işlemleri" ile ilgili kurallar uygulanmalıdır. İlk derece mahkemesi yargılamada tüm işlemleri değil gerekli gördüğü

işlemleri yapmalıdır. Ancak mahkeme bozma kararının gereğini yerine getirdikten sonra serbestçe yeni bir karar verebilir.

37. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNCE HÜKMÜN BOZULMASININ HÜKME KARŞI İSTİNAF BAŞVURUSUNDA BULUNMAYAN SANIKLAR YÖNÜNDE BİR ETKİSİ VAR MIDIR?

CMK madde 306 uyarınca, “hüküm, sanık lehine bozulmuşsa ve bu hususların temyiz istemesinde bulunmamış olan diğer sanıklara da uygulanması olanağı varsa, bu sanıklar da temyiz istemende bulunmuşçasına hükmün bozulmasından yararlanırlar.” Buna benzer bir düzenleme Kanunun istinafi düzenleyen hükümleri arasında yer almamaktadır. Buna karşın istinaf başvurusu sonunda ilk derece mahkemesince verilen hükmün bozulması halinde bundan hükme karşı istinaf başvurusunda bulunmayan diğer sanıkların da yararlanması gerekir. Zira istinaf yargılaması sonunda hüküm diğer sanıkların da yararlanabileceği nedenlerle bozulmuş olabilir.

38. AYNI BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN CEZA DAİRELERİ İLE FARKLI BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN CEZA DAİRELERİ ARASINDAKİ İÇTİHAT FARKLILIĞINI ORTADAN KALDIRMANIN BİR YOLU VAR MIDIR?

Bölge adliye mahkemesi başkanlar kurulu tarafından, re’sen veya bölge adliye mahkemesinin ilgili ceza dairesinin ya da Cumhuriyet başsavcısının, Ceza Muhakemesi Kanununa göre istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların, benzer olaylarda bölge adliye mahkemesi ceza dairesince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında ya da bu mahkeme ile başka bir bölge adliye mahkemesi ceza dairesince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında uyumsuzluk bulunması halinde bu uyumsuzluğun giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, kendi görüşlerini de ekleyerek Yargıtay Birinci Başkanlığından istenmesi mümkün olup (5235 sayılı Kanun madde 35) 2797 sayılı Yargıtay

Kanunu madde 45 uyarınca içtihadı birleştirme kararının verilebilmesi söz konusu olabilmektedir.

39. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARAR VE HÜKÜMLERİNE KARŞI DİRENMEK MÜMKÜN MÜDÜR?

Bölge adliye mahkemesi karar ve hükümlerine karşı direnilemez. İtiraz ve temyize ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bunlara karşı herhangi bir kanun yoluna gidilemez. (CMK madde 284).

40. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNCE YAPILAN DURUŞMA SONUNDA VERİLEN HÜKÜM BAKIMINDAN CEZANIN AĞIRLAŞTIRILMASI YASAĞI SÖZ KONUSU MUDUR?

İstinaf yoluna sanık lehine başvurulmuşsa, yeniden verilen hüküm, önceki hükümlerle belirlenmiş cezadan daha ağır olamaz. Aynı yasak temyiz kanun yolu bakımından da söz konusudur. (CMK madde 283).

41. İSTİNAF MAHKEMESİNİN KARARLARINA KARŞI İTİRAZ KANUNYOLUNA BAŞVURULABİLİR Mİ?

İstinaf bakımından da kural olarak hâkim kararlarıyla, kanunun açıkça gösterdiği hallerde mahkeme kararlarına karşı istinaf yoluna gidilebilmesinden hareketle, örneğin istinaf mahkemesinin tanıklara ilişkin disiplin hapsi, gözlem altına alma, beden muayenesi, tutuklama kararı, tutukluluk halinin devamına ilişkin karar, adli kontrol, elkonulan eşyanın geri verilmesi isteminin reddi, müdafilik görevinden yasaklama gibi verdiği kararlara ilişkin olarak itiraz kanun yoluna gidilmesi mümkündür. Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin verdikleri kararlara yapılan itirazlarda; üyenin kararını görevli olduğu dairenin başkanı, daire başkanı ile ceza dairesinin kararını numara itibarıyla izleyen ceza dairesi; son numaralı daire söz konusu ise birinci ceza dairesi inceler. (CMK madde 268/3 b. e).

42. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CEZA DAİRESİNCE VERİLEN HANGİ KARARLARA KARŞI TEMYİZ YOLUNA BAŞVURULABİLİR?

Temyiz bölge adliye mahkemelerince verilen ve kesin olmayan nitelikteki kararların Yargıtay tarafından denetlenmesi amacıyla düzenlenmiş bir kanun yoludur. CMK'da doğrudan istinaf yoluna başvurulması kabul edildiğinden, istinaftan sonra temyiz yoluna başvurulması yalnızca istisnai haller bakımından kabul edilmiştir. Temyiz edilebilen kararlar istinaf mahkemelerinin bozma dışındaki son kararlarıdır. (CMK madde 286/1).

Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin bozma dışında kalan kararları temyiz edilebilir. Ancak;

a) İlk derece mahkemelerinden verilen 5 yıl veya daha az hapis cezaları ile miktarı ne olursa olsun adli para cezalarına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine dair bölge adliye mahkemesi kararları,

b) İlk derece mahkemelerinden verilen 5 yıl veya daha az hapis cezasını artırmayan bölge adliye mahkemesi kararları,

c) İlk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı 2 yıl olan(2 yıl dahil) hapis cezasını gerektiren suçlar ve bunlara bağlı adli para cezasına ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları,

d) Adli para cezasını gerektiren suçlarda ilk derece mahkemelelerinden verilen hükümlere ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları,

e) Sadece eşya veya kazanç müsaderesine veya bunlara yer olmadığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları,

f) 10 yıl veya daha az hapis cezasını veya adli para cezasını gerektiren suçlardan, ilk derece mahkemesince verilen beraat kararlarıyla ilgili olarak istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları,

g) Davanın düşmesine, ceza verilmesine yer olmadığına, güvenlik tedbirine ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak bölge

adliye mahkemesince verilen bu tür kararlar veya istinaf başvurusunun esaslan reddine dair kararlar,

h) Yukarıdaki bentlerde yer alan sınırlar içinde kalmak koşuluyla, aynı hükümde, cezalardan ve kararlardan birden fazlasını içeren bölge adliye mahkemesi kararları, temyiz edilemez. (CMK madde 286/2).

43. TEMYİZİN İSTINAFTAN KAPSAM İTİBARIYLA FARKI NEDİR?

Temyiz sebebi, ancak hükmün hukuki yönüne ilişkin olabilir. Maddi sorununun doğru çözülüp çözülmediği temyiz kapsamında denetlenemez. Ayrıca temyiz edenin hükmün hangi nedenden dolayı bozulmasını istediğini temyiz başvurusunda göstermesi zorunludur. Temyiz başvurusunda temyiz sebeplerinin gösterilmemiş olması temyiz isteminin reddini gerektirir.

İstinaf mahkemesinin, uyuşmazlığı maddi ve hukuki yönleri ile tekrar ele almasına ve karar vermesine “davanın yeniden görülmesi” olarak nitelendirilir ve istinaf yargılamasında “davanın yeniden görülmesi” kuralı teşkil eder, temyizden farklı olarak bozma kararı verilmesi istisnadır.

Kanun koyucu; temyizden farklı olarak, istinaf mahkemesi Cumhuriyet savcılıklarına sunulması gereken belge ve delilleri ekleme yetkisi vermiştir (CMK madde 278). Temyiz mahkemesinde ek delil sunarak bunların tartışılmasını sağlamak ise mümkün değildir. Buna karşın istinaf mahkemesinde ilk derece mahkemesinde tartışılmamış bilgi ve belgeleri tartışmak ve ek delil sunmak mümkündür.

İstinafla temyizden birbirinden ayrılmasına neden olan en önemli özelliği, istinafta gerektiğinde delil de incelenerek esas hakkında yeni bir kararın verilmesi mümkünken; temyizde delillerle temas edilerek öğrenme muhakemesinin gerçekleştirilememesidir. İstinafta yeni bir olay yargılaması gerçekleştirilir ve hata tespit edildiğinde esas mahkemesince verilen hüküm ıslah edilir, istinafı gerçekleştiren mahkeme hatayı tespit ettikten sonra esas hakkındaki kararını verir,

ancak temyizde kural bozmadır, zira Yargıtay ilk derece mahkemesinin yerine geçerek delil değerlendiremez ve bir hüküm veremez.

CMK madde 289'da öngörülen haller hariç olmak üzere temyizde, hükmün hukuka uygunluğunun denetimi ileri sürülen sebeplerle sınırlıdır. İstinafta ise mahkeme denetim yaparken ileri sürülen sebeplerle bağlı değildir; kendiliğinden her tür araştırmayı yaparak hükmü inceleyip bir karar verebilir. Temyiz mahkemesi kararına karşı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay genel kuruluna itiraz başvurusunda bulunabilir. Buna karşılık istinaf mahkemesi kararına karşı böyle bir başvuru yolu tanınmamıştır. Temyiz mahkemesi ile istinaf mahkemesinin verdiği kararlar da farklıdır. Zira istinaf mahkemesi işin esasına hükmedebilirken, temyiz mahkemesinin, bazı sınırlı durumlar dışında böyle bir yetkisi yoktur.

44. İSTİNAF SONUNDA VERİLİP TEMYİZ YOLU AÇIK OLAN KARARLARA KARŞI KİMLER TEMYİZ İSTEMİNDE BULUNABİLİRLER?

Bölge adliye mahkemelerince verilen kararlara karşı kimlerin temyiz başvurusunda bulunabileceği konusunda CMK'da ayrıca ve özel olarak bir belirleme yapılmamışsa da, CMK'nın kanun yollarının genel hükümlerini düzenleyen hükümleri burada da uygulama alanı bulur. Bu nedenle yukarıda açıklandığı üzere CMK'nın kanun yolları hakkındaki genel hükümler bölümünde kanun yollarına başvurabilme hakkı olanların, bölge adliye mahkemelerinin temyizi mümkün kararlarına karşı temyize başvurmaları mümkündür. Ancak BAM'da bulunan Cumhuriyet savcılarının da bölge adliye mahkemelelerinin kararlarına karşı temyiz yoluna başvurabilir. Ayrıca ilk derece mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcılarının da bu yola başvurabilmeleri mümkündür.

45. TEMYİZ İNCELEMESİ SONUNDA BOZMA KARARI VERİLDİĞİ TAKDİRDE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR?

Bölge adliye mahkemesinin temyiz olunan hükmünün Yargıtay tarafından bozulması halinde, dosya, yeniden incelenmek ve hüküm verilmek üzere hükmü bozulan bölge adliye mahkemesine veya diğer bir bölge adliye mahkemesine gönderilir. (CMK madde 304/2).

Hüküm, mahkemenin hukuka aykırı olarak kendisini görevli veya yetkili görmesinden bozulmuşsa, Yargıtay, aynı zamanda dosyayı görevli ve yetkili mahkemeye gönderir. (CMK madde 304/3).

İlk derece mahkemesi tarafından doğrudan temyiz yolu açık bulunan hükümlerle ilgili olarak verilen karara ilişkin dosya, hükmü veren ilk derece mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay cumhuriyet başsavcılığına verilir. (CMK madde 304/4).

46. TEMYİZ İNCELEMESİ SONUNDA BOZMA KARARI VERİLMESİ HALİNDE DAVAYA YENİDEN BAKACAK OLAN BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN DURUŞMA AÇMASI ZORUNLU MUDUR?

Temyiz incelemesi sonunda verilen bozma kararı üzerine, davaya yeniden bakacak bölge adliye mahkemesinin, duruşma açarak sanık, müdafii, katılan veya vekilini davet etmesi ve bozmaya karşı diyeceklerini sorması gerekmektedir. (CMK madde 307/1). Sanık, müdafii, katılan ve vekilinin dosyada var olan adreslerine davetiye tebliğ olunamaması veya davetiye tebliğ olunmasına rağmen duruşmaya gelmemeleri nedeniyle bozmaya karşı beyanları saptanmamış olsa da duruşmaya devam edilerek dava yokluklarında bitirilebilir. Ancak, sanık hakkında verilecek ceza, bozmaya konu olan cezadan daha ağır ise, her halde dinlenmesi gerekir. (CMK madde 307/2).

47. HALİ HAZIRDA YARGITAY'DA TEMYİZ İNCELEMESİ DEVAM EDEN DOSYALAR HAKKINDA BOZMA KARARI VERİLDİĞİNDE DOSYA NEREYE GÖNDERİLİR?

Daha önce de belirtildiği üzere, hali hazırda temyiz incelemesi devam eden dosyalar hakkında verilen hüküm kesinleşinceye kadar

1412 sayılı ceza muhakemeleri usulü kanununun temyizi düzenleyen hükümleri uygulanacağından, bozma kararı verildiği takdirde dosyanın doğrudan ilk derece mahkemesine gönderilmesi gerekir. (5320 sayılı Kanun madde 8/1).

48. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNCE VERİLİP TEMYİZ YOLU KAPALI OLAN KARARLAR BAKIMINDAN BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINCA BAŞVURULABİLECEK BİR KANUN YOLU VAR MIDIR?

Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının, bölge adliye mahkemesince verilip temyiz yolu kapalı olan ve hukuka aykırı olduğunu düşündüğü hükme karşı gidebileceği CMK 311 ile m. 323 maddeleri uyarınca koşulları oluştuğunda yargılamanın yenilenmesinden başka bir kanun yolu bulunmamaktadır.

HUKUK
YARGILAMASINDA
İSTİNAF

ADEM ALBAYRAK
YARGITAY 15. HUKUK DAİRESİ

HUKUK YARGILAMASINDA İSTİNAF

1. KANUN YOLU NE DEMEKTİR?

Kanun yolu kavramı, mahkeme kararlarının da hatalı olabileceği, birer insan olarak hâkimlerin de hata yapabileceği varsayımından hareketle doğmuş bir kavramdır. Bir davanın taraflarının, hatalı olan mahkeme kararlarının düzeltilmesini istemek en doğal hakkı olduğu gibi, hatalı olmasa bile verilmiş bir kararın daha yüksek dereceli bir mahkeme tarafından da incelenerek karardaki hataların en aza indirilmesi istemek de en doğal hakkıdır. Bu hak, anayasal bir hak olarak “Hak Arama Özgürlüğü” kavramının bir görünümü olarak ortaya çıkmaktadır. Kanun yolları, mahkeme kararlarının esas ve usul yönünden hukuka uygunluğunun kararı veren mahkemeden başka bir mahkeme tarafından denetlenerek, varsa eksikliklerinin giderilmesi için taraflara tanınmış çağdaş bir hak ve başvuru imkanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sayede kararda olabilecek muhtemel hataların giderilmesi ve hukuka olan inancın kuvvetlendirilmesi amaç edinilmiş diye düşünmek doğru olacaktır.

Kanun yolunun başka bir fonksiyonu da ülke hukukunun o ülkenin her yerinde aynı şekilde uygulanmasını sağlamak olarak ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Denetimi yapacak mahkemenin içtihat niteliğinde ki kararlarının ilk derece mahkemeleri tarafından örnek alınması sayesinde ülkenin her yerinde hukukun aynı uygulanması mümkün hale gelecektir.

Kanun yoluna ilişkin yönelilecek en önemli eleştiri, kararın bir an önce kesinleşmesinin önünde engel olduğu ve tarafların adalete ulaşmasını geciktirdiği yönündeki eleştiridir. Ancak, doğru olmayan bir kararın kesinleşmesinin ciddi sakıncaları düşünüldüğünde bu eleştirinin pek haklı olmadığı ortaya çıkmaktadır. Yine de kanun yolu incelemesinin en seri şekilde yapılmasını sağlamak için gerekli tedbirlerin alınmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

2. KANUN YOLLARININ TİPİK ÖZELİKLERİ NELERDİR?

Kanun yollarının, aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararların kural olarak üst makamlarca, gerekiyorsa ortadan kaldırılmasına ve hatta düzeltilip değiştirilmesine, kararın kesinleşmesinin önlenmesine imkân tanıyan bir hukukî yol olduğunu bilinmelidir. Verilen bu tanımdan da anlaşılacağı üzere kanun yolu kavramının iki temel özelliği bulunmaktadır. Bu özellikler, sırasıyla kanun yoluna başvurunun aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararın kesinleşmemesi anlamında **erteleyici etki** ve kural olarak kararın üst makamca incelenmesi ve denetlenmesi imkânı anlamına gelen **aktarıcı etkidir**.

Kanun yollarına başvurunun ilk etkisi (erteleyici etki) aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararın şekli anlamda kesinleşmesinin önlenmesidir. Kanun yoluna başvurulmuş kararın şekli anlamda kesinleşmemesi, kanun yolunun “**Erteleyici Etkisi**” olarak ortaya çıkmaktadır. Bu noktada, kanun yoluna başvurunun erteleyici etkisi ile kararın infazı için kesinleşmesinin gerekip gerekmediği meselesinin birbirinden tamamen ayrı konular olduğunu belirtmekte fayda vardır.

Erteleyici etki, aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararın şekli anlamda kesinleşmesini engellemekle birlikte, kararın infazına engel teşkil etmez. Kanun yoluna başvurunun erteleyici etkisi kararın icrasının ertelenmesi anlamında olmayıp kararın kesinleşmesini erteleyici etki olarak anlaşılmalıdır.

Kanun yoluna başvuru halinde mahkemenin ayrıca bir karar vermesine ihtiyaç duyulmaksızın erteleyici etki kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Kanun yoluna başvurunun ikinci etkisi ise, aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararın kural olarak üst makamca denetlenmesi anlamına gelen “**Aktarıcı Etki**” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kanun yoluna başvurunun aktarıcı etkisi, aleyhine kanun yoluna başvurulmuş kararın yeniden ve kural olarak uyumsuzluk konusu olan kararı veren makamdan başka bir makam tarafından incelenmesini sağlar. Böylelikle uyumsuzluk hakkında karar veren hâkimden başka bir hâkim yada birden fazla hâkimin bu uyumsuzluğu incelemesi ve

bununla ilgili bir karar vermesi ve kararda varsa hataların izole edilmesi mümkün olacaktır.

3. MEVZUATIMIZDA KAÇ TÜR KANUN YOLU VARDIR ?

Kanun yolları, *olağan ve olağanüstü kanun yolları* olarak iki kısımda incelenmektedir. Henüz kesinleşmemiş bulunan kararlara karşı başvuru kanun yollarına olağan kanun yolları, şekli anlamda kesinleşmiş kararlar aleyhine başvuru kanun yollarına ise, olağanüstü kanun yolları denir.

Genel olarak, olağan kanun yolları istinaf ve temyiz, olağanüstü kanun yolu ise, yargılamanın yenilenmesi ve kanun yararına temyiz kanun yolu olarak ortaya çıkmaktadır. Karar düzeltme kanun yolu ise, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu sistematüğinde yer verilmeyen bir kanun yolu olarak, mevzuatımızdan çıkmış olmaktadır. Ancak bu kanun yolu ile bir süre daha uygulamada karşılaşma durumumuz olduğu da izahtan varestedir.

4. İSTİNAF KANUN YOLUNA NEDEN İHTİYAÇ VARDIR ?

Bir uyuşmazlıkla ilgili olarak verilen kararlarda, yargı denetimi arttıkça, o uyuşmazlık hakkında varılan yargısal sonuçla ilgili olarak oluşan hataların giderilmesi ihtimali o kadar artar ve **en az hata ile sonuca gitmek imkan dahilinde olur**. Doğal olarak, kararın en az hatayla kesinleşmesi söz konusu olacağından, verilen yargı kararına olan güven de artar. Bu bağlamda istinaf, mahkeme kararlarının en az hatayla kesinleşmesini amaçlayan kanun yollarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

5. İSTİNAFIN KELİME ANLAMİ NEDİR?

İstinaf “yeniden başlamak” anlamına gelmektedir. İstinaf, kelime anlamıyla mahkemenin vermiş olduğu kararı kabul etmeyerek bir üst mahkemeye götürmek olarak tanımlanmaktadır.¹ Filolojik

1 Ayrıntılı bilgi için bak. <http://www.tdk.gov.tr/>

olarak bakıldığında, istinaf, yeniden başlamak anlamında kullanılır.² Etimolojik olarak, istinaf kelimesi Ahmet Vefik Paşa'nın Lugat-ı Osmanî adlı eserinde geçmektedir. Bu eserde istinaf, bir davaya yeniden bakma anlamında kullanılmıştır.

6. İSTİNAF İLE İLGİLİ KAÇ TÜR SİSTEM VARDIR? BİZİM KABUL ETTİĞİMİZ SİSTEM HANGİSİDİR?

İstinaf kavramı, incelemenin içeriği itibariyle *dar ve geniş anlamda istinaf* olarak ikiye ayrılmaktadır. Teknik ve klasik anlamda istinaf da denilen *geniş anlamda istinafta*, uyuşmazlık, ilk derece mahkemesinin yapmış olduğu yargılamadan tamamen farklı bir şekilde, ilk derece mahkemesinin yapmış olduğu yargılamadan tamamen bağımsız bir şekilde, herhangi bir sınır olmaksızın yeni delil ve olaylar gözetilerek yeniden ele alınarak bir karar verilir. Geniş anlamda istinafta ilk derece mahkemesinde yapılan tüm usulü incelemeler ve yargılama yenilenmekte ve baştan alınıp yenilenmektedir. Bu istinaf usulüne ilişkin en önemli eleştiri, ilk derece mahkemelerince yapılan işlemlerin yenilenmesi nedeniyle ilk derece mahkemelerinin önemsiz bir mahkeme hâlini aldığı ve yenilenen işlemlerin yargılamayı ciddi oranda geciktirdiği yönündeki eleştiridir ki bu eleştiriye bizde yürekten katılıyoruz.

Buna karşılık, *dar anlamda istinafta*, ilk derece mahkemesi tarafından yapılan inceleme ve usulü işlemler tekrarlanmaz, ilk derece mahkemesi tarafından verilen kararın denetlenmesi anlamında sadece gerekli ve itiraz konusu edilen hususlarda inceleme yapılarak bir karar verilir. Ancak, temyiz incelemesinden farklı olarak, dar anlamda istinafta sadece hukukî açıdan değil, maddi açıdan da inceleme yapılır.³ Bu haliyle, geniş anlamda istinaf bir şekliyle yeni baştan yargılama yapmak, dar anlamda istinaf ise, verilen kararın maddi ve hukukî denetimini yapmak olarak da kabul edilebilir.

2 ARSLAN Ramazan – YILMAZ Ejder – TAŞPINAR AYYVAZ Sema, Medeni Usul Hukuku, Yetkin Hukuk Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2016, s.586

3 ARSLAN – YILMAZ – TAŞPINAR AYYVAZ, a.g.e. s. 586

Güncel olarak, genel eğilimin dar anlamda istinaftan yana olduğu, özellikle delillerin doğrudanlığı ilkesinin yerleşmesi ve uyumsuzlukların çoğalması nedeniyle geniş anlamda istinafin uyumsuzluğun çözümünü uzatması hususları birlikte değerlendirildiğinde geniş anlamda istinaf kavramının terk edilmeye başlandığı söylenebilir. Bu nedenle, istinaf kavramında anlaşılması gerekenin dar anlamda istinaf olduğu kabul edilmelidir. **Bu anlamda bizim kanun koyucumuzunda tercihini bu sistemden yana kullanmış olması son derece yararlı ve isabetli olmuştur.**

7. İSTİNAFIN LEHİNE OLAN GÖRÜŞLERİN DAYANAKLARI NELERDİR?⁴

- Gelişmiş hukuk sistemlerinin çoğunda istinaf kanun yolu bulunmaktadır. Bu nedenle, Türk hukuk sisteminde de, istinafin bulunması olumlu bir aşama olarak kabul edilmelidir.
- İstinaf kanun yoluna başvurma imkânının bulunması halinde, ilk derece ve temyiz aşamalarının arasında ikinci bir derece girecek, hak arama özgürlüğü ilkesi daha etkin bir şekilde uygulanmış olacak ve böylece daha adil kararlar ortaya çıkacaktır.
- Temyiz incelemesinin niteliği gereği teknik olarak sınırlı hukukî denetim yapılması mümkün iken, istinaf incelemesinde maddi denetim de yapılacağından somut olay adaletinin sağlanması bakımından, istinaf kanun yolunun bulunması faydalı olacaktır.
- İstinaf kanun yolunun sisteme dâhil olmasıyla birlikte uzmanlaşma artacak, bilgili ve tecrübeli hâkimlerle daha iyi bir denetim sağlanacaktır.
- İstinaf kanun yolunun sisteme dâhil olmasıyla birlikte, karar düzeltme kanun yolu ortadan kalkacağından, hem dosya sayısı

⁴ Ayrıntılı bilgi için bak. ÖZEKES Muhammet, Sorularla Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008, s.19 vd.

itibariyle iş yükünde azalma meydana gelecek hem de adil yargılama için makul bir uzunluk sayılabilecek düzeyde bir sürede davaların sonuçlanması sağlanacaktır.

- Gerekli tedbirlerin alınması halinde, istinafla birlikte daha makul sürelerde ve daha ucuz bir yargılama sağlanması mümkün olacaktır.
- İstinaf mahkemelerinin sisteme dâhil olmasıyla birlikte, Yargıtay gerçek fonksiyonu olan hukukî denetim ve içtihat oluşturmaya yönelecektir.

8. İSTİNAFIN ALEYHİNE OLAN GÖRÜŞLERİN DAYANAKLARI NELERDİR?

- Zaten uzun sayılabilecek nitelikteki yargılama süresi, istinaf mahkemelerinin yürürlüğe girmesinden sonra daha da uzayacaktır.
- İlk derece mahkemesi haricinde istinaf mahkemelerinde de araştırma ve inceleme yapılması gerekeceğinden, yargılama daha pahalı hale gelecektir.
- Birden fazla bölgede istinaf mahkemesi bulunacağından, içtihat birliği bozulacaktır.
- İstinaf mahkemelerinin sisteme dâhil olmasıyla birlikte yeniden inceleme söz konusu olacağından, ilk derece mahkemelelerinde gevşeme meydana gelecek ve ilk derece mahkemelerince verilecek kararlar niteliğini kaybedecektir. Bu şekliyle, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar, önemsiz karar halini alacaktır.
- İstinaf mahkemelerinin kurulabilmesi için maddi, teknik ve insani altyapı bulunmamaktadır.
- Bu eleştirilerin bir çoğunun ülkemizde kabul edilen dar anlamda istinaf sisteminden daha çok, geniş anlamda istinaf sistemine yöneltilen eleştiriler olduğu ve bu nedenle fazlaca

haklılık payının bulunmadığı, haklı sayılabilecek eleştirilerin ise giderilebilecek nitelikte olduğu ifade edilmelidir.

9. İSTİNAF İLE TEMYİZİN TEMEL FARKLARI NELERDİR?

Gerek istinaf gerekse temyiz birer kanun yolu olmakla birlikte, temyizle istinafin nitelikleri temelde farklıdır. Her iki kanun yolunun farklı olması, yapılacak incelemenin niteliğini de değiştirmektedir.

Temyiz kanun yolunda hukukî denetim yapılırken, istinaf kanun yolunda, kanunda belirtilen sınırlar ve kurallar çerçevesinde hem maddi hem de hukukî denetim yapılır. Ülkemizde istinaf kanun yolunun bulunmamasının bir sonucu olarak, temyiz incelemesini yapan Yüksek Yargıtay'ın amacını aşarak hukukî denetim haricinde maddi denetim de yaptığını, bunun da çoğu zaman zorunluluktan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Oysaki teknik olarak bakıldığında temyiz incelemesinde maddi olaya uygunluk denetimi yapılması doğru değildir. İstinaf kanun yolunun sisteme dâhil olmasıyla birlikte Yüksek Yargıtay'ın da bu uygulamasının sona ereceği, sadece hukukî denetim yapan bir temyiz mahkemesi niteliğine uygun bir mekanizma haline geleceği öngörülmektedir.

İstinaf kanun yolunun temyiz kanun yolundan diğer bir farkı da, yapılan inceleme neticesinde verilecek kararlarla ilgili olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerçekten de istinaf kanun yolunda, yeniden inceleme yapıldığından, kararın doğru olmadığı sonucuna ulaşılması halinde, ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak istinaf mahkemesince yeniden bir karar verilmesi mümkün iken, temyiz kanun yolunda, hukukî denetim yapıldığından düzeltilerek onama kararı bir kenara bırakılacak olursa, yeni bir karar verilmeyip, alt derece mahkemesi ancak bozulabilir. Bu sebeple, istinaf mahkemesi kararlarını bozma ya da onama şeklinde ifade etmek doğru değildir.

10. TÜRKİYE’DE İSTİNAF TEŞKİLATI NE ZAMAN VE NASIL KURULMUŞTUR?

Ülkemizde istinaf teşkilatı 26.09.2004 tarih ve 5235 sayılı adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge adliye Mahkemeleri’nin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun ile düzenlenmiş bulunmaktadır. Bahsi geçen Kanununun 3. maddesi ile bölge adliye mahkemeleri, ikinci derece mahkemeler olarak kabul edilmiş ve uzun süredir 2 dereceli olan hukuk sistemimiz bu düzenleme ile 3 dereceli hale getirilmiş,böylece hukuka uygunluk ve maddi olaya uygunluk denetimi yapan mahkemelere yeniden dönüş yapılmıştır. Kanun’un üçüncü kısmında 25 ilâ 48. maddeler arasında Bölge Adliye Mahkemeleri düzenlenmiştir.

11. İSTİNAF MAHKEMELERİNİN YARGI ÇEVRELERİ NERELERDİR?

5235 sayılı Kanun’un 25. maddesi uyarınca, ülkemizde istinaf mahkemeleri hâlihazırda;

Ankara (Ankara, Aksaray, Bartın, Bolu, Çankırı, Düzce, Eskişehir, Karabük, Karaman, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Niğde, Sivas, Yozgat ve Zonguldak illerinin yargı çevreleriyle sınırlı),

İstanbul (İstanbul, Bilecik, Bursa, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova illerinin yargı çevreleriyle sınırlı),

İzmir (İzmir, Aydın, Balıkesir, Çanakkale, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak illerinin yargı çevreleriyle sınırlı),

Antalya (Antalya, Afyonkarahisar, Burdur, Denizli, Isparta ve Mersin illerinin yargı çevreleriyle sınırlı),

Samsun (Samsun, Amasya, Çorum, Giresun, Ordu, Rize, Sinop, Tokat ve Trabzon illerinin yargı çevreleriyle sınırlı),

Gaziantep (Gaziantep, Adana, Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Elazığ, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Mardin, Osmaniye, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerinin yargı çevreleriyle sınırlı) ve,

Erzurum (Erzurum, Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Muş, Tunceli ve Van illerinin yargı çevreleriyle sınırlı)

İllerinde kurulmuştur.

Bu sayıda istinaf mahkemesinin kurulması ülkemizin coğrafi, sosyo-ekonomik yapısı ve diğer hususlar birlikte değerlendirildiğinde; sorun yaratabileceği düşünülse de, başlangıç olarak bir adımın atılması ve uygulamaya geçildikten sonra çıkabilecek olası sorunların giderilmesin de gösterilecek hızlı reaksiyon ve gerekirse yeni mahkemelerin kurulabileceğinin düşünülmesi halinde ümitkâr olmak gerektiği değerlendirilmektedir.

Adalet Bakanlığınca, Bölge Adliye Mahkemelerinin 20.07.20016 tarihinde göreve başlayacakları Resmî Gazete’de yayınlanarak duyurulmuş bulunmaktadır.

12. İSTİNAF MAHKEMELERİNDE İŞBÖLÜMÜ NASIL YAPILMIŞTIR?

Bölge Adliye Mahkemesi hukuk ve ceza dairelerinin numaralarını belirlemek ve aralarındaki işbölümünü belirlemek Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu’nun en temel görevidir. Bunun yanında, daireler arasında çıkan işbölümü uyuşmazlıklarını karara bağlamak da Başkanlar Kurulu’nun görevidir.

Kanun, işbölümü yapılması konusunda bir sınırlama getirmemiştir. Bu nedenle, işbölümü yapılması konusunda Başkanlar Kurulu’nun takdiri mutlaktır. Başka bir anlatımla, yapılacak işbölümü, tamamen işlerin yoğunluğu ve ağırlığı ile dairelerde görevli başkan ve üyelerin niteliklerine göre Başkanlar Kurulu’nca takdir edilecektir. Bu yönüyle, uygulamada işbölümü yapılması konusunda bir sorun yaşanacağı öngörülmemektedir. Nitekim, kitabın yazıldığı tarih itibarıyla tüm

Bölge Adliye Mahkemelerinin iş bölümü yapılarak HSYK internet sayfasında yayınlanmıştır.

13. İSTİNAF DAİRELERİ ARASINDA ÇIKABİLECEK İÇTİHAT AYKIRILIKLARI NASIL GİDERİLECEKTİR?

5235 sayılı Kanun'un 35/3 maddesinde aynen “*Re’sen veya Bölge Adliye Mahkemesi ’nin ilgili hukuk veya ceza dairesinin ya da Cumhuriyet Başsavcısı’nın, Hukuk Muhakemeleri Kanunu veya Ceza Muhakemeleri Kanunu’na göre istinafyoluna başvurma hakkı bulunanların, benzer olaylarda Bölge Adliye Mahkemesi hukuk veya ceza dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında ya da bu mahkeme ile başka bir Bölge Adliye Mahkemesi hukuk veya ceza dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında uyumsuzluk bulunması hâlinde bu uyumsuzluğun giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, kendi görüşlerini de ekleyerek Yargıtay Birinci Başkanlığı’ndan istemek*” Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu’nun görevi olarak kabul edilmiştir. Yine Kanun 35. maddesinde bu istemler hakkında Yargıtay Kanunu’nun 45. maddesi hükmünün kıyasen uygulanacağı ifade edilmiştir.

İçtihatların birleştirilmesini isteme konusunda Başkanlar Kurulu’nun re’sen harekete geçmesi mümkün olduğu gibi daireler veya Cumhuriyet Başsavcısı’nın ya da istinaf kanun yoluna başvurma hakkına sahip bulunanların gerekçeli talebi üzerine de Başkanlar Kurulu’nca Yargıtay Birinci Başkanlığı’ndan içtihatların birleştirilmesini istemesi mümkündür. Gerek Başkanlar Kurulu’nun re’sen talepte bulunması halinde gerekse daireler, Cumhuriyet başsavcısı ya da istinaf talebinde bulunmaya hakkı bulunanların talepte bulunmaları halinde 2797 sayılı Yargıtay Kanunu’nun 45/2 maddesi uyarınca talepte bulunanlar 45/1 maddesinde yazılı kişi veya makamlar olmadığından “*diğer merci ve kişi*” kavramına dâhil olacağından içtihadı birleştirme yoluna gitme gereği bulunup bulunmadığına Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu karar verecek ve bu karar kesin olacaktır.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, Başkanlar Kurulu’na içtihatların birleştirilmesi konusunda bir talep geldiğinde, Başkanlar Kurulu talebin gerekçeli olması koşuluyla, talebi kendi görüşünü de eklemek

suretiyle Yargıtay Birinci Başkanlığı'na iletmek zorundadır. Gereksiz olan taleplerin Başkanlar Kurulu'nca reddi gerekirse de, talep gerekçeli olduğunda talebin Başkanlar Kurulu'nca reddi konusunda Başkanlar Kurulu'na tanınmış bir yetki ve görev bulunmamaktadır. Gerekçenin yerinde olup olmadığını takdir yetkisi 5235 sayılı Kanun'un 35/4 maddesi yollamasıyla 2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 45/2 maddesi uyarınca Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'na aittir.

14. HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF KANUN YOLUNA BAŞVURULABİLECEKTİR?

İstinaf kanun yoluna ancak **ilk derece mahkemesi** kararları aleyhine başvurulabilir. Tam bu noktada özellikle belirtmek gerekir ki hakem kararlarına karşı istinaf yoluna gidilemeyecek olup, hakem kararlarına karşı yetkili ve görevli mahkeme, 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bölge adliye mahkemeleri olmaktan çıkarılıp iptal davası açılması ve iptal davasına ilişkin kararlara temyiz yol açılmakla, istinaf mahkemelerinin hakem kararlarına ilişkin bir inceleme yapması artık mümkün değildir. İstinaf kanun yoluna başvurulabilecek ilk derece mahkemesi kararları 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 341. maddesinde iki başlık halinde gösterilmiştir.

İstinaf kanun yoluna başvurulabilecek ilk karar türü, ilk derece mahkemelerinden verilmiş bulunan **nihaî kararlardır**. Kural olarak ilk derece mahkemelerinden verilmiş bulunan tüm nihaî kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkündür. Ancak, nihaî karar olmasına karşılık miktar veya değeri 1.500,00 TL'yi geçmeyen, malvarlığı davalarına ilişkin kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine istinaf yoluna başvurulamaz. Bu kapsamda, bir karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilmesi için kararın ilk derece mahkemesi kararı olması yanında nihaî bir karar olması ve kesin nitelikte olması gerekir.

a) İlk Derece Mahkemesi Kararı Olması

5235 Sayılı Kanun'un 4. maddesinde, hukuk yargılamasında ilk derece mahkemeleri *genel mahkemeler ve özel kanunlarla kurulan hukuk mahkemeleri* olarak ikiye ayrılmıştır.

Genel mahkemeler, **Sulh Hukuk** Mahkemeleri, **Asliye Hukuk** Mahkemeleri ve **Asliye Ticaret** Mahkemeleri (Denizcilik İhtisas Mahkemeleri dahil)'dir.

Buna karşılık, özel kanunlarla kurulmuş mahkemeler (ihtisas mahkemeleri) ise;

3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca kurulan **Kadastro Mahkemeleri,**

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 73. maddesi uyarınca kurulan **Tüketici Mahkemeleri,**

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun'unun 1ve 2. maddesi uyarınca kurulan **Aile Mahkemeleri,**

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 76. maddesi uyarınca kurulan **Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi,**

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1 vd maddeleri gereğince kurulan **İş Mahkemeleri** ve,

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca kurulan **İcra Hukuk Mahkemeleri,**

Yargı teşkilatımızda özel kanunlarla kurulmuş ilk derece ihtisas mahkemeleridir.

Gerek genel gerekse ihtisas mahkemelerinin vermiş olduğu nihaî kararlar kural olarak istinaf kanun yoluna tâbidir.

b) Nihâî Karar Olması

Nihâî karar, yargılamaya son veren ve hâkimin davadan elini çekmesi sonucunu doğuran kararlardır. Bir kararın ara kararı mı? Yoksa nihâî karar mı? olduğunu ayırt etmek için dikkat edilecek tek ölçüt; kararı veren mahkeme bu kararı verdikten sonra işten el çekiyor mu? çekmiyor mu? Bu hususa bakılmalıdır. Mahkeme yada hâkim bu kararı verdikten sonra uyuşmazlığı görmeye devam ediyor, işten el çekmiyorsa bu karar, ara kararı, aksine mahkeme yada hâkim, kararı verdikten sonra uyuşmazlığı görmeye devam etmiyor, işten el çekiyorsa bu karar nihâî karar niteliğindedir.

Nihâî kararlar esas hakkında verilmiş bulunan hükümler (eda ve tespit hükümleri), usule dair nihâî kararlar (Görev ve yetki yönünden ret, davanın açılmamış sayılması ve usulden ret kararları) ve davanın konusuz kalması halinde davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına dair kararlardır.⁵

Kural olarak nihâî karar niteliği bulunmayan ara kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulamaz.

c) İlk Derece Mahkemesi Kararının Kesin Nitelikte Olmaması

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 341/2 maddesi uyarınca İlk derece mahkemelerinden verilen ve nihâî karar olmasına karşılık miktar veya değeri 1.500,00 TL'yi geçmeyen, malvarlığı davalarına ilişkin kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine istinaf kanun yoluna başvurulamaz.

Malvarlığına ilişkin olmayan hukuk davaları böyle bir sınırlamaya tabi olmaksızın istinafa tabidir. Malvarlığı davaları deyimî, taşınır, taşınmaz mallar ile alacağa ilişkin her türlü mamelek hukukuna ilişkin davaları kapsayıcı niteliktedir.

Kararın çekişmesiz yargıya ilişkin olması halinde de istinaf yoluna başvurulabilecektir. Bir başka deyişle istinaf yoluna başvurma

5 Konu hakkında ayrıntılı açıklamalar için bak. ARSLAN – YILMAZ – TAŞPINAR AYVAZ, a.g.e., s. 469 vd.

konusunda çekişmeli yargı-çekişmesiz yargı ayrımı gözetilmemiştir. Ancak,hemen belirtmek gerekirse ilerde ayrıntılı anlatılacağı üzere çekişmesiz yargıya ilişkin verilen istinaf mahkemesi kararlarına karşı temyiz yolu kapalıdır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 363/I maddesi uyarınca İcra Hukuk Mahkemeleri'nden verilip de kesin olmayan kararları bakımından kesinlik sınırı sözü edilen Kanun'un geçici 7. maddesi ile getirilen düzenlemeden sonra kural olarak 1.000,00 TL uygulanmaya devam edilecektir.

aa) Kesinlik Sınırının Belirlenmesi

Alacağın bir kısmının dava edilmiş olması halinde, 1.500,00 TL tutarındaki kesinlik sınırının belirlenmesinde, alacağın tümü dikkate alınır. (6100 sy. HMK m. 341/3) Yine, alacağın tamamının dava edilmiş olması durumunda, kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümünün 1.500,00 TL tutarını aşmaması halinde ilgili taraf, istinaf kanun yoluna başvuramaz.

Konuyu örneklemek gerekirse, davacının 2.000,00 TL alacağının tamamını ilk derece mahkemesinde dava etmesi halinde, mahkemece davanın kısmen kabulü ile 1.000,00 TL alacağın davalıdan tahsili ile davacıya ödenmesine karar verilmişse, bu karara karşı her iki tarafın da istinaf kanun yoluna başvurma hakkı bulunmamaktadır. Buna karşılık, 1.600,00 TL'nin tahsili yönünde bir karar verilmişse, bu karara karşı sadece davalı, 400,00 TL'nin tahsiline ve fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmişse, bu karara karşı da sadece davacı istinaf kanun yoluna başvurabilecektir.

Diğer taraftan, davacı alacağının 10.000,00 TL olduğunu ifade ederek, 2.000,00 TL'nin tahsili istemiyle kısmî dava açmış ve davanın kısmen kabulüyle 1.400,00 TL'nin davalıdan tahsiline karar verilmişse, bu karara karşı davacı tarafın istinaf yoluna başvurma hakkının bulunduğu açıktır. Bu halde, katılma yoluyla istinaf konusu bir kenara bırakılacak olursa, davalı tarafın istinaf yoluna başvurma hakkı bulunmamaktadır.

bb) Kesinlik Sınırının İstisnası ve Katılma Yoluyla İstinaf

Yukarıda açıklanan şekilde, kendisi için kesin nitelikte olması nedeniyle ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvuramayan taraf, diğer taraf için istinaf kanun yolunun açık olması ve onun da bu hakkını kullanması halinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 348/1 maddesi uyarınca katılma yoluyla istinaf kanun yoluna başvurabilecektir. Burada miktar itibariyle istinaf yoluna başvurma hakkı bulunmayan tarafa, bu kanun yolunu kullanabilmesi amacıyla getirilmiş bir istisna konulmuş olduğundan, eşitlik ilkesinin tezahürü anlamında son derece isabetli bir düzenleme yapılmıştır.

Konu bir örnekle açıklanacak olursa, davacının 2.000,00 TL alacağının tamamını ilk derece mahkemesinde dava etmesi halinde, mahkemece davanın kısmen kabulü ile 1.800,00 TL alacağın davalıdan tahsili ile davacıya ödenmesine karar verilmişse, kural olarak bu karara karşı sadece davalı tarafça istinaf kanun yoluna başvurulabilir. Ancak, davalı tarafın bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurması halinde, davanın reddedilen 200,00 TL tutarındaki kısmı için istinaf yoluna başvurma hakkı bulunmayan davacı açısından da istinaf yoluna başvurma hakkı doğmuş olacaktır. Bu nedenle, istinaf yoluna başvuran tarafın hakkı bulunması koşuluyla, istinaf dilekçesinin, diğer tarafa tebliğ edilmesi, katılma yoluyla istinaf hakkının kullanılması bakımından büyük önem arz ettiğini ifade etmeliyiz.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 348/2. maddesi uyarınca istinaf yoluna başvuran, bu talebinden feragat eder veya talebi Bölge Adliye Mahkemesi tarafından esasa girilmeden reddedilirse (Örneğin, 6100 sayılı HMK 344, 346/1, 358/3-son cümle gereğince verilecek kararlar), katılma yoluyla istinaf yoluna başvuranın talebi de incelenmeksizin reddedilmelidir. Örneğin, karara karşı istinaf yoluna başvurma hakkı bulunan tarafın istinaf başvurusunu süresi içerisinde yapmamış olması nedeniyle istinaf başvurusunun reddine karar verilecekse, katılmak yoluyla istinaf yoluna başvuran tarafın talebinin ayrıca incelenmesi mümkün olmayıp, o talebin de reddine karar verilecektir. Burada dikkat edilecek olursa katılma yolu ile istinaf

yoluna başvuran tarafın talebinin kaderi asıl istinaf yoluna başvuran tarafın talebinin incelenip incelenmeyeceğine bağlıdır.

cc) Özel Kanunlarda Kesinliği Kabul Edilen İlk Derece Mahkemesi Kararları

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun kesin olarak kabul ettiği kararlar haricinde kalan ve özel kanunlarla kesin olduğu kabul edilen bir kısım karar türleri bulunmaktadır.

aaa) Tüketici Mahkemesi Kararlarına İlişkin Getirilen Kesinlik Kuralı

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 68/1 maddesi gereğince değeri 2.000,00 TL'nin altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyetlerine, 3.000,00 TL'nin altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine, büyükşehir statüsünde bulunan illerde ise 2.000,00 TL ile 3.000,00 TL arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu değerlerin üzerindeki uyuşmazlıklar için tüketici hakem heyetlerine başvuru yapılamaz. Aynı Kanun'un 70/3 maddesi uyarınca, taraflar, tüketici hakem heyetinin kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki Tüketici Mahkemesi'ne itiraz edebilir. Bu halde, Tüketici Mahkemesi tarafından verilen karar, 6502 sayılı Kanun'un 70/5 maddesi uyarınca kesin olduğundan, Tüketici Mahkemesi'nin bu kararına karşı istinaf yoluna başvurulması mümkün değildir.

bbb) İcra Hukuk Mahkemesi Kararlarına İlişkin Getirilen Kesinlik Kuralı

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 363/I maddesi uyarınca, İcra Hukuk Mahkemesi'nce;

1. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 85. maddesinin uygulanma biçimi,

2. İcra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti,
3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 103. maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği,
4. Yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli,
5. Kıymet takdirine ilişkin şikâyet,
6. İhaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi,
7. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 263. maddenin uygulanma biçimi,
8. İflâs idaresinin oluşturulması ve iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verilen kararlara karşı,
9. İflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36. maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları kesindir. Bu kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

İcra Hukuk Mahkemeleri'nin burada gösterilen ve kesin olduğu kabul edilen kararları dışında kalan kararlarına karşı istinaf yolu açık olmakla birlikte miktar ya da değeri 1.000,00 TL'nin altında kalan kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulması mümkün değildir.

ccc) Komanditerin Denetimi Sırasında Bilirkişi Atanması Kararı

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 310. maddesindeki düzenlemeye göre, komandit şirkette komanditerlerin iş yılı sonunda şirketin finansal tablolarını inceleme yetkisi kapsamında, inceleme yetkisini bir uzman aracılığıyla kullanmak istemesi ve uzmanın şahsına itiraz edilmesi halinde denetim isteyen komanditerin talebi üzerine mahkemece bu konuda bir bilirkişi atanmasına karar verilecektir. Verilen bu karar niteliği itibarıyla nihaî karar olmakla birlikte 6102 sayılı

Türk Ticaret Kanunu'nun 310/2 maddesi gereğince kesin nitelikte bulunduğundan, bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

ddd) Kooperatifler Kanunu'nun 21. Maddesine Göre Verilen Kararlar

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 21. maddesindeki düzenlemeye göre, kooperatife sermaye olarak ayrı konulması halinde, bu ayrıntının değerinin kooperatif genel kurulunda 2/3 çoğunlukla belirleneceği, aksi halde değer belirlenmesi için bilirkişi tayini için Sulh Hukuk Mahkemesi'ne başvurulacağı ve mahkemece belirlenen bilirkişi tarafından verilen rapora karşı tebliğ tarihinden itibaren 1 hafta içerisinde Sulh Hukuk Mahkemesi'ne itiraz edilebileceği ve Sulh Hukuk Mahkemesi'nin itiraz üzerine vereceği kararın kesin olduğu kabul edilmiş olduğundan, bu kapsamda Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

eee) 3533 Sayılı Kanunla Getirilen Kesinlik Kuralı

3533 sayılı Umumi Mülhak ve Hususi Bütçelerle İdare Edilen Daireler Ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete Veya Belediyeye Veya Hususi İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yoluyla Halli Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca, katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle genel bütçeye dâhil dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve taşınmazla ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hâkimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir. Bu halde Kanun'un 6. maddesi uyarınca hakem tarafından verilen karara

karşı itiraz yoluna başvurulabilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Bu nedenle bu kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması da mümkün değildir.

15. HANGİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF,HANGİ KARARLARA KARŞI TEMYİZ YOLUNA BAŞVURULACAKTIR? ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA NASIL OLACAKTIR?

Hemen belirtmek gerekir ki kanun koyucu, kanun yoluna başvurmada,kural olarak,karar tarihini değil de,kanun yoluna başvuru tarihini esas almıştır.

5235 sayılı Kanun'un geçici 2/1 maddesinde, “*Bölge Adliye Mahkemelerinin kuruluşları, yargı çevreleri ve tüm yurttta göreve başlayacakları tarih, Resmi Gazetede ilân edilir.*” düzenlemesine yer verilmiş ve Resmi Gazete’de ilan yapılarak Bölge adliye Mahkemeleri’nin 20.07.2016 günü itibariyle fiili olarak göreve başlayacakları bildirilmiştir.

Diğer taraftan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun geçici 3/2 maddesinde “*Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar 1086 sayılı Kanununun 26.09.2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki 427 ilâ 454 üncü madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.*” düzenlemesine yer verilmiştir.

İki düzenleme birlikte değerlendirildiğinde, istinaf kanun yolunun yürürlüğe gireceği ilân edilen 20.07.2016 tarihine kadar temyiz kanun yoluna başvurulmuş bir karar hakkında bu kararın kesinleşmesine kadar geçecek süreçte 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun istinafa ilişkin düzenlemeleri eklenmeden önceki hâli uygulanmaya devam edilecektir. 20.07.2016 tarihinden önce bir dosyada verilen karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulmuşsa, o karar Yargıtayca bozulmuş olsa dahi bundan sonra verilecek kararla ilgili olarak da başvurulması gereken kanun yolu 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun istinafla ilgili değişikliklerinin

yapılmadan önceki hâline ilişkin düzenlemeler gereği temyiz ve imkânı varsa karar düzeltme yoludur.

20.07.2016 tarihinden sonra kanun yoluna başvurulacaksa, burada ikili ayırım yapmak gerekir.

İlk olarak, 20.07.2016 tarihinden sonra kanun yoluna başvuru olan dosyayla ilgili olarak daha önce temyiz kanun yoluna başvurulmuşsa, artık o dosyaya karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Zira, bu dava ile ilgili kanun yolu başlamıştır. Bozma sonrasında verilecek karara karşı başvurulacak kanun yolu yine temyiz olup, bu inceleme sonucunda verilecek karara karşı 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 440 vd maddelerinde gösterilen şartların oluşması halinde karar düzeltme yoluna başvurulması da mümkündür.

İkinci olarak, 20.07.2016 tarihinden sonra kanun yoluna başvuru olan dosyayla ilgili olarak öncesinde bir temyiz incelemesi yapılmamışsa, bu tarihten sonra öncelikli olarak başvurulması gereken kanun yolu istinaf kanun yolu olacaktır. Elbette doğrudan temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün olan hakem kararlarının iptali davalarında verilen kararlar müstesnadır. Bununla birlikte, o türden kararlar bakımından da uygulanması gereken 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun temyize ilişkin hükümleri olup, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin bu kısımda uygulanması mümkün değildir.

Geçiş dönemi için; karar 20.07.2016'dan önce verilmiş ve o dosya için taraflardan biri bu tarihten önce temyiz yoluna başvurmuş ise ;aynı dava ile ilgili diğer taraf 20.07.2016 dan sonra dahi kanun yoluna başvuracak ise, başvuracağı yol, temyiz kanun yoludur. Bu durum bilim çevrelerinde “başlayan kanun yolunun mıkknatis etkisi” olarak adlandırılmaktadır.

İcra ve iş mahkemesi kararları açısından farklı düzenlemeler bulunmaktadır.

a) İcra mahkemesi kararları bakımından uygulama; Bilindiği üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 363. maddesinde gösterilen

bir kısım davalarla ilgili olarak istinaf ve temyiz şartları, süreleri ve miktarlar yönünden genel istinaf ve temyiz şartlarından farklı düzenlemelere yer verilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun geçici 7. maddesinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3/2 maddesinde ayrılmak suretiyle aynen “*Bölge Adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar İcra ve İflâs Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümleri uygulanır.*” düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu düzenlemeden açıkça anlaşılacağı üzere 20.07.2016 tarihinden önce verilen kararlar bakımından İcra ve İflas Kanunu'nda 5311 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler yapılmadan önceki halinin uygulanmasına devam edilecektir. Başka bir anlatımla, 20.07.2016 tarihinden önce verilip de, İcra ve İflas Kanunu'nun 363. maddesinde sayılan davalarla ilgili olan kararlar hakkında bu dosyalarda verilen kararlar kesinleşinceye kadar istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün olmayacaktır.

b) İş mahkemesi kararları bakımından uygulama; Bilindiği üzere 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8. maddesinde İş Mahkemeleri'nden verilen kararlarla ilgili olarak istinaf ve temyiz şartları, süreleri ve miktarlar yönünden genel istinaf ve temyiz şartlarından farklı düzenlemelere yer verilmiştir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun geçici 1. maddesinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3/2 maddesinde ayrılmak suretiyle aynen “*Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında yapılan temyiz başvuruları, kesinleşinceye kadar Yargıtay tarafından sonuçlandırılır. Bu kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun*

bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uygulanır.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu düzenlemeden açıkça anlaşılacağı üzere 20.07.2016 tarihinden önce İş Mahkemeleri tarafından verilen kararlar bakımından İş Mahkemeleri Kanunu’nda 5308 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikler yapılmadan önceki halinin uygulanmasına devam edilecektir. Başka bir anlatımla, 20.07.2016 tarihinden önce İş Mahkemeleri tarafından verilen kararlar hakkında bu dosyalarda verilen kararlar kesinleşinceye kadar istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün olmayacaktır.

Öte yandan; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 361/1 ve 439/6 maddeleri uyarınca hakem kararının iptali istemli davalarda ilk derece mahkemelerinden verilen kararlara karşı istinaf değil, temyiz kanun yoluna başvurulması mümkündür. Gerek iç tahkim gerekse 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu kapsamında verilen hakem kararlarına karşı açılan hakem kararının iptali istemli davalarda ilk derece mahkemelerinden verilen kararlar, Bölge Adliye Mahkemesi denetiminden geçmeksizin doğrudan temyiz incelemesi yapılmak üzere Yargıtay’a gönderilecektir.

16. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARDAN OLAN İHTİYATİ TEDBİR ve İHTİYATİ HACİZLE İLGİLİ KARARLARA KARŞI İSTİNAF YOLUNA BAŞVURULABİLİNECEK MİDİR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 341. maddesinde, ara karar niteliğinde olsa bile, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz taleplerinin reddi ile bu taleplerin kabulü hâlinde, itiraz üzerine verilecek kararlar aleyhine istinaf kanun yoluna başvurulabileceği ifade edilmiştir. Burada incelememizi ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları yönünden ayrı iki başlıkta ve her bir karar yönünden başvurulabilecek kanun yollarını gösterecek şekilde incelemekte fayda görmekteyim.

aa) İhtiyatî Tedbirle İlgili Kararlar Konusunda İstinaf İncelemesi

aaa) İhtiyatî Tedbir Talebinin Kabulü Halinde Kanun Yolu

İhtiyatî tedbir taleplerinin kabulü halinde başvurulabilecek kanun yolunun belirlenmesinde, kararın karşı tarafın dinlenerek verilmesi ile dinlenmeden verilmesi hallerinde farklılıklar bulunmaktadır.

aaaa) Karşı Tarafın Yokluğunda Verilen Kabul Kararına Karşı Kanun Yolu

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 394/1 maddesi gereğince, karşı taraf dinlenmeden verilmiş olan ihtiyatî tedbir taleplerinin kabulü kararlarına karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Bu türden kararlara karşı, doğrudan istinaf yoluna başvurulması mümkün değildir. Başka bir anlatımla; ihtiyatî tedbir talebi karşı tarafın yokluğunda değerlendirilmiş ve kabulüne karar verilmişse, bu karara karşı ancak itiraz yoluna başvurulabilecektir. Bu şekilde bir karar istinaf incelemesi için gönderilecek olursa, Bölge Adliye Mahkemesi 'nce işin esası hakkında bir karar verilmeksizin istinaf talebinin usulden reddine karar verilmelidir. (6100 sy. HMK m. 352)

bbbb) Karşı Tarafın Huzurunda Verilen Kabul Kararına Karşı Kanun Yolu

Hukuk Muhakemeleri Kanunu sistematüğinde, karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararlarına karşı hangi kanun yolunun kullanılabilceğı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak, kanun ancak karşı tarafın yokluğunda verilen ihtiyatî tedbir kararlarına karşı itiraz yoluna başvurulabilceğini kabul ettiğinden, karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararına karşı, itiraz yoluna başvurulması mümkün değildir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin

28.10.2013 Tarih, 2013/14261–18951 Esas ve Karar sayılı ilamında da bu hususa işaret edilmiştir.⁶

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 394/5 maddesinde itiraz hakkında verilen karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulabileceği ifade edilmiş, 341/1 maddesinde de, ihtiyatî tedbir talebinin kabulü hâlinde, itiraz üzerine verilecek kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabileceği kabul edilmiştir. Bu düzenlemeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde, istinaf yoluna başvurulabilecek karar, ihtiyatî tedbir talebinin kabulü halinde itiraz üzerine verilen karardır. Kanun, karşı tarafında huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararlarına karşı itiraz yolunu kabul etmediği gibi bu karara karşı istinaf yoluna başvurulabileceği konusunda da bir düzenlemeye yer vermemiştir. Karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararları da, nihaî karar niteliğinde bulunmadığından, bu kararlara karşı istinaf yoluna başvurulamayacağı düşünülebilir. Ancak bu düşüncenin sakıncalı sonuçlar doğurabileceğini kabul etmek gerekir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 28.10.2013 Tarih, 2013/14261–18951 Esas ve Karar sayılı ilamında, karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararına karşı kanun yolu bulunmadığını kabul etmiştir.⁷ Kanaatimce bu görüş yerinde değildir. Zira 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 394/1 maddesinde kapatılan kanun yolu, sadece itirazdır. İtirazı kabil olan karşı tarafın yokluğunda verilen ihtiyatî tedbir taleplerinin kabulüne dair karara vaki itirazın reddi halinde verilen karar ile karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî

6 Sözü edilen kararda aynen "6100 sayılı HMK'nın 394/5. maddesi uyarınca, karşı taraf kendisi dinlenmeden (yokluğunda) verilmiş olan ihtiyatî tedbir kararlarına itiraz edilebilir. İtiraz hakkında verilen karara karşı, kanun yoluna başvurulabilir. Ayrıca, HMK'nın 391/son maddesine göre, ihtiyatî tedbir talebinin reddi halinde de, kanun yoluna başvurulabilir. Kararın temyiz edilip edilemeyeceği, kanun tarafından tayin edileceğinden, 6100 sayılı HMK'nın bu düzenlemesi karşısında, aleyhine ihtiyatî tedbir istenenlerin ancak yokluklarında verilen tedbir kararına karşı itiraz ve kanun yoluna başvurma hakkı mevcut olup, yüze karşı verilen ihtiyatî tedbir kararlarına karşı ise itiraz ve temyiz yolu kapalıdır." ifadelerine yer verilmiştir.

7 Aynı nitelikte kararlar için bak. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 07.11.2013 Tarih, 2013/14273–19931 Esas ve Karar sayılı ilamı

tedbir kararının niteliği ve sonuçları arasında gerek şeklen gerekse esas yönünden bir fark bulunmamaktadır. Kaldı ki böyle bir kabul, karşı tarafı sırf kanun yolunu kullanma hakkını elde edebilmek adına davet edildiği karar duruşmasına gitmemesi sonucunu doğurur. Başka bir yönden değerlendirilecek olursa; aleyhine ihtiyatî tedbir kararı verilen taraf, huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararına karşı hiçbir kanun yoluna başvuramazken, yokluğunda verilip de huzurunda itirazın yapılan inceleme neticesinde reddedilen ihtiyatî tedbir kararına karşı istinaf yoluna başvurabilecektir. Bu durum, aynı türdeki kararlar bakımından farklı denetim imkânları ortaya çıkaracağından kabul edilebilir değildir. Bu yönleriyle, aleyhine ihtiyatî tedbir kararı verilen tarafın huzurunda verilen karara karşı itiraz yoluna başvurulması imkânı olmadığı düşünülebilirse de, bu karara karşı doğrudan istinaf yoluna başvurulabileceğini kabul etmek gerektiği kanaatinde olduğumu ifade etmeliyim.

Diğer taraftan, bir karara karşı kanun yolu bulunup bulunmadığı noktasında tereddüde düşüldüğünde, hak arama hürriyetinin önünü açabilecek bir değerlendirme yapılmalı ve bu hakkın kullanılabilmesine imkân sağlanması ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında hak ihlaline neden olunmasının önüne geçilmesi düşüncesiyle, bu kararların kanun yolu incelemesinin yapılması gerektiği de unutulmamalıdır.

ccc) Kabul Kararına İtiraz Üzerine Verilen Karara Karşı Kanun Yolu

İlk derece mahkemelerinin ihtiyatî tedbir taleplerini, karşı tarafın yokluğunda inceleyip kabulü yönünde karara bağlaması halinde, verilen bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabileceği; buna karşılık, karşı tarafın huzurunda verilen ihtiyatî tedbir kararlarına karşı itiraz yolunun öngörülmediğine yukarıda değinmiştim. Bu nedenle, bu başlıkta değinilecek olan kanun yolu, karşı tarafın yokluğunda verilen ihtiyatî tedbir kararına karşı, itiraz üzerine ilk derece mahkemesince verilecek karara karşı başvurulabilecek kanun yoludur.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun gerek 341/1, gerekse 394/5 maddelerinde karşı tarafın yokluğunda verilen ihtiyatî tedbir kararına itiraz üzerine verilen karar ne olursa olsun bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulabileceği kabul edilmiştir. İtiraz üzerine, itirazın kabulü ile ihtiyatî tedbirin kaldırılması, itirazın reddiyle ihtiyatî tedbirin devamı ya da talebin kısmen kabulüyle ihtiyatî tedbirin şeklinin değiştirilmesi ya da teminata bağlanması kararlarının tümüne karşı istinaf kanun yoluna başvurulması mümkündür.

Bu başlık kapsamında kalan kararların istinaf incelemesi 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 394/5–2.cümle hükmü gereğince Bölge Adliye Mahkemesi tarafından öncelikli olarak incelenecek ve kesin olarak karara bağlanacaktır.

ddd) ihtiyatî Tedbir Talebinin Reddi Halinde Kanun Yolu

İlk derece mahkemelerinin ihtiyatî tedbir talebinin reddi yönünde vermiş olduğu kararlara karşı itiraz yoluna başvurulamamaktadır. Bu kararlar, gerek karşı tarafın yokluğunda gerekse huzurunda verilmiş olsun, istinaf incelemesine tâbidir. (6100 sy. HMK m. 341/1) Bu kararlar da, Bölge Adliye Mahkemesi'nce öncelikli olarak incelenerek, kesin olarak karara bağlanacaktır.

İşte bu kararlardan istinaf kanun yolu açık olup da, bu kapsamda Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Bölge Adliye Mahkemesi'nce geçici hukukî koruma tedbirlerine ilişkin verilen kararlar kesindir. (HMK m. 362/1-f)

Bu kısımda, şu noktaya ayrıca değinmekte fayda görmekteyiz: İlk derece mahkemelerinden verilen ve Bölge Adliye Mahkemesi tarafından istinaf incelemesi sonucunda karara bağlanan geçici hukukî koruma tedbirleri olan ihtiyatî haciz ve ihtiyatî tedbir kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulması mümkün olmamakla birlikte acaba Bölge Adliye Mahkemesi tarafından ilk derece yargılaması sırasında hiç istenmemiş ve karara bağlanmamış olan bir ihtiyatî tedbire istinaf yargılaması sırasında hükmedilmesi ve bu karara yönelen itirazın

reddi veya ilk defa istinaf yargılaması sırasında talep edilen bir ihtiyatî tedbirin Bölge Adliye Mahkemesi tarafından reddi halinde bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulabilir mi?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ihtiyatî tedbirlerle ilgili kanun yollarının gösterildiği 394. maddesinin 5. fıkrasında “İtiraz hakkında verilen karara karşı, kanun yoluna başvurulabilir.” düzenlemesine yer verildiğinden ilk defa istinaf incelemesinde karara bağlanan ihtiyatî tedbir kararlarına itiraz üzerine verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulabileceği düşünülebilirse de, yine 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-f bendinde açıkça “Bölge adliye mahkemelerinin aşağıdaki kararları hakkında temyiz yoluna başvurulamaz: (...) Geçici hukuki korumalar hakkında verilen kararlar.” ifadelerine yer verildiğinden, bu kararların da kesin nitelikte olduğu sonucuna ulaşılması mümkündür. Bu konuda aksi görüşte savunulmaktadır. (Bakınız. Prof.Dr.Muhammet Özkes,100 Soruda Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi İstinaf ve Temyiz 3. Baskı. Yetkin Yayınları, sayfa 110). Ancak bu konuda uygulamanın Yargıtay kararlarına göre şekilleneceği unutulmamalıdır. Bu noktada ihtiyatî tedbir kararlarına karşı kanun yolunu kapatan 21,02.2014 tarih,2013/1 Esas,2014/1 karar sayılı Yargıtay İçtihatları Birleştirme Hukuk Genel Kurulu Kararı da değerlendirildiğinde temyiz yolunun açılmayacağı düşünülebilecektir.

bb) ihtiyatî Hacizle İlgili Kararlar Konusunda İstinaf İncelemesi

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 265/I maddesi uyarınca, borçlu kendisi dinlenmeden verilen ihtiyatî haczin dayandığı sebeplere, mahkemenin yetkisine ve teminata karşı kararı veren mahkemeye itiraz edebilir. Aynı Kanun'un 265/II maddesi gereğince, menfaati ihlal edilen üçüncü kişilerin de ihtiyatî haciz kararına itiraz etmelerinin mümkün olduğu ifade edilmiştir. Kanun, 265/V maddesinde ise, itiraz üzerine verilen karara karşı istinaf yoluna başvurulabileceğini hükme bağlamıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 341/1 maddesinde ise, ilk derece mahkemelerinden verilen ihtiyatî haciz taleplerinin reddi ile bu taleplerin kabulü hâlinde, itiraz üzerine verilecek kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir.

Yukarıda borçlu dinlenmeden verilen ihtiyatî tedbir kararlarına itiraz kanun yolu kapalı olmasına karşılık, istinaf yolunun açık olduğunu açıklamış bulunuyoruz. ihtiyatî hacizde yer verilen düzenleme de, ihtiyatî tedbirin paralelinde olduğundan borçlu dinlenmeden verilen ihtiyatî haciz kararları aleyhine istinaf kanun yoluna başvurulmasının mümkün olduğunu belirtmek ve gerekçeleri konusunda ihtiyatî tedbirlerle ilgili yukarıda yapmış olduğumuz açıklamalara atıf yapmakla yetiniyoruz.

17. İSTİNAFA BAŞVURMADA HUKUKİ YARAR ŞARTI ARANACAK MIDIR?

Nasıl ki dava açmakta,dava açanın hukukî yararının bulunması gerekli ise,aynı şekilde istinaf yoluna başvuran tarafında istinaf başvurusunda hukukî yararı bulunmalıdır. Bunun anlamı şudur;istinaf yoluna gidecek kişinin kararın kaldırılması yada değiştirilmesinde korunmaya değer bir hukukî yararının bulunması zorunludur. Aksi halde istinaf başvurusu hukukî yarar şartı olmadığından usulden reddedilme riski ile karşı karşıya kalır.

18. YETKİLİ İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL TESPİT EDİLİR?

9 No'lu soruda belirtilen istinaf mahkemelerinin yargı çevresi içerisinde bulunan illerin idarî sınırlarında bulunan mahkemelerce verilen kararlar bahsi geçen istinaf mahkemelerince incelenecektir. Hemen belirtmek gerekir ki, istinaf mahkemelerinin yetkisi kesindir. HMK'nın 357/2 maddesi hükmü gereği istinaf mahkemelerinin yetkisi yönünden yetki sözleşmesi yapılamaz. Ancak burada ilk derece mahkemesinin yetkisinin, koşulları bulunmak kaydıyla, (HMK 17,18 ve 19. maddelerdeki) taraflarca belirlenmesinin mümkün

olduğu hallerde zımnen de olsa istinaf mahkemesinin yetkisinin belirlenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bir örnekle açıklayacak olursak; taraflar, Kırıkkale mahkemelerinin yetkili olduğu bir uyuşmazlıkta yetki sözleşmesi yada düzenledikleri sözleşmeye yetki şartı koymak kaydıyla, Muş mahkemelerini yetkili hale getirdiklerinde, dolayısıyla Ankara İstinaf Mahkemesinin yetkili olduğu uyuşmazlıkta Erzurum İstinaf mahkemesini yetkili hale getirebilecektir.

İstinaf başvurusunda bulunan taraf dilekçesine yanlış istinaf mahkemesini yazmış olsa dahi dilekçenin verildiği ilk derece mahkemesi bununla bağlı olmaksızın dilekçeyi doğru istinaf mahkemesine göndermek zorundadır. İstinaf mahkemesi uyuşmazlıkta kendisinin yetkili olup olmadığını duruşmasız inceleyecektir.

19. İSTİNAFA BAŞVURU SÜRESİ NE KADARDIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 345. maddesi uyarınca, kural olarak istinaf yoluna başvuru süresi **iki haftadır**. Bu süre, ilk derece mahkemesi ilamının taraflara **tebliğiyle** işlemeye başlar. Burada sürenin hafta şeklinde belirlenmiş olduğuna dikkat etmemiz gerekir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 92/2 maddesinde “*Süre; hafta, ay veya yıl olarak belirlenmiş ise başladığı güne son hafta, ay veya yıl içindeki karşılık gelen günün tatil saatinde biter. Sürenin bittiği ayda, başladığı güne karşılık gelen bir gün yoksa süre bu ayın son günü tatil saatinde biter.*” düzenlemesine yer verilmiştir.

Diğer taraftan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 104. maddesi uyarınca, adli tatile tabi olan dava ve işlerde, HMK'nın tayin ettiği sürelerin bitmesi tatil zamanına rastlarsa, bu süreler ayrıca bir karara gerek olmaksızın adli tatilin bittiği günden itibaren bir hafta uzatılmış sayılacaktır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği istinaf başvurusunun yapılmasını iki türlü kabul etmiştir. Buna göre, istinaf başvurusu fizikî ortamda yapılabileceği gibi UYAP sisteminde elektronik ortamda da yapılabilir. Yönetmeliğin 48/7 maddesi gereğince, fizikî ortamda

yapılacak başvuruların mesai saatleri içerisinde; 48/10 maddesi gereğince, UYAP ortamında yapılacak başvuruların ise, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 445/4 maddesine uygun olarak, son gün gece saat 00.00'a kadar yapılabileceği öngörülmüştür. Buna göre düşünüldüğünde;iki haftalık süre tebliğin yapıldığı gününe iki hafta sonra karşılık gelen günün mesai saati sonunda süre sona erecektir. Bir örnekle açıklayacak olursak ;09.11.2016 çarşamba günü tebliğ edilen bir ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusu 23.11.2016 çarşamba günü mesai bitimine kadar yapılmalıdır.

Mevzuatımızda iki ayrı özel kanunda farklı bir istinaf süresi öngörülmüştür. Aşağıda yapacağımız açıklamalar istisna düzenlemeler olduğundan, yukarıda yapmış olduğumuz açıklamaların mahiyetine ters düşmemek kaydıyla, burada açıklanacak süreler için de uygulanmasının mümkün olduğunu ifade etmeliyim.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8/2 maddesinde; istinaf yoluna başvurma süresi, kararın muhatabın yüzüne karşı verilmişse nihai kararın muhatabına tefhimi, muhatabın yokluğunda verilmişse, kararın tebliği tarihinden itibaren 8 gün olarak kabul edilmiştir.

İş Mahkemeleri'nden verilen kararlara karşı istinaf yoluna başvuru usulünde iki nokta ön plana çıkmaktadır. Bunlardan ilki, istinaf süresinin genel istinaf süresinden farklı olarak 8 gün olarak kabul edilmiş olması; ikincisi ise, kararın muhatabının yüzünde verilmiş olması halinde, tefhimle birlikte istinaf süresinin işlemeye başlamasıdır.

Tefhimle istinaf süresinin başlaması nedeniyle, uygulamada “Süre Tutum Dilekçesi” verilmesi usulü gelişmiştir. Bu usulde, karara karşı istinaf yoluna başvurmak isteyen taraf öncelikli olarak yüzüne okunan karar için süre tutum dilekçesi vermekte ve gerekçeli kararın kendisine tebliğinden itibaren yine 8 günlük süre içerisinde gerekçeli istinaf dilekçesini vermektedir. Ancak, uygulamada ilk derece mahkemelerince kısa kararın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 294/3 maddesine aykırı düşecek şekilde, sadece “Davanın kısmen kabulüne” şeklinde yazılması nedeniyle, taraflara yüklenen hak ve yükümlülükler net bir şekilde gösterilmediğinden, tarafların kanun

yoluna başvurmaları konusunda tereddüde düştükleri görölmektedir. Bu nedenle, İş Mahkemeleri'nde kısa kararın 6100 sayılı HMK'nın 294/3 maddesine uygun olması daha büyük bir önem arz etmektedir.

İş Mahkemeleri'nde işçiler tarafından açılmış bulunan dava ve işler 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 103/1-ç bendi gereğince adli tatilde de görüleceğinden, istinaf süresi adli tatil içerisinde denk gelmesi halinde dahi işlemeye devam edecektir.

Diğer taraftan, 5521 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca, katılma yoluyla istinaf süresine ilişkin genel hükümlerin uygulanması gerekeceği açık olduğundan, katılma yoluyla istinaf süresinin istinaf başvuru dilekçesinin tebliğinden itibaren iki hafta olduğunu hatırlatmakta gerekir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 363/1-son cümle hükmü uyarınca, İcra Hukuk Mahkemeleri'nden verilen ve istinaf yolu açık olan kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvuru süresi, kararın muhatabın yüzüne okunması halinde tefhim, aksi halde, tebliğ tarihinden itibaren 10 gündür.

İcra Hukuk Mahkemeleri'nce verilen kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvuru konusunda genel istinaf süresinden farklı olarak 10 günlük bir süre öngörülmüş ve kararın muhatabın yüzüne okunmuş olması halinde, tefhimle birlikte istinaf süresinin başlaması öngörülmüştür. Temelde, İş Mahkemeleri'nde öngörülen istinaf usulüyle aynı türde düzenlemeler İcra Hukuk Mahkemeleri için de kabul edilmiş olmakla birlikte İş Mahkemeleri için kabul edilen 8 günlük süre yerine İcra Hukuk Mahkemeleri için 10 günlük süre öngörülmüştür. Bu nedenle, İş Mahkemeleri'nde öngörülen istinaf kurallarına ilişkin yukarıda yapmış olduğumuz açıklamaların, bu kısım ile ilgili olarak da geçerli olduğunu ifade etmeliyiz.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 18/1 maddesi gereğince İcra Hukuk Mahkemeleri nezdinde görülen işler ivedi işlerden sayıldığından, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 103/1-h bendi uyarınca adli tatilde görülmesi gereken işlerden olduğundan,

istinaf süresi adlî tatil içerisinde denk gelmesi halinde dahi işlemeye devam edecektir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 299/1 maddesi uyarınca **konkordato hakkında verilen hükme karşı** tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir.

Burada istinaf kanun yoluna başvuru süresinin 10 gün olduğuna ve bu sürenin tebliğle birlikte başlayacağına dikkat çekmek gerekir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 164/2 maddesi uyarınca Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından **iflasa ilişkin verilen hükme karşı** tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir.

Burada istinaf kanun yoluna başvuru süresinin 10 gün olduğuna, adlî tatilde bu sürenin işlemeye devam edeceğine ve bu sürenin tebliğle birlikte başlayacağına dikkat çekmek gerekir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 309/p-3 maddesinde aynen “*Tasdik veya ret kararının tebliğinden itibaren on gün içinde borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar kararı temyiz edebilirler. Bu konudaki temyiz incelemesi ivedilikle yapılır ve verilecek karara karşı, karar düzeltme yoluna başvurulamaz.*” düzenlemesine yer verilmiştir. Diğer taraftan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 341/5 maddesinde de “*İlk derece mahkemelerinin diğer kanunlarda temyiz edilebileceği veya haklarında Yargıtay'a başvurulabileceği belirtilmiş olup da bölge adliye mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere ilişkin nihai kararlarına karşı, bölge adliye mahkemelerine başvurulabilir.*” ifadelerine yer verilmiştir.

Açıklanan bu düzenlemeler dikkate alındığında **sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılması projesinin tasdiki istemiyle açılan davalarda** istinaf kanun yoluna başvurulması mümkün olup, istinaf süresinin de kararın ilgililere tebliğinden itibaren 10 gün olduğunu kabul etmek gerekir.

20. SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE SONUÇ NE OLUR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 346/1 maddesi gereğince, istinaf dilekçesi, kanuni süre geçtikten sonra verilirse, kararı veren mahkeme, istinaf dilekçesinin reddine karar verir ve ret kararını re'sen ilgisine tebliğ eder. Bu durumda, istinaf dilekçesinin süresi içerisinde verilip verilmediğini denetleme görevi, öncelikli olarak Bölge Adliye Mahkemesi 'ne değil, ilk derece mahkemesine aittir. İlk derece mahkemesi, istinaf dilekçesinin süresi geçtikten sonra verildiğini tespit ettiği takdirde, istinaf dilekçesini karşı tarafa tebliğ etmeksizin ve tüm tebligat parçaları dosyaya takıldıktan sonra, diğer tarafın da istinaf süresi dolduktan sonra, istinaf kanun yoluna başvurma talebinin **reddine** karar verilir ve karar, istinaf yoluna başvuran vekiline kararın tebliğ edilir, bu karara karşı, kararın tebliğinden itibaren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 346/2 maddesi uyarınca 1 hafta içerisinde istinaf yolu kanun yoluna gidilebilir. Bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması halinde Bölge Adliye Mahkemesi tarafından istinaf başvurusunun reddine karar verilmesi mümkün olduğu gibi süre yönünden ret kararının hatalı olduğu sonucuna ulaşıldığı takdirde işin esası hakkında bir karar verilmesi mümkündür.

21. SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL BİR KARAR VERİR?

Yukarıda bir önceki sorunun cevabında açıklandığı üzere istinaf başvuru dilekçesinin süresi içerisinde verilip verilmediğini denetleme görevi öncelikli olarak ilk derece mahkemesine aittir. Ancak, ilk derece mahkemelerinin bu hususu gözetmeden dosyayı Bölge Adliye Mahkemesi 'ne göndermesi halinde ne yapacaktır.?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 352. maddesinde aynen "*Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesince dosya üzerinde yapılacak ön inceleme sonunda; incelemenin başka bir dairece yapılması gerektiği, kararın kesin olduğu, başvurunun süresi içinde yapılmadığı, başvuru şartlarının yerine getirilmediği, başvuru sebeplerinin veya*

gerekçesinin hiç gösterilmediği tespit edilen dosyalar hakkında öncelikle gerekli karar verilir. Eksiklik bulunmadığı anlaşılan dosya incelemeye alınır.” hükmüne yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, bu halde Bölge Adliye Mahkemesi tarafından ne şekilde bir karar verileceği gösterilmemiş, sadece gerekli kararın verileceği ifade edilmiştir. Bu halde, verilmesi gerekli olan karar nedir?

Bu konuda Kanun’da bir açıklık bulunmamakla birlikte, 01.06.1990 Tarih ve 3/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı’nın bu tür olaylarda kıyasen uygulanması mümkündür. Bu durumda istinaf mahkemesi tarafından 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 352/1 maddesi gereğince gerekli kararı (ret kararı) verecektir.

Diğer taraftan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 365/III maddesinde “*Bölge Adliye Mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği hâlde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar.*” düzenlemesine yer verildiğinden, İcra Mahkemeleri tarafından süresi geçmiş bir istinaf başvuru dilekçesi hakkında işlem yapılmamış olması halinde, Bölge Adliye Mahkemesi geri çevirme kararı vermeksizin dosya hakkında kesin olarak karar verecektir. Bu noktadaki ayrıntıya özellikle dikkat etmek gerekir ki, Bölge Adliye Mahkemesi ’nin icra iflas işine ilişkin olan konudaki kararı kesindir. Buna karşılık, İcra ve İflas Kanunu hükümlerine tabi olmayan bir karar için bu işlemin yapılması halinde temyiz kanun yolunun açık (diğer koşullar mevcut ise) olduğunu kabul etmek gerekir.

8 Sözü edilen içtihadı birleştirme kararının sonuç kısmında aynen “*Asliye Hukuk Mahkemelerince verilen kararların yasal süre geçtikten sonra temyiz edilmesi veya temyiz kabiliyetinin bulunmaması halinde, yerel mahkemece temyiz isteminin reddine karar verilmeden dosyanın Yargıtay’a gönderilmesi durumunda, Yargıtay’ca da inceleme yapılabileceğine ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 2494 sayılı Kanunla değişik 432/4 maddesine göre bu konuda bir karar verilmek üzere dosyanın mahalline geri çevrilmeden doğrudan doğruya Yargıtay’ca da temyiz isteminin reddine karar verilebileceğine, ... ilk toplantıda 13 oya karşı 83 oyla ve üçte ikiyi geçen çoğunlukla karar verildi.*” ifadelerine yer verilmiştir.

22. İSTİNAF SÜRENİN GEÇİRİLMESİ HALİNDE BAŞVURULACAK YASAL BİR YOL VARMI DIR?

Belirtmek gerekir ki sürelerin geçirilmesi halinde koşulları bulunduğu takdirde 6100 sayılı HMK'nın 95 ve devamı maddelerinde düzenlenen *eski hale getirme* kurumu işlerlik kazanabilecektir. Kitabın kapsamı nazara alınarak eski hale getirme anlatılmamış,sadece müesseye atıf yapmakla yetinilmiştir. Ancak önemine binaen belirtilmelidir ki;süre kaçırılması nedeniyle yapılamayan işlem hangi mahkemede yapılacak idiyse o mahkemeden eski hale getirme talep edilecektir. Eski hale getirme,istinaf yoluna başvuru hakkı düşmüş ise Bölge Adliye Mahkemesinden,temyiz yoluna başvuru hakkının kaçırılması halinde ise Yargıtay'dan talep edilecektir.

23. İSTİNAF BAŞVURU DİLEKÇESİ NASIL OLMALIDIR? DİLEKÇE ÜZERİNE HANGİ İŞLEMLER YAPILACAKTIR?

İstinaf kanun yolunun başlaması için tasarruf ilkesi gereği talep şarttır. Talep olmadan istinaf kanun yolu başlamaz ve istinaf incelemesi yapılamaz.

İstinaf dilekçesi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 343. maddesi uyarınca, kararı veren mahkemeye verilebileceği gibi başka bir yer ilk derece mahkemesine de verilebilir.

Örnek olarak istinaf talep dilekçesi kararı veren mahkemeye verilirken, dilekçenin başlığı;

Ankara Bölge Adliye (İstinaf) Mahkemesi İlgili Dairesi'ne
Sunulmak Üzere

Ankara Asliye 20. Hukuk Mahkemesi'ne

Şeklinde olabileceği gibi,

Örnek olarak istinaf talep dilekçesi kararı veren mahkemeye değil, örneğin Kayseri Asliye Hukuk Mahkemesi'ne verilmiş ise dilekçenin başlığı;

Ankara Bölge Adliye (İstinaf) Mahkemesi İlgili Dairesi'ne

Sunulmak,

Ankara Asliye 20. Hukuk Mahkemesi'ne

Gönderilmek Üzere

Kayseri Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi'ne

şeklinde de olabilecektir.

Daha açık bir ifadeyle, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği'nin 48/1 maddesinde ifade edildiği üzere, istinaf başvuru dilekçesi ön büro veya yazı işlerinde görevli personele teslim edilir. Ancak, her iki durumda da "Hâkim Havalesi" bulunması zorunludur. Diğer taraftan, elektronik ortamda yapılacak başvurularda ise, evrakın kendisine havale edildiği ilgili personel tarafından Hâkim onayına sunulması gereklidir. Bu halde, evrak dosyanın tarafınca sisteme kaydedilecektir. Sistemde kaydı bulunmayan bir dilekçenin istinaf başvuru dilekçesi olarak kabulü mümkün değildir.

Dilekçenin verileceği mahkemenin kararı veren mahkemeden başka bir yer mahkemesi olması halinde, bu mahkemenin kararı veren mahkeme ile aynı düzeyde bir mahkeme olmasına dikkat edilmelidir. Asliye Hukuk Mahkemesi kararına karşı yapılacak bir istinaf başvuru dilekçesinin Sulh Hukuk Mahkemesi'ne verilmesi doğru olmayacağı

gibi ilgili mahkemece de bu dilekçenin alınarak kaydının yapılması doğru değildir.

Öncelikli olarak, istinaf başvuru dilekçesi hangi mahkemeye verilmişse, o mahkemece dilekçe, Bölge Adliye Mahkemesi Başvuru Defteri'ne (Kararı veren mahkemeden başka bir mahkemeye verilmişse, Taşra İstinaf ve Temyiz Başvuru Defteri) kaydedilir. Ancak burada bir hususa dikkat edilmesi gerekir. Bu husus, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği'nin 48/2 maddesinde ifade edilmiştir. Buna göre, istinaf başvuru dilekçesi, başvuru harca tabi değilse hemen, harca tabi ise harç ödendikten sonra deftere kaydedilmelidir. Aksi takdirde, harç ödenmeden dilekçenin kaydı yapılmış olacaktır ki, bu husus, aşağıda başvuru tarihinin belirlenmesine yönelik yasal düzenlemeyle çelişmiş olacaktır.

Kayıt sonrasında, başvuruyu alan mahkemece, başvurana bir alındı belgesi düzenlenerek verilmelidir. Ancak, bu belge herhangi bir ücret ya da harca tabi tutulmamalıdır. (6100 sy. HMK m. 343/1) Alındı belgesi, yönetmeliğin 48/3 maddesi gereğince, kanun yolu dilekçesinin sisteme kaydedilmesi üzerine verilen belgedir. Alındı belgesinde, mahkemenin adı, dosyanın esas ve karar numarası, karar tarihi, tarafların ve varsa müdahillerin ad ve soyadları, davanın konusu, başvuru kanun yolu ve mercii, başvuru tarih ve saati yer alır.

Kararı veren mahkemeden başka bir mahkemeye verilmiş olan istinaf başvuru dilekçesi, bu mahkemece "Taşra İstinaf Başvuru Defteri"ne kaydedildikten sonra kararı veren mahkemeye tüm suretleriyle birlikte gönderilecek ve bu durum derhâl mahkemesine bildirilecektir. (6100 sy. HMK m. 343/2) Burada, kural olarak, dilekçenin tüm ekleriyle birlikte UYAP üzerinden gönderilmesi zorunludur. (Yönetmelik m. 48/5) Dilekçenin tüm ekleriyle birlikte UYAP üzerinden gönderilmesi halinde, mahkemesine ayrıca bildirimde bulunulması gerekmez.

Bununla birlikte, yönetmeliğin 48/6 maddesi uyarınca, herhangi (UYAP sisteminin çalışmaması, internet bağlantısında sorun olması vs.) bir nedenle elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde, durum bir tutanakla tespit edilerek, kayıt işlemi fiziki ortamda yapılır.

Elektronik sistem açıldığında fizikî ortamda yapılan işlemler gecikmeksizin elektronik ortama aktarılır. Burada, düzenlenen tutanağın da elektronik ortama aktarılması, ileride doğabilecek uyumsuzlukların önüne geçilmesi noktasında kolaylık sağlayacaktır.

24. İSTİNAF BAŞVURU TARİHİ NE ZAMANDIR?

İstinaf yoluna başvurma tarihi konusunda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 343/3 maddesi uyarınca aynı Kanun'un 118. maddesi hükmü uygulanacaktır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 118. maddesi uyarınca, dava, dava dilekçesinin kaydedildiği tarihte açılmış sayılacağından, istinaf başvurusu da, istinaf başvuru dilekçesinin kaydedildiği tarihte yapılmış kabul edilecektir. Bu husus, yönetmelikte de aynı şekilde kabul edilmiş ve 48/4 maddesinde "*Kanun yolu başvurusu, kanun yolu dilekçesinin kaydedildiği tarihte yapılmış sayılır.*" düzenlemesine yer verilmiştir.

25. İSTİNAF BAŞVURUSU HARCA VE MASRAFA TABİ MİDİR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 344/1 maddesinde aynen "*İstinaf dilekçesi verilirken, istinaf kanun yoluna başvuru harcı ve tebliğ giderleri de dâhil olmak üzere tüm giderler ödenir. Bunların hiç ödenmediği veya eksik ödenmiş olduğu sonradan anlaşılırsa, kararı veren mahkeme tarafından verilecek bir haftalık kesin süre içinde tamamlanması, aksi hâlde başvurudan vazgeçmiş sayılacağı hususu başvurana yazılı olarak bildirilir. Verilen kesin süre içinde harç ve giderler tamamlanmadığı takdirde, mahkeme başvurunun yapılmamış sayılmasına karar verir. Bu karara karşı istinaf yoluna başvurulması hâlinde, 346. maddenin ikinci fıkrası hükmü kıyas yoluyla uygulanır.*" düzenlemesine yer verilmiştir. Temelde, uygulanacak düzenleme son derece açık olup istinaf yoluna başvuran taraf gerekli harç ve giderleri ödemek durumundadır.

Yukarıda gösterilen düzenlemede açıkça gösterildiği üzere, istinaf dilekçesini veren taraf, istinaf kanun yoluna başvuru harcı ile tebliğ

giderleri de dâhil olmak üzere tüm masrafları yatırmak zorundadır. 01.01.2016 tarihinden itibaren geçerli bulunan tarifeye göre istinaf yoluna başvuran tarafça yatırılması gereken harçlar 79,70 TL istinaf başvuru harcı ile karara karşı davalı tarafça istinaf yoluna başvurulması halinde ilk derece mahkemesince hüküm altına alınan miktarın % 6,831'inin ¼'üne denk gelen peşin karar ve ilam harcı, davacı tarafça istinaf yoluna başvurulması halindeyse 29,20 TL maktu karar ve ilam harcı yatırılması gerekir.⁹

Sözü edilen harçların dışında istinaf kanun yoluna başvuran tarafın dosyanın gidiş dönüş posta masrafını, tebliğ masraflarını ve sair giderleri de yatırması zorunludur. Bu masrafların yatırılmaması durumunda mahkemece istinaf kanun yoluna başvuran tarafa muhtıra göndererek yatırılmasını sağlayacaktır.

Aksi halde, süresi içerisinde muhtıranın gereğinin yerine getirilmemiş olması halinde mahkemece başvuruda bulunan tarafın istinaf başvurusunun yapılmamış sayılmasına karar verilir. İlk derece mahkemesince istinaf başvurusunun yapılmamış sayılmasına dair kararına karşı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 344/1-son cümle delaletiyle 346/2 maddesi uyarınca tebliğinden itibaren 1 hafta içerisinde istinaf yoluna başvurulması mümkündür.

26. İSTİNAF DİLEKÇESİNİN ŞEKLİ VE İÇERİĞİ NASIL OLMALIDIR?

İstinaf dilekçesinde nelerin yer alacağı, dilekçenin şekli ve içeriği, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 342/2. maddesinde gösterilmiştir. Buna göre; İstinaf dilekçesinde;

- a) Başvuran ile karşı tarafın davadaki sıfatları, adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve adresleri,
- b) Varsa kanuni temsilci ve vekillerinin adı, soyadı ve adresleri,

⁹ Verilen örnek genel bir davaya ilişkin olup, istisnalar konusunda Tarife'nin I Sayılı Cetvel'inin incelenmesi yerinde olacaktır. Mesele konumuzun sınırlarını aştığından ayrıca inceleme yapılmamıştır.

- c) Kararın hangi mahkemeden verilmiş olduğu ve tarihi ile sayısı,
- ç) Kararın başvurana tebliğ edildiği tarih,
- d) Kararın özeti,
- e) Başvuru sebepleri ve gerekçesi,
- f) Talep sonucu,
- g) Başvuranın veya varsa kanuni temsilci yahut vekilinin imzası bulunmalıdır.

a) Taraflara İlişkin Bilgiler

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 342/2 maddesinde istinaf başvuru dilekçesinde, başvuruda bulunan ile karşı taraf hakkında istinaf başvuru dilekçesinde bulunması gereken bilgiler şunlardır:

aa) Başvuruda Bulunan İle Karşı Tarafın Sıfatları

Burada sıfattan anlaşılması gereken elbette ki, bu tarafların davacı, davalı, asli müdahil ya da fer'i müdahil olmaları halidir. Dilekçede bu sıfatların örneğin "İstinaf Başvurusunda Bulunan Davacı/Davalı" ve "Karşı Taraf Davacı/Davalı" olarak gösterilmesi faydalı olacak, dilekçe ve dosyanın incelenmesi kolaylaşmış olacaktır.

bb) Başvuruda Bulunan İle Karşı Tarafın Kimlik Ve Adres Bilgileri

Başvuruda bulunan istinaf başvuru dilekçesinde kendi ad ve soyadı ile tüzel kişilikse, tüzel kişiliğin ad ve unvanını açık bir şekilde göstermeli; bununla da yetinmeyerek karşı tarafa ait aynı bilgileri de dilekçede göstermelidir. İstinaf başvurusu yapılan bir yargılama üzerine verilmiş olduğundan ve yargılama sırasında bu bilgiler temin edilmeden yargılamanın sonlandırılmış olması mümkün olmayacağından,

özellikle karşı tarafa ait bilgilerin dilekçede bulunmamış olması büyük bir eksiklik olacaktır.

cc) Başvuruda Bulunan İle Karşı Tarafın Temsilci Ve Vekil Bilgileri

İstinaf başvuru dilekçesinde hem istinaf yoluna başvuran tarafın hem de karşı tarafın varsa vekillerinin veya kanuni temsilcilerinin yer alması zorunludur. Örneğin, davaya taraf olan ticaret şirketinin davayı vekille temsil etmemesi halinde temsilcisinin istinaf başvuru dilekçesinde gösterilmesi gereklidir.

dd) İmza

Bu husus dilekçenin olmazsa olmaz şartıdır. İmzasız bir dilekçe düşünülemez. İmza, ıslak imza olabileceği gibi elektronik imza da olabilir. Islak imza bulunması halinde herhangi bir sorun bulunmama ile birlikte, dilekçede ıslak imza bulunmaması halinde elektronik imza bulunup bulunmadığı dilekçeyi kaydeden personel tarafından kontrol edilecektir.

b) İlk Derece Mahkemesi Kararına İlişkin Bilgiler

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 342/2 maddesinde istinaf başvuru dilekçesinde, istinaf başvuru dilekçesinde bulunması gereken ilk derece mahkemesi kararına ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

aa) İlk Derece Mahkemesi Kararının Künyesi

İstinaf incelemesinin temelinde kural olarak ilk derece mahkemelerinden verilen kararların denetiminin yapılması bulunduğundan, hangi karara yönelik denetim yapılmasının istendiğinin kararda gösterilmesi zorunludur. Aslında bu bilgi dilekçenin olmazsa olmazıdır. Hangi karara yönelik bir denetim istendiği belli olmayan bir istinaf dilekçesi olmaz. Bu nedenle, ilk derece mahkemesi kararının künyesini

oluşturan ve onu tanımlayan tarih, esas ve karar numaralarının istinaf dilekçesinde denetlenmesi istenen karar olarak gösterilmesi gereklidir.

bb) Tebliğ Tarihi

Bu bilgi dilekçede bulunması gerekli bir bilgi olmakla birlikte gerek ilk derece mahkemesi, gerekse Bölge Adliye Mahkemesi istinaf başvurusunun süresinde olup olmadığını denetlerken, dilekçede yazılı olan tebliğ tarihine değil, tebliğ mazbatasında gösterilen tarihinin itibar edecektir. Yapılan bu tebligatın 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre usulüne uygun olarak yapılmış bir tebligat olması gerektiği açıktır. Tebliğ mazbatasında yazılı tarihten başka bir tarihte tebligat yapıldığı ileri sürülüyorsa, bunun belgeleriyle birlikte dosyaya ibraz edilerek kanıtlanması ve Tebligat Kanununun 32.maddesine dayanılmakta ise usulsüz tebligata ilişkin hükümlerin uygulanmasının sağlanması yönünde talepte bulunulması gerektiği düşünülmelidir.

cc) İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti

İstinaf başvuru dilekçesinde, ilk derece mahkemesinden verilen ve istinaf yoluyla denetlenmesi istenen kararın basit bir özetinin bulunması, özellikle ön incelemenin kolay bir şekilde yapılması bakımından önemlidir.

c) Başvuruya İlişkin Bilgiler

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 342/2 maddesinde istinaf başvuru dilekçesinde, başvuru sebepleri ve gerekçesi ile talep sonucuna yer verilmesi gerekliliğine işaret edilmiştir. Bu bilgiler aşağıda açıklanmıştır:

aa)Başvuru Sebepleri Ve Gerekçesi

İstinaf başvuru dilekçesinde yer alması gereken başvuru sebepleri aslında istinaf yargılamasının şeklini ve sınırlarını çizecek bilgilerdir. Nitekim 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355/1 maddesinde aynen "*İnceleme, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı*

olarak yapılır. Ancak, Bölge Adliye Mahkemesi kamu düzenine aykırılık gördüğü takdirde bunu resen gözetir.” düzenlemesine yer verilmekle, kural olarak Bölge Adliye Mahkemesi ’nin taraflarca **ileri sürülmemiş hususları inceleme konusu edemeyeceği ifade edilmiştir**. Latince “*tantum devolutum quantum appeletum*” olarak ifade edilen ileri sürülen sebeplerle sınırlı inceleme ilkesi çok iyi bilinmeli ve istinaf sebepleri bentler halinde çok açık bir şekilde ileri sürülmelidir. Bu husus çok önemli olup, istinaf mahkemelerince özellikle kamu düzenini gerektirdiği haller haricinde ileri sürülmeyen bir hususta incelemenin yapılmasının mümkün olmadığı çok iyi bilinmelidir. Bu itibarla istinaf yoluna başvuranlar ile taraf avukatlarının özellikle bu hususa dikkat etmeleri, eski alışkanlıklarını terk ederek, ileri sürülen istinaf sebeplerini açık bir şekilde belirtme konusunda yeni alışkanlıklar edinmeleri gerekmektedir. Aksi davranışların ciddi hak kayıplarına yol açabileceği gibi, görevini özenle yapma yükümlülüğünde bulunan avukat meslektaşlarımızın sorumluluklarının söz konusu olabileceği kesinlikle akıldan çıkarılmamalıdır.

bb) Talep

Talebin ne olduğunun belli olmadığı bir istinaf başvuru dilekçesi olamaz. İstinaf başvurusunda talep, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılması ve yeniden bir karar tesis edilmesi şeklinde olmalıdır. İstinaf mahkemeleri denetim mahkemesi olma özelliği yanında maddi vakia incelemesi ve hüküm mahkemesi olma özelliğini de birlikte barındırdığından talep buna göre yapılmalıdır. İstinaf mahkemesinin temyiz incelemesi yapan Yargıtay’dan çok farklı olduğu gözden uzak tutulmadan buna göre talebi belirlemek önemlidir. Talep, istinaf mahkemesinin incelemesine yön vereceğinden çok çok önemlidir. İstinaf yoluna başvuran taraf, talebini çok açık bir şekilde bildirmelidir. Özellikle ilk derece mahkemesi kararının iptalini mi istiyor? değiştirilmesini mi istiyor? kısmen mi değiştirilmesini istiyor? Görevsizlik kararının kaldırılmasını mı istiyor? vs.vs. Bunu açık belirtmeli ve istinaf mahkemesi de bu talepleri tek tek değerlendirmelidir.

Eskiden olduğu gibi kararın onanması yada bozulması talebinde bulunulamayacağı, özellikle dikkat edilmesi gereken bir konudur. Önemine binaen;tamamen hayali olarak kurgulanmış, uygulamacılar için faydalı olması amacıyla **örnek** bir istinaf başvuru dilekçesine yer verilmiştir.

ANKARA

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

İLGİLİ HUKUK DAİRESİ'NE

Sunulmak Üzere

20. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

ANKARA

İSTİNAF KANUN YOLUNA

BAŞVURAN DAVACILAR : 1-A. T. – Adres (TC Kimlik No:...)

2-AY. T. – Adres (TC Kimlik No:...)

VEKİLİ : Av. M. Y.–Adres (TC Kimlik No:...)

KARŞI TARAF DAVALILAR: 1-H. Y. – Adres (TC Kimlik No:...)

2-V. O. – Adres (TC Kimlik No:...)

TALEBİN KONUSU : Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29.05.2017 tarih 2015/4100 esas – 2017/1100 karar sayılı kararı

TEBLİĞ TARİHİ : 11.06.2017

KARARIN ÖZETİ : Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi

tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılaraya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karar.

BAŞVURU SEBEPLERİ VE GEREKÇESİ

: 07.03.2004 günü davalılardan Veli Okçu yönetimindeki diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 HY 0778 plaka sayılı otomobil müvekkiliminin müşterek çocukları Burak Taş'a çarpma suretiyle ölümüne sebebiyet vermiş, çocuklarının ölümü ile müvekkilim onun desteğinden yoksun kalmışlar ve büyük elem ve üzüntü duymuşlardır. Bu olay nedeniyle davacı Ahmet Taş için 20.000,00 TL, davacı Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 50. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmak zorunda kaldık. Yapılan yargılama sonunda müvekkilim davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Davacı müvekkilim Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir.

Verilen karar usul ve yasaya aykırı bulunduğundan aşağıda belirteceğimiz sebepler nedeniyle kararın bozularak davamızın tümünden kabulüne karar verilmesini talep ediyoruz.

1- Müvekkiliminin oğlu Burak Taş ölümüne sebep olan olayda kusursuz iken mahkeme kusurlu olduğu düşüncesiyle tazminat hesabı yapmıştır. Müvekkiliminin oğlu olayda kusursuz olduğundan gerekirse mahkemenizce keşif yapılmak suretiyle müvekkiliminin oğlunun kusursuz olduğunun belirlenmesini talep ederiz.

2- Olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmemize rağmen mahkeme

22.03.2016 tarihli ara kararı ile bu talebimizi reddetmiştir. Hâlbuki ceza soruşturmasının sonucunun beklenmesi gerekirdi. Kararın bu nedenle bozulması gerekmektedir.

3- Müvekkillerimin oğlunun müvekkillerime desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu değerlendirilmemiş ve bu nedenle destek zararı miktarı az tutulmuştur.

4- Müvekkillerimin olay nedeni ile uğradığı elem ve üzüntü nedeniyle 15.000'er TL manevi tazminat talep etmemize rağmen tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uymayacak şekilde her bir müvekkilim için 10.000,00'er TL manevi tazminata hükmedilmiştir. Bu tazminat miktarı az olup talebimizin tamamının hüküm altına alınmasını talep ediyoruz.

İSTEM SONUCU : Yukarıda belirtilen sebepler ve gerekçelerle kamu düzeninden olan hususlar da dikkate alınarak yerel mahkeme tarafından verilen hükmün kaldırılması suretiyle davamızın tümünden kabulüne karar verilmesini arz ve talep ederim. 20.06.2017

Davacılar (İstinaf Yoluna Başvuran)

A. T. ve Ay. T.

Vekili Av. Mahmut Yılmaz

(İMZA)

27. İSTİNAF DİLEKÇESİNDE EKSİKLİK BULUNMASI DURUMUNDA İSTİNAF MAHKEMESİ İNCELEMİYİ HANGİ YÖNDEN YAPAR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 342/3 maddesinde, istinaf dilekçesi, başvuranın **kimliği ve imzasıyla, başvuru kararı yeteri kadar belli edecek kayıtları** (bu 3 hususu) taşıması durumunda dilekçede diğer hususlar bulunmasa bile istinaf mahkemesince reddolunmayıp, aynı Kanun'un 355. maddesi çerçevesinde gerekli incelemeler yapılır. Başka bir anlatımla, istinaf mahkemesi, başvuranın kimliği ve imzasını içeren, aleyhine istinaf kanun yoluna başvuru kararı da belirleyecek kayıtları taşıyan dilekçeyi

reddetmeyerek incelemesini 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. maddesi kapsamında (sadece kamu düzenine aykırılık yönlerinden) yapacaktır.

28. İSTİNAF DİLEKÇESİNE CEVAP VERMEK MÜMKÜN MÜDÜR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 347. maddesinde, istinaf dilekçesinin, kararı veren mahkemece karşı tarafa tebliğ edileceği, 347/2 madde uyarınca, istinaf dilekçesi kendisine tebliğ edilen tarafın, istinaf dilekçesinin kendisine tebliğinden itibaren **iki hafta** içinde cevap dilekçesi sunabileceği düzenlenmiştir.

İstinaf başvurusuna cevap dilekçesi ilgilisince kararı veren mahkemeye verilebileceği gibi bu mahkemeye gönderilmek üzere başka bir yer mahkemesine de verebilir. Bu dilekçenin kararı veren mahkemeye verilmesi halinde, dilekçe dosyasına havale edilir. Dilekçenin, kararı veren mahkemedен başka bir yer mahkemesine verilmesi halinde, Hâkim tarafından havale edilen bu dilekçenin, UYAP sistemine kaydedilerek kararı veren mahkemeye derhal gönderilmesi gerekir. Bunun yanında, dilekçenin fizikî ortamda da aslının mahkemesine posta yoluyla gönderilmesi gerekir.

İstinaf başvuru dilekçesine karşı verilen cevap dilekçesinin kural olarak, karşı tarafa tebliği yapılmayacaktır.

Önemine binaen istinafa başvuru dilekçe örneğine göre hazırlanmış hayali olarak kurgulanmış cevap dilekçesi örneği vermek gerekirse;

**ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ İLGİLİ
DAİRESİ'NE**

SUNULMAK ÜZERE

20. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

ANKARA

CEVAP VEREN

DAVALI : V. O. – Adres

İSTİNAF YOLUNA BAŞVURAN

DAVACILAR : 1-A. T. – Adres

2-AY. T. – Adres

VEKİLİ

: Av. Mahmut YILMAZ – Hanımeli Sokak
No:2/8 Sıhhiye/Ankara

TALEBİN KONUSU: Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29.05.2017 Tarih, 2015/4100 Esas, 2017/4200 Karar sayılı kararına karşı istinaf kanun yolu başvurusuna cevaplarımızdan ibarettir.

TEBLİĞ TARİHİ : 17.07.2017

KARARIN ÖZETİ : Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılara verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karar.

CEVAPLAR :

07.03.2004 günü tarafımın idaresindeki, diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 AG 0778 plaka sayılı otomobil ile normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken yola aniden fırlayan davacıların müşterek çocukları Burak Taş'a çarpmak zorunda kaldım. Çarptığım küçük tüm

çabalarına rağmen kurtarılamadı ve vefat etti. Çocuklarının ölümü ile onun desteğinden yoksun kaldıkları ve büyük elem ve üzüntü duydukları iddiasıyla bu olay nedeniyle davacılarından Ahmet Taş için 20.000,00 TL, Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmışlardır. Yapılan yargılama sonunda mahkemece davacılarından Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir.

Verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğu iddiasıyla karara karşı davacılar tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. Başvuru sebeplerine ilişkin cevaplarım aşağıda sıralanmıştır.

1- Ölen Burak Taş'ın olayda kusursuz olduğuna ilişkin iddia yerinde değildir. Olay sırasında normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken ölen kişi aniden yola fırlamış ve asli trafik kusurundan olan kontrolsüz şekilde araçların seyrettiği yola çıkmak kusurunu işlemiş bulunduğundan kusursuzluğu bir yana mahkemenin kabullünden daha fazla kusurludur. O nedenle ölenin kusursuz olduğu yönündeki iddiaya katılmıyorum.

2- Davacılar vekili olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmiş ise de; bu talebi yerinde değildir. Hukuk Mahkemesi olayda kusuru kendisi belirleyerek sonuca gitmiştir, ceza mahkemesinin sonucunun beklenmesi gerekmemektedir.

3- Ölenin davacılara desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu bilirkişi raporunda değerlendirilmiş

buna göre destek zararı belirlenmiş olup, belirlenen miktar son derece isabetlidir.

4- Olay nedeni ile davacılar a takdir edilen 10.000'er TL manevi tazminat tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uygun olarak mahkemece takdir edilmiş olup, manevi tazminatın takdiri tamamıyla mahkemeye ait olduğundan yüce mahkemenin bu takdirine bir itirazım bulunmamaktadır. Davacıların bu anlamda itirazı da haksız ve yersizdir.

İSTEM SONUCU : Yukarıda belirlenen sebep ve gerekçelerle re'sen nazara alınacak hususlar dikkate alınarak mahalli mahkeme tarafından verilen kararın usul ve yasaya uygun bulunması nedeniyle istinaf başvurusunun usulden ve esastan reddine karar verilmesini,-vekalet ücreti ve masrafların karşı tarafa yüklenmesini, kötüniyetle istinafa başvuran karşı tarafın 329. madde gereğince giderlere ve cezaya mahkum edilmesine karar verilmesini arz ve talep ederim. 22.07.2017

Davalı
(İstinaf Yoluna Başvurana Cevap Veren)
V. O.
(İMZA)

29. KATILMA YOLUYLA İSTİNAFA BAŞVURMAK MÜMKÜN MÜDÜR? BU HALDE SÜRE NE KADARDIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 348/1 maddesi uyarınca, istinaf dilekçesi kendisine tebliğ edilen taraf, istinaf kanun yoluna başvurma hakkı bulunmasa veya başvuru süresini geçirmiş olsa bile vereceği cevap dilekçesi ile istinaf yoluna başvurabilir. Bu şekilde istinaf kanun yoluna başvurulma şekline "*Katılma Yoluyla İstinaf Başvurusu*" adı verilir.

Katılma yoluyla istinaf başvurusunda bulunan tarafın, istinaf başvuru süresini geçirmiş olması ya da kendisi aleyhine verilen kararın kesin nitelikte bulunması önemli değildir. Burada genel istinaf yoluna

başvuran tarafın süresi içerisinde istinaf yoluna başvurması, katılma yoluyla istinafa başvuran tarafın cevap süresi içerisinde bu hakkını kullanması ve kararın onun için kesin nitelikte olmaması yeterlidir. Ancak asıl istinaf yoluna başvuranın başvurusunda feragat etmesi ya da Bölge Adliye Mahkemesi 'nce asıl istinaf başvurusunun reddi hali saklıdır. Burada dikkat edilecek olursa katılma yolu ile istinaf yoluna başvuran tarafın talebinin kaderi asıl istinaf yoluna başvuran tarafın talebinin incelenip incelenmeyeceğine bağlıdır.

Katılma yoluyla istinaf başvurusunun incelenebilmesi için başvurusunun, asıl istinaf dilekçesinin karşı tarafa tebliğinden itibaren 2 haftalık süre içerisinde yapılması gereklidir. İstinaf yoluna başvuruya ilişkin özel hükümler katılma yolu ile istinafta uygulanmaz. Asıl istinaf süresi içerisinde verilmiş bulunan istinaf dilekçesi, dilekçede aksi belirtilmedikçe, katılma yoluyla istinaf dilekçesi olarak kabul edilemez.

Diğer taraftan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 348/1 maddesinde, katılma yoluyla istinaf dilekçesinin cevap dilekçesiyle birlikte verilmesi usulünü kabul ettiğinden, istinaf başvurusuna cevap dilekçesinden sonra ayrı bir dilekçeyle süresinde olsa bile katılma yoluyla istinaf dilekçesi verilmesi mümkün değildir.

Katılma yoluyla istinaf başvuru dilekçesi 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 348/1 maddesi gereğince asıl istinaf yoluna başvuran tarafa tebliğ edilir. Asıl istinaf yoluna başvuran taraf, bu dilekçeye iki haftalık süre zarfında cevap dilekçesi sunabilir. Ancak bu cevap dilekçesinin katılma yoluyla istinaf yoluna başvuran tarafa tebliği söz konusu değildir.

Önemine binaen istinafa başvuru dilekçe örneğine göre hazırlanmış, hayalî olarak kurgulanmış cevap dilekçesi ile birlikte katılma yolu ile istinaf dilekçesi örneği vermek gerekirse;

**ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ İLGİLİ
DAİRESİ'NE**

SUNULMAK ÜZERE

20. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE

ANKARA

**CEVAP VEREN ve KATILMA
YOLUYLA İSTİNAF
BAŞVURUSUNDA
BULUNAN DAVALI: V. O. – Adres**

**ASIL İSTİNAF YOLUNA
BAŞVURAN
DAVACILAR**

: 1-A. T. – Adres

2-AY. T. – Adres

VEKİLİ : Av. Mahmut YILMAZ – Hanımeli Sokak
No:2/8 Sıhhiye/Ankara

TALEBİN KONUSU : Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29.05.2017 Tarih, 2015/4100 Esas, 2017/4200 Karar sayılı kararına karşı istinaf kanun yolu başvurusuna cevaplarımız ile ve katılma yolu ile istinaf kanun yoluna başvurma talebinden ibarettir.

KARARIN

TEBLİĞ TARİHİ : 17.07.2017

İSTİNAF DİLEKÇESİ

TEBLİĞ TARİHİ : 01.08.2017

KARARIN ÖZETİ :

Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi

ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılara verilmesine, dazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karar.

CEVAPLAR :

07.03.2004 günü tarafımın idaresindeki, diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 AG 0778 plaka sayılı otomobil ile normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken yola aniden fırlayan davacıların müşterek çocukları Burak Taş'a çarpmak zorunda kaldım. Çarptığım küçük tüm çabalarım rağmen kurtarılamadım ve vefat etti. Çocuklarının ölümü ile onun desteğinden yoksun kaldıkları ve büyük elem ve üzüntü duydukları iddiasıyla bu olay nedeniyle davacıardan Ahmet Taş için 20.000,00 TL, Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmışlardır. Yapılan yargılama sonunda mahkemece davacıardan Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir.

Verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğu iddiasıyla karara karşı davacılar tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. Başvuru sebeplerine ilişkin cevaplarım ve katılma yoluyla istinaf yoluna başvuru gerekçe ve sebeplerim aşağıda sıralanmıştır.

1- Müteveffa Burak Taş'ın olayda kusursuz olduğuna ilişkin iddia yerinde değildir. Olay sırasında normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken ölen kişi aniden yola fırlamış ve asli trafik kusurundan olan kontrolsüz şekilde araçların seyrettiği yola çıkmak kusurunu işlemiş bulunduğundan kusursuzluğu bir yana mahkemenin kabulünden daha fazla kusurludur. O nedenle ölenin kusursuz olduğu yönündeki iddiaya katılmıyorum, olayda benim herhangi bir kusurum yoktur, ben normal trafik kuralına uyduğum için kusurum bulunmadığından

davanın reddi gerektiği halde mahkemece tarafıma kusur izafe edilerek tazminat sorumluluğuma hükmedilmesi hatalı olmuştur, kusurumun yokluğu nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

2- Davacılar vekili dahi olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmiş bulunmaktadır. Bu talep yerinde olup ceza mahkemesinin sonucunun beklenmesinin gerektiğini düşünüyorum, zira ceza mahkemesinde kusurumun yokluğu nedeniyle beraat kararı verileceğine inanıyorum, bu yönden de kararın bozulması gerekmektedir.

3- Müteveffanın davacılar desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu bilirkişi raporunda değerlendirilmiş buna göre destek zararı belirlenmiş olup, belirlenen miktar son derece afakidir. Bilimsel verilere dayanmadan belirlenen tazminat miktarını kabul etmek mümkün değildir, ayrıca küçüğün meslek edinene kadar yapılması gereken masraflar düşülmemiş ve fazla tazminata hükmedilmiştir.

4- Olay nedeni ile davacılar takdir edilen 10.000,00'er TL manevi tazminat tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uygun bulunmayıp bu miktarda manevi tazminatı ödemem halinde ailemi geçirecek durumum kalmayacak ve mağdur duruma düşeceğimden takdir edilen manevi tazminatın azaltılması gerekmektedir.

5- Davacılar müteveffa küçüğün cenaze masrafları için 500,00 TL talep ettikleri halde 6100 sayılı HMK'nın 26. maddesine aykırı olarak 1.000,00 TL cenaze masrafına hükmedilmiş olması açıkça kanuna aykırılık teşkil etmektedir, bu hususun da nazara alınmasını istiyorum, ayrıca yapılan cenaze masraflarının tamamı tarafımdan yapılmış olup istinaf talep dilekçeme eklediğim makbuzların incelenmesini ve hükmedilen tazminatın kaldırılmasını talep ediyorum.

İSTEM SONUCU : Yukarıda belirlenen sebep ve gerekçelerle re'sen nazara alınacak hususlar dikkate alınarak;

1- Davacıların istinaf başvurularının reddine,

2- Mahalli mahkemesince tarafından verilen usul ve yasaya aykırı kararın belirttiğim sebep ve gerekçelerle lehime ortadan kaldırılmasına,

3- Aleyhime açılan davanın reddine karar verilmesini,vekalet ücreti (ilerde tutacağım vekilin ücretinin) ve masrafların karşı tarafa yüklenmesini, kötüniyetle istinafa başvuran karşı tarafın 329. madde gereğince giderlere ve cezaya mahkum edilmesine karar verilmesini,

Arz ve talep ederim. 05.08.2017

Eki : 14 adet makbuz

Davalı

İstinaf Yoluna Başvurana Cevap Veren
Katılma Yoluyla İstinaf Yoluna Başvuran

V. O.

(İMZA)

30. İSTİNAF HAKKINDAN FERAGAT MÜMKÜN MÜDÜR? KOŞULLARI NELERDİR?

Tarafların, ilk derece mahkemesi kararının kendilerine tebliğinden önce, istinaf yoluna başvurma hakkından feragat edemezler. (HMK m.349/1) Bu konuda sözleşme yapılması da batıldır. Zira doğmamış bir haktan feragat söz konusu olmaz.

Kararın verilmesi ve ilgisine tebliğinden sonra istinaf başvurusundan feragat edilebilir. Bu halde, diğer tarafça da istinaf kanun yoluna başvurulmamış olursa, ilk derece mahkemesince verilen karar kesinleşmiş olur. Buna karşılık, taraflardan biri istinaf başvurusunda bulunmuşsa, dosya başvurunun incelenmesi için yetkili ve görevli Bölge Adliye Mahkemesi 'ne gönderilir.

İstinaf başvurusu yapıldıktan sonra bu başvurudan feragat söz konusu olursa, dosya Bölge Adliye Mahkemesi 'ne gönderilmez. Bu durumda, kararı veren mahkemece istinaf başvurusunun reddine karar verilmelidir.

Diğer taraftan, dosya, istinaf başvurusunun incelenmesi için ilk derece mahkemesince Bölge Adliye Mahkemesi 'ne gönderilmiş ve Bölge Adliye Mahkemesi 'nce henüz karara bağlanmamışsa, bu aşamada başvurudan feragat edilmesi halinde, başvurusunun feragat nedeniyledir reddine karar verilmesi gerekir. (HMK m. 349)

Karar verildikten sonra, başvurudan feragat söz konusu olmaz. Bununla birlikte, kararın kesinleşmesine kadar davadan feragat mümkün olduğundan, karar verildikten sonra ve fakat kesinleşmeden önce, davadan feragat edilmesine engel bir durum bulunmamaktadır.

31. İSTİNAFA BAŞVURMAK HÜKMÜN İCRASINI DURDURUR MU?

İlk derece mahkemesince verilen bir karara karşı istinaf yoluna başvurulduğunda kanun yolunun erteleyici etkisi ortaya çıkar ve kararın kesinleşmesi engellenmiş olur.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 350. maddesi uyarınca, istinaf yoluna başvurulması, ilk derece mahkemesi kararının icrasını durdurmaz. Ancak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun icranın geri bırakılmasıyla ilgili 36. maddesi hükmüne göre Bölge Adliye Mahkemesinden şartlarının oluşması halinde icranın geri bırakılması talep edilebilir. Ancak,nafaka kararlarına karşı icranın geri bırakılması talebinde bulunulamaz.

Buna karşılık, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku ve taşınmaz mallarla ilgili aynî haklara ilişkin kararların da kesinleşmeden infazı mümkün değildir. Bu nedenle buna ilişkin hükümlerle ilgili icranın geri bırakılmasını talep etmeye gerek bulunmamaktadır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 36/1. maddesinde aynen *“İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay'dan karar alınmak üzere icra müdürü*

tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu düzenlemeye göre icranın geri bırakılmasını talep eden borçlu tarafça, dosyaya icra müdürü tarafından verilmiş bir mehil vesikası sunması şarttır. Burada Bölge Adliye Mahkemesi ’nce mehil vesikasının süresinin dolmuş olup olmadığını, teminat alınması gereken hallerde teminat alınıp alınmadığı ve alınan teminatın geçerli bir teminat olup olmadığını re’sen kontrol edeceği bilinerek buna göre dosyanın tam bir şekilde mahkeme önüne gitmesi sağlanmalıdır. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 36/2 maddesi uyarınca borçlunun devlet ya da adli yardımdan faydalanan kişi olması halinde, teminat şartı aranmaz. Süresi dolmuş, mehil vesikasına dayanılarak icranın geri bırakılması talep edilemez.

32. İSTİNAF YARGILAMASINDA ÖN İNCELEME NASIL YAPILIR?

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 352/1 maddesinde, Bölge Adliye Mahkemesi ’nce yapılacak ön inceleme düzenlenmiştir. Buradaki amaç, kolaylıkla ve açıkça tespit edilen bazı temel hususların eksikliği halinde yargılamanın sür’atli bir şekilde sonuçlandırılması, hak arayanların hakkına bir an önce kavuşmalarının sağlanması açısından ön inceleme yapılması ve uygun karar verilmesi istenmiştir. Buna göre, Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesi dosya üzerinde yapılacak ön inceleme sonunda; incelemenin başka bir dairece yapılması gerektiği, kararın kesin olduğu, başvurunun süresi içinde yapılmadığı, başvuru şartlarının yerine getirilmediği, başvuru sebeplerinin veya gerekçesinin hiç gösterilmediği tespit edilen dosyalar hakkında öncelikle gerekli kararı verir. Eksiklik bulunmadığı anlaşılan dosya esastan incelemeye alınır.

Buna göre, ön incelemede yapılacak inceleme;

- a) Dairenin istinaf incelemesini yapmakla görevli olup olmadığı,
- b) İlk derece mahkemesi kararının kesin olup olmadığı,

- c) İstinaf başvurusunun süresi içerisinde yapılıp yapılmadığı,
- d) Başvuru şartlarının yerine getirilip getirilmediği,
- e) Başvuru sebepleri ve gerekçelerinin gösterilip gösterilmediği hususları ile sınırlıdır. Bu halde verilecek kararlara karşı kararın niteliğine göre kanun yolu açıktır.

33. İSTİNAF YARGILAMASI DURUŞMALI MI? DURUŞMASIZ MI YAPILIR?

Aslolan istinaf incelemesi sırasında duruşma açılması olup, istisnai hallerde duruşma açılmadan karar verilebilir. Duruşma, çağdaş hukuk sistemlerinin kabul ettiği adil yargılanma hakkı kapsamında değerlendirilen ve HMK'nın 27. maddesinde düzenlenen hukukî dinlenilme hakkının gerçekleştirilmesine hizmet eden delillerle doğrudan temas ve sözlülük ilkelerinin gerçekleştirmek için önemlidir. Bu nedenle istinaf mahkemelerinde aslolan duruşma yapılmamasıdır.

34. DURUŞMA YAPILMADAN KARAR VERİLEBİLECEK USULE İLİŞKİN HALLER VAR MIDIR?

Aslolan duruşma yapılması olmakla birlikte, dosya üzerinden yapılan inceleme neticesinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinde gösterilen şartlarda verilmesi mümkün bir karar varsa, Bölge Adliye Mahkemesi duruşma açmaksızın, dosya üzerinden, bu düzenleme çerçevesinde gerekli kararı verecektir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinde duruşma açmaksızın verilebilecek kararlar, davanın usulüne ve esasına ilişkin olmak üzere iki başlıkta gösterilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a bendinde "*Ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşılırsa;*

a) Aşağıdaki durumlarda Bölge Adliye Mahkemesi, esas incelemeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka

*bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan **kesin** olarak karar verir:*

1) Davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması.

2) İleri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması.

3) Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması veyahut mahkemenin Bölge Adliye Mahkemesi nin yargı çevresi dışında kalması.

4) Diğer dava şartlarına aykırılık bulunması.

5) Mahkemece usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına, merci tayinine karar verilmiş olması.

6) Mahkemece, tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması.

(...) duruşma yapılmadan karar verilir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, usule ilişkin duruşma yapılmadan karar verilmesi mümkün olan haller altı başlık halinde gösterilmiş olup, bu hallerde Bölge Adliye Mahkemesi işin esasını incelemeksizin istinaf başvurusunu kabul ederek ilk derece mahkemesi kararını kaldıracaktır. Bu halde, Bölge Adliye Mahkemesi kararı **kesin** olup, bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

35. DURUŞMA YAPILMADAN KARAR VERİLEBİLECEK ESASA İLİŞKİN HALLER VAR MIDIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b bendinde aynen “b) Aşağıdaki durumlarda davanın esasıyla ilgili olarak;

1) İncelenen mahkeme kararının usul veya esas yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığı takdirde başvurunun esastan reddine,

2) Yargılamada eksiklik bulunmamakla beraber, kanunun olaya uygulanmasında hata edilip de yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı takdirde veya kararın gerekçesinde hata edilmiş ise düzelterek yeniden esas hakkında,

3) Yargılamada bulunan eksiklikler duruşma yapılmaksızın tamamlanacak nitelikte ise bunların tamamlanmasından sonra yeniden esas hakkında,

Duruşma yapılmadan karar verilir.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu halde, esasa ilişkin olarak istinaf başvurusu hakkında duruşma yapılmaksızın karar verilebilmesi için ya yargılamada bir eksiklik bulunmaması ya da bulunan eksikliğin duruşma yapılmaksızın tamamlanmasının mümkün olması gerekir. Kanun, üç halde duruşma yapılmadan esas hakkında karar verilebilmesini mümkün kabul etmiştir. Bu hallerde, (a) bendinde gösterilen ve usule ilişkin bulunan kararlardan farklı olarak kararın doğrudan kesin olduğundan söz edilemez. Bu kararlara karşı temyiz kanun yoluna gidilip gidilemeyeceği 6100 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 361 ve 362. maddelerine göre değerlendirilecektir.

36. İSTİNAF UYGULAMASINDA ÖNEMLİ YER TUTAN KAMU DÜZENİ KAVRAMI NEDİR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355. maddesi gereğince istinaf incelemesi, kural olarak, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılır. Bununla birlikte, Bölge Adliye Mahkemesi kamu düzenine aykırılık gördüğü takdirde bu aykırılığı re'sen gözetir. Bu noktada kamu düzeni kavramı önem kazanmakta ve üzerinde durulması gerekli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. “Kamu düzenine aykırılık” kavramından ne anlaşılması gerektiği konusunda mevzuatımızda bir düzenleme bulunmamaktadır. Kamu düzeni kavramını derinlemesine incelemek istinaf uygulaması açısından bir zorunluluk olduğundan, bu müessese ciddiyetle incelenmelidir. Bu

konuda Yargıtay 15. Hukuk Dairesi'nin 12.05.2014 Tarih, 2014/2183 Esas ve 2014/3226 Karar sayılı ilamı oldukça yol gösterici niteliktedir. Buna göre, kamu düzeni kavramı yönünden eldeki en önemli kaynaklar Yargıtay kararlarıdır. Zira Yargıtay uygulamasında birçok iş ve işlem kamu düzeni kavramı içerisinde değerlendirilmiştir. İkinci kaynak ise, bilimsel çalışmalardır.

Von Tuhr'a göre kamu düzeni kavramından anlaşılması gereken, Medeni Kanun'un Mer'iyet Sureti Ve Tatbik Şekli Hakkındaki Kanun'un 2. maddesinde olduğu gibi, koruma ve uygulamasında toplumun büyük yararı bulunduğu kabul edilen özel hukuk kurallarıdır. (Andreas Von Tuhr, Borçlar Hukukunun Umumi kısmı Çev. Cevat Edege, Ankara 1983, Yargıtay Yayını No: 15 sh. 258).

Becker'e göre ise, kamu düzeni, kamu menfaati düşüncesi ile konulmuş özel hukuk kurallarıdır. Aynı zamanda sözleşme serbestisinin sınırını tayin ederken, bu kavrama başvurulabilir (Becker H. Borçlar Kanunu, Çev. Bülent Olçay, Ankara, 1967, sh. 97).

İsviçre Federal Mahkemesi'nin kamu düzeni hakkındaki tanımı ise şudur: Bir kuralın kamu düzenine ilişkin sayılması için bu kurala aykırılığın, ülkenin hukuk düzeninin temel ilkelerinden birisiyle çatışması ya da ülkenin genel hukuk duygusunu ağır şekilde zedelemesi zorunludur (Kaneti Selim, İsviçre Federal Mahkemesinin Borçlar Hukuku Kararları, Ankara 1968 Sh. 22).

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 28.11.1973 tarih, 609/959 sayılı kararında ise kamu düzeni kavramı, benzer yönler olmakla beraber her ülkenin, o ülkenin kendisine özgü tarihsel, sosyal, ekonomik ve diğer koşulların oluşturduğu özel bir anlam taşıyır ifadesine yer verilmek suretiyle tanımlanmıştır.

Kamu düzeninin yazılı metinler ve mahkeme içtihatları gibi başlıca iki kaynağı olmakla beraber, Schwarz'ın da belirttiği üzere "Kamu Düzeni" takdiri bir kavramdır. Bunu kesin olarak sınırlamaya olanak yoktur. (Schwarz Andreas, B: Borçlar Hukuku Dersleri; Çev. Bülent Davran, İstanbul 1948, Sh. 343).

Gerçekten de ünlü Fransız Hukukçusu Niyabet'nin de açıkladığı gibi kamu düzeni kavramı ifade edilebilmekten çok, duyulabilen, sezinlenebilen şeylerdir.

Yukarıdaki görüşler birleştirilip incelendiğinde şu sonuca varılabilir: Bir kuralın kamu düzeni ile ilgisi, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun az önce sözü edilen kararında belirtildiği üzere ülkenin sosyal, ekonomik, kültürel ve tarihsel gerçeklerine göre belirlenmelidir. Diğer bir deyişle, sözü edilen gerçekler kuralın vazgeçilmezliğini, toplumsal yararını ve hukuk düzeninin korunmasına yönelik amacını ortaya koyuyorsa, kuralın kamu düzeni ile ilgisi kabul edilmelidir.

Anayasa Mahkemesi 28.01.1964 Tarih, 1963/128 Esas ve 1964/8 Karar sayılı kararında kamu düzeni kavramının, toplumun huzur ve sükûnunun sağlanmasını, devletin ve devlet teşkilatının muhafazasını hedef tutan her şeyi ifade ettiği, bir başka deyişle toplumun her sahadaki düzeninin temelini teşkil eden bütün kuralları kapsadığı sonucuna varmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 12.12.1990 Tarih, 1990/3-527 Esas ve 1990/627 Karar sayılı kararında, bir kuralın kamu düzeni ile ilgisinin ülkenin sosyal, ekonomik, kültürel ve tarihsel gerçeklerine göre belirlenmesi gerektiği, sözü edilen gerçeklerin, kuralın vazgeçilmezliğini, toplumsal yararını ortaya koyması durumunda kuralın kamu düzeni ile ilgisinin mevcut olduğunun kabul edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kamu düzeni, doktrinde kamu yararı düşüncesi ile konulmuş özel hukuk düzeni olarak kabul edilmektedir.

Kamu düzeni, toplum içinde yaşayan fertlerin kamu yararına olarak uymak zorunda oldukları kuralların bütün olup, bu kuralların borç ilişkisi bakımından özelliği, kişisel iradeleri sınırlandırmış bulunmasında gözükmektedir (Esener Turhan, Borçlar Hukuku 1, Ankara 1969, sh. 203). Bir başka deyişle, genellikle devletin yararına konulmuş bulunmaları nedeniyle bu kurallar tarafların iradelerine karşı korunmaktadır.

Bu tanımlamalardan sonra 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinde sayılan dava şartlarının kamu düzeninden sayıldığı ve dava şartlarının re'sen nazara alınacağı her türlü şüpheden uzak bir durumdur. Bu durumda, kamu düzeni ile ilgili olduğu kabul edilen durumlar sıralanacak olursa;

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinde dava şartları,

a) Türk mahkemelerinin yargı hakkının bulunması,

b) Yargı yolunun caiz olması,

c) Mahkemenin görevli olması,

ç) Yetkinin kesin olduğu hâllerde, mahkemenin yetkili bulunması, bu kapsamda kamu düzenine ilişkin yetki halleri olarak,

* HMK'nın 14. maddesi gereği, iflas ve şirketlere ilişkin belli davalarında davalı şirketin işlem merkezinin bulunduğu yerde açılacağına ilişkin kural,

* HMK'nın 11. maddesi gereği, mirasın kesin taksimine kadar terekeye karşı açılacak davalar murisin son yerleşim yeri mahkemesinde açılacağına ilişkin kural,

* HMK'nın 12. maddesi gereği, taşınmazın aynına ilişkin davaların taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinde açılacağına ilişkin kural olarak gösterilebilir.

d) Tarafların, taraf ve dava ehliyetine sahip olmaları; kanuni temsilin söz konusu olduğu hâllerde, temsilcinin gerekli niteliğe sahip bulunması,

e) Dava takip yetkisine sahip olunması,

f) Vekil aracılığıyla takip edilen davalarda, vekilin davaya vekâlet ehliyetine sahip olması ve usulüne uygun düzenlenmiş bir vekâletnamesinin bulunması,

g) Davacının yatırması gereken gider avansının yatırılmış olması,

ğ) Teminat gösterilmesine ilişkin kararın gereğinin yerine getirilmesi,

h) Davacının, dava açmakta hukukî yararının bulunması,

ı) Aynı davanın, daha önceden açılmış ve hâlen görülmekte olmaması,

i) Aynı davanın, daha önceden kesin hükme bağlanmamış olması şeklinde sıralanmıştır.

2. Yargıtay uygulamasında ölmüş kişiye karşı dava açılması ile ölmüş kişi adına dava açılması halleri kamu düzenine ilişkin kabul edilmektedir.

3. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 277 ilâ 284. maddeleri arasında düzenlenen "Tasarrufun İptali" davasının açılabilmesi için davacının elinde geçici ya da kesin aciz vesikası bulunması zorunluluğu kamu düzenine ilişkindir.

4. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 341. maddesi gereğince anonim şirket yönetim kurulu üyelerine karşı denetçiler tarafından dava açılması için genel kurul kararının bulunması zorunluluğu Yargıtay uygulamalarında kamu düzenine ilişkin olarak değerlendirilmekte ve ileri sürülmemiş olsa bile re'sen nazara alınmaktadır. Ancak bu düzenlemenin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na alınmadığını da ifade etmeliyiz.

5. 4447 Sayılı Kanun ile değişik 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamında kalan "Sosyal Yardım Zammı" ile ilgili düzenlemeler kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

6. 506 sayılı Kanun'a göre bağlanacak gelir ve aylıklar ile sağlanacak yardımların haczedilemeyeceğine ilişkin kural kamu düzenine ilişkindir.

7. Asgari ücret ve toplu iş sözleşmelerinin uygulanması kamu düzenine ilişkindir.

8. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 148 ve 149/b maddeleri uyarınca asıl borçlu hakkında takip yapılmadan sadece ipotek veren hakkında rehin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılması kamu düzenine ilişkin olup, bu konuda süresiz şikâyet hakkının bulunduğu unutulmamalıdır.

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 301. maddesinin son fıkrasının uygulanması ile babalık davası kamu düzenine ilişkindir.

10. Bozma nedenleri kamu düzenine ilişkin değilse ve taraflar uyma kararı verilmesini talep etmişlerse direnme kararı verilememesi gerekliliği kamu düzenine ilişkin olup Yargıtayca re'sen incelenir.

11. Cinsiyet değiştirme davaları niteliği itibariyle kamu düzeniyle ilgilidir.

12. Taşkın yapı sahibinin iyi niyetli olup olmadığının araştırılması gerekliliği kamu düzenine ilişkindir.

13. Taşkın yapının bulunduğu bölümün davacı parselinden ifrazının mümkün olup olmadığının belediyeden sorulması kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen bu konuda araştırma yapılmalıdır.

14. Nüfus kaydının düzeltilmesi davaları kamu düzenine ilişkindir.

15. Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanun'un 19. maddesinde yer alan ve eczane sahibinin mesleği dışında iş yapamayacağını belirten hüküm, toplum sağlığı ile ilgili nedenlerle kabul edilmiş olup eczane sahibi yararına değil, kamu düzenine ilişkin niteliktedir.

16. Evliliğin feshi davaları kamu düzeni ile ilgili olup, araştırmanın buna göre yapılması gerekir.

17. Mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 161. maddesinin son fıkrasındaki hüküm kamu düzeniyle ilgili olup görevinden ötürü hâkimin re'sen göz önünde bulundurması gerekir. Aynı düzenlemeye 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 182/son maddesinde de yer verilmiş olup, 6098 sayılı Kanun'un uygulanması gereken davalarda da bu kural aynen geçerlidir.

18. Ferdi münasebete geçilmedikçe ve kooperatif herhangi bir şekilde dağılmadıkça, ortağın kooperatif payının haczi mümkün değildir. Kamu düzeni ile ilgili bu hususa aykırı işlem süresiz şikâyete tabidir.

19. 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 12/3 maddesinde düzenlenen 10 yıllık hak düşürücü süre, kamu düzenine ilişkin olması sebebiyle hâkimin re'sen göz önünde bulundurması gereken bir süredir.

20. Harçlarla ilgili düzenlemeler kamu düzenine ilişkin olduğundan ilgililer ileri sürmese dahi mahkemece re'sen nazara alınması gerekir.

21. Hizmet tespiti davaları kamu düzenine ilişkindir.

22. İş kazası sonucu ölenin yakınlarına yapılan ödemeden sonra açılacak rücu davasında hükme en yakın tarihteki asgari ücretin esas alınarak hesaplama yapılması gereği kamu düzenine ilişkindir.

23. İmar düzenlemeleri kamu düzeniyle ilgili düzenli bir şehirleşme ve yapılaşmanın gereği için getirilen düzenlemeler olması nedeniyle kamu düzenine ilişkindir.

24. İmar tapularının oluşması beklenmeden taşınmazın kamu düzeni gereğince hisse satışı kanunen yasaklanmış nitelikteki taşınmazlardan olup olmadığının belirlenmesi kamu düzenine ilişkindir.

25. Sosyal Güvenlik Hukuku ile ilgili düzenlemeler niteliği gereği kamu düzeniyle ilgilidir.

26. Kamulaştırmaz el atma nedeniyle tazminat davalarında amaç taşınmazın gerçek değerinin tespiti olup kamu düzeniyle ilgilidir. Kamulaştırma ile denklik sağlanabilmesi için Kamulaştırma Kanunu'nun değer tespitine ilişkin hükümleri kamulaştırmaz el atma için de uygulanmalıdır. Mahkeme, kamulaştırmaz el atma nedeniyle tazminat davalarında tarafların gösterdikleri emsalle bağlı olmaksızın re'sen emsal aramak ve arsa niteliğindeki taşınmaz malın emsal karşılaştırması sonucu gerçek değerini tespit etmekle görevlidir.

27. Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligatın vekile yapılması zorunluluğu kamu düzeniyle ilgilidir.

28. Değişen asgari ücret kamu düzeniyle ilgili olduğundan, toplu iş sözleşmelerinin uygulanması sırasında tazminat hesabı yapılırken değişen asgari ücretin de re'sen nazara alınması gerekir.

29. Kanunla düzenlenen kamu görevlilerince kurulmuş dernekler ve sendikalarla işçi ve işveren sendikalarının kapatılmaları ya da faaliyetlerine son verilmesi için Cumhuriyet Savcılığınca kamu adına dava açılabilmesi öngörüldüğüne ve bu nedenle konu kamu düzenine ilişkin bulunduğundan, bu konularla ilgili olarak görülen davalar kamu düzenine ilişkindir.

30. İtirazın iptali davalarında, usulüne uygun bir takip yapılmış olması kamu düzenini ilgilendirdiğinden mahkemece bu husus re'sen incelenecektir.

31. Kadastro yapılmış yerde yenileme kadastro ayrıksı olmak üzere, ikinci kez kadastro yapılması halinde ikinci kadastro yok hükmünde olacağından, bu konunun araştırılması kamu düzenine ilişkindir.

32. Kamulaştırmaz el atmaya dayalı bedelin tahsili davasında 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 38. maddesi uyarınca 20 yıllık dava açma süresi kamu düzenine ilişkin olmakla birlikte, bu düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Lakin bu sürenin iptal kararından önce dolduğu davalarda bu sürenin yine uygulama alanı olup olmayacağı konusu kitabımızın alanı dışında kaldığından ayrıca bir değerlendirmeye girmiyoruz.

33. Kıdem tazminatı ile ilgili hususlar kamu düzenine ilişkindir. Bu kapsamda, kıdem tazminatının hangi hallerde ödeneceği ve ne şekilde hesaplanacağı kamu düzenine ilişkindir.

34. Kısa karar ile gerekçeli kararın birbirine uygun olması yargı-lamanın güvenliği açısından kamu düzenine ilişkindir.

35. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun uygulamasına ilişkin davalar kamu düzenine ilişkindir.

36. Ödeme emrinde yabancı para Türk Lirası olarak karşılığının gösterilmesi gerekliliği kamu düzenine ilişkindir.

37. İnşaat ruhsatının alınması kamu düzenine ilişkin olduğundan ruhsat alma yükümlülüğünün yükleniciye yüklenmediği hallerde iş sahibinin ruhsat almaması halinde yükleniciden işe devam etmesinin beklenmemesi kuralı kamu düzenine ilişkindir.

38. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca, her türlü bina yapımı, ilgili idaresinden ruhsat alınmasına bağlıdır. Ruhsatsız veya ruhsata aykırı bina yapımı, Türk Ceza Kanunu uyarınca imar kirliliğine neden olma suçunu oluşturduğu gibi binanın da yıkılması gerekir. Bu husus, kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen göz önünde bulundurulur.

39. İmar planı olmayan yerlerde yapılaşma amacına yönelik olarak arsa ve parsellerin hisseleri ayrılarak satışı ve satış vaadi nin yapılmasına ilişkin kurallar kamu düzenine ilişkindir.

40. Sigorta giriş bildirgesinin iptali davası kamu düzenine ilişkindir.

41. Tapu kaydında düzeltim davaları, kaydın doğru tutulmasında kamu yararı olduğundan, kamu düzenine ilişkindir.

42. Tenkis davasının, miras bırakanın ölmeden önceki son yerleşim yeri mahkemesinde görüleceğine ilişkin kural, kamu düzenine ilişkindir.

43. Evlat edinmeye ilişkin hükümler kamu düzenine ilişkindir.

44. Bozma kararı lehine olan taraf yararına doğan usuli müktesep hak gereği bozma kararına uyan mahkemenin bozma kararı doğrultusunda işlem yapması ve hükme ulaşması zorunluluğu kamu düzenine ilişkin olup mahkemelerce re'sen nazara alınmalıdır.

45. Velayetin düzenlemesi kamu düzenine ilişkin olduğundan yabancı mahkeme ilamlarının tenfizi sırasında Türk Medeni Kanunu ve bu Kanun gereğince çıkarılan diğer mevzuata uygunluğunun re'sen denetlenmesi zorunludur.

46. Vesayet işlerinde kısıtlının yerleşim yerindeki vesayet dairesinin yetkisi kesin yetki kuralı olup, mahkemelerde de re'sen nazara alınmalıdır.

47. Yüklenicinin sözleşmede öngörülme ya da aksi öngörülse bile inşaatı imar mevzuatına uygun olarak yapması zorunlu olup, bu husus kamu düzenini ilgilendiren bir durumdur.

48. Kesinleşen kadastroya karşı Kadastro Mahkemesi'nde dava açılmasının mümkün olmadığına veya tam tersi duruma ilişkin kural bir görev kuralı olup, görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

49. Sit alanlarının kazandırıcı zamanaşımı ve zilyetlik yoluyla edinilemeyeceğine ilişkin kural kamu düzenine ilişkin olduğundan, kazandırıcı zamanaşımı iddiasıyla açılan davada mahkemece re'sen bu konuda araştırma yapılması gerekir.

50. Şufa davasının satışı öğrenmeden itibaren 1 aylık süre içerisinde açılması gerekliliğine ilişkin süre hak düşürücü süre niteliğinde olduğundan mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

51. Toplu iş sözleşmesindeki tahkim şartı sözleşmenin tarafı olan sendika ve işveren arasındaki hak ve borçları ilgilendirdiğinden işçiyi bağlamayacağına ilişkin kabul, kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen araştırılmalıdır.

52. Kira sözleşmesinin ilk yapıldığı sırada verilen tahliye taahhüdünün geçerli olmadığına ilişkin kural, kamu düzenine ilişkin olup, ilgisince ileri sürülme bile mahkemece re'sen incelenir.

53. Sıra cetvelinin ilk kesin haczi uygulayan icra müdürlüğünce düzenlenmesi kuralı da kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, bu kurala aykırılık süresiz şikâyete tabi bir ihlal niteliğindedir.

54. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi ile İş Mahkemesi'nin yetkisine ilişkin olarak getirilen düzenleme kamu düzenine ilişkin bir yetki kuralı olup, mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

55. Devlet mallarının hangi usulde temlik edileceğini düzenleyen kurallar kamu düzenine ilişkin olduğundan bu kurallara aykırı yapılan temliğe dayalı tescilin yolsuz olmasına ilişkin kural, kamu düzenine ilişkindir.

56. Mera nitelikli taşınmazın zilyetlikle kazanılmasının mümkün olmamasına ilişkin kural, kamu düzenine ilişkindir.

57. Sendikalarda çoğunluk tespitine karşı açılan itiraz davaları da kamu düzeniyle ilgilidir.

58. 2822 sayılı Kanun'un 15. maddesinde gösterilen yetki kuralı, kamu düzenine ilişkin yetki kuralı olup, mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

59. İflas ve iflasın ertelenmesi davaları sonuçları itibariyle kamu düzenine ilişkin olduğundan, mahkemece değerlendirmenin de buna göre yapılmalıdır.

60. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 126. maddesinde açıklandığı şekilde artırımın satıştan en az 1 ay önce ilan edilmesi gerekir. Bu süreye uyulup uyulmadığı mahkemece re'sen araştırılmalıdır.

61. Kiracının temerrüdü gerçekleşmeden açılan davanın süresi kamu düzeninden sayıldığından, mahkemece re'sen nazara alınması gerekir.

62. Verilen borç karşılığı gayrimenkul ipotegi alındığından alacaklının 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 45. maddesine göre öncelikle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır. Bu kural, kamu düzenine ilişkindir.

63. 5510 Sayılı Kanun kapsamında bağlanacak gelir veya aylıklar ile sağlanacak yardımlar, nafaka borçları dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez. Bu kural, kamu düzenine ilişkindir. Mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

64. Takipten önce alacağını temlik eden kimsenin bu alacağını takip konusu yapması halinde haksızlığı kamu düzenine ilişkin

olup, bu konudaki şikâyetin süresiz olması mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

65. Tapu tahsis belgelerinde belirlenen azami yararlandırılacak miktar kamu düzenine ilişkin olup, bu miktarı aşan tapu tahsis belgelerinin aşkın kısmına itibar edilemeyeceğine ilişkin kural, kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen nazara alınmalıdır.

66. Ortak mülkiyetten, ferdi ve bağımsız mülkiyeti öngören kat irtifakına geçilmesi ve tapuya tescili kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen nazara alınır.

67. Kat mülkiyetine tabi olan ana gayrimenkulde ortaklığın giderilmesinin istenememesi kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen nazara alınır.

68. Yönetici, kat maliklerinin hem sayı, hem arsa payı bakımından çoğunluğu tarafından atanır. Bu kural, emredici nitelikte olup, kamu düzenine ilişkindir.

69. Vakfın kuruluşu ve tescilinin kanuna uygunluğu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen araştırılmalıdır.

Burada göstermiş olduğumuz kamu düzenine ilişkin haller, sınırlandırıcı nitelikte değildir. Bu örneklerin sayısı artırılabilir. Bir hususun kamu düzenine ilişkin olup olmadığı belirlenirken, yukarıda gösterilen esaslara göre belirleme yapılacağı ve bu hallerde Bölge Adliye Mahkemesi'nin re'sen inceleme yapacağı, bu konuların dışında kalan hususların ileri sürülmemesi halinde istinaf mahkemesince kesinlikle inceleme konusu yapılmayacağı unutulmamalıdır.

37. İSTİNAFTA İNCELEME (TAHKİKAT) NASIL YAPILACAKTIR?

Bölge Adliye Mahkemesince, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 352. maddesi kapsamında yapılan ön incelemeden sonra bir karar verilmesi mümkün görülmemişse dosya "İnceleme" safhasına geçmiş olur. İlk derece mahkemesinde tahkikat terimini kullanan kanun koyucu istinaf yargılamasında inceleme terimini

tercih etmiştir. Bir başka deyişle istinaf yolunda bahsi geçen inceleme,tahkikatın karşılığı olarak kullanılmış bir terimdir.

İnceleme safhasında iki aşama bulunmaktadır. İlk aşama duruşma açılmaksızın karar verilmesinin mümkün bulunduğu aşama, ikinci aşama ise duruşma aşamasıdır. İnceleme aşaması, ilk derece mahkemesinde gerçekleştirilen tahkikat aşamasının bir parçası olarak kabul edilmesi gerektiğinden, kural inceleme aşamasında duruşma yapılmasıdır.

İnceleme aşamasının Bölge Adliye Mahkemesi 'nce heyet halinde yapılması zorunlu değildir. İncelemenin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 354/1 maddesi uyarınca heyetçe yapılması mümkün olmakla birlikte görevlendirilecek bir üye tarafından yapılması da mümkündür. İnceleme üye tarafından yapılmış olsa dahi,kararın heyet halinde verilmesi kanunî zorunluluktur.

Bölge Adliye Mahkemesi başkanınca inceleme için görevlendirilen üye, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesi kapsamında inceleme görevini ifa edecek, ancak, bu madde kapsamında duruşma açılmadan karar verilmesinin mümkün olduğu sonucuna ulaşırsa, dosyayı karar konusunda müzakere yapılmak üzere heyete tevdi edecektir. Bu halde heyetçe HMK'nın 353. maddesi kapsamında karar verilmesi mümkün olmakla birlikte, heyetçe aksi yönde bir karar verilmesi ve dosyanın esasına girilmek üzere duruşma sırasına alınması da mümkündür.

İnceleme sırasında görevlendirilen üye, HMK'nın 353. maddesi kapsamında duruşma açılmadan karar verilmemesi halinde duruşma yaparak toplanması gerekli görülen delilleri toplayacak ve dosyanın karar aşamasına gelmesinden sonra dosyayı yine karar konusunda müzakere yapılması için heyete tevdi edecektir. Bu halde heyetin eksik kalan hususlarda inceleme ve araştırma yapma yetkisi saklıdır.

38. İSTİNAB İNCELEMESİNDE İSTİNABE MÜMKÜN MÜDÜR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 354/2 maddesi gereğince incelemeyi yapan Bölge Adliye Mahkemesi'nin heyet ya da tek hâkimli olması fark etmeksizin inceleme sırasında gereken hâllerde başka bir Bölge Adliye Mahkemesi veya ilk derece mahkemesinin istinabe edilmesi mümkündür. İstinabe suretiyle tanık dinlenmesi, keşif yapılması, bilirkişi raporu temin edilmesi, ticarî defter kayıtlarının temini, noterden belge aslı istenmesi, tanık dinlenmesi ve isticvap ile yemin gibi işlemlerin yapılması mümkündür. İlk derece mahkemelerinde uygulanan tahkikata ilişkin kuralların Bölge Adliye Mahkemesi'nce de uygulanacağı bilinmelidir.

Bölge Adliye Mahkemesi'nin başka bir Bölge Adliye Mahkemesi'ni istinabe etmesi halinde herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Buna karşılık, ilk derece mahkemesi derece olarak Bölge Adliye Mahkemesi derecesinde olmadığından, yapılacak istinabe istemlerinin hangi ilk derece mahkemesinden istenmesi gerektiği konusu tartışılmalıdır. İstinabe işlemlerinin hangi mahkemeler arasında yapılacağı konusunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. İlk derece yargılamasında istinabe kural olarak aynı derecede mahkemeler arasında yapılırsa da, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 354/2 maddesinde Bölge Adliye Mahkemesi'nin ilk derece mahkemesini istinabe etmesi de mümkün görüldüğünden, Bölge Adliye Mahkemesi istinabe işleminin yapılacağı yerdeki görevli ilk derece mahkemesini istinabe edebilecektir.

Bu noktada özellikle belirtilmesi gereken şey; hiç değilse Bölge Adliye Mahkemesi'nin kurulu bulunduğu bugün itibariyle 7 il merkezinde bulunan delillerin, istinabe yapılmak yerine, mümkün olduğunca heyet halinde, bu mümkün olmadığı takdirde hiç değilse naip üye tarafından incelenmesi delillerin doğrudanlığı ve yargılamada sözlülük ilkelerine uygun düşecektir.

39. İSTİNAF İNCELEMESİNİN KAPSAMI NASIL BELİRLENECEKTİR?

Kural olarak Bölge Adliye Mahkemesi istinaf incelemesini istinaf yoluna başvuran tarafın istinaf dilekçesinde göstermiş olduğu sebepler üzerinden yapacaktır. Bu kuralın istisnası, kamu düzenine aykırılık halleridir. Bu nedenle, istinaf dilekçesinde ileri sürülmeven ve kamu düzenine aykırılık da teşkil etmeyen hususlar istinaf incelemesinin konusunu oluşturmaz. Bu nedenle, örneğin temerrüt oluşmadığı halde dava tarihinden öncesi için faize hükmedilmiş fakat bu yanlış istinaf sebebi olarak gösterilmemişse, yanlış gösterilen faiz başlangıç tarihi kesinleşmiş olacaktır. Bu halde, Bölge Adliye Mahkemesi 'nin bu hatayı düzeltmesi mümkün değildir.

40. İSTİNAF YARGILAMASINDA DURUŞMA NASIL YAPILACAKTIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesi kapsamında duruşma yapılmaksızın karar verilmesi mümkün görülen haller dışında istinaf incelemesi duruşma açmak suretiyle yapılacaktır. (HMK m. 356) Buna göre, ön inceleme (HMK m. 352) veya ilk incelemede dosya üzerinden karar verilmesi mümkün olan haller (HMK m. 353) dışında Bölge Adliye Mahkemesi 'nce duruşma günü belirlenmeli ve bu duruşma günü taraflara tebliğ edilecektir. Bir başka deyişle;istinaf incelemesinde,kural; duruşma yapılmasıdır. Duruşma yapılmadan karar verilebilecek haller ise kanun tarafından açıkça yetki verilen haller ile sınırlıdır. Bu istisnaları dışına çıkılarak duruşma yapılmadan karar verilmesi hukukî dinlenilme hakkı ve adil yargılanma ilkesinin ihlali anlamına gelecektir ki bu da temyiz ve bozma sebebi oluşturacaktır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 356/1 maddesi uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi 'nce duruşma günü verilmesi halinde, duruşma gününün taraflara bildirilmesi zorunludur. Bu bildirim,7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılacak olup,tebligatın çıkarılması yeterli olmayıp,muhataba usulüne uygun şekilde tebligat yapılması koşulu aranmalıdır. Aksine davranış,adil

yargılanma hakkının en önemli tezahürü olan hukukî dinlenilme hakkına aykırılık teşkil edecektir. Yine HMK'nın 358/1 maddesi gereğince, taraflara çıkartılacak davetiyede duruşmada hazır bulunmadıkları takdirde tahkikatın yokluklarında yapılarak karar verileceği hususu ile istinaf yoluna başvuran tarafa çıkartılacak davetiyede, ayrıca, yapılacak tahkikatla ilgili olarak Bölge Adliye Mahkemesince belirlenen gideri duruşma gününe kadar avans olarak yatırması gerektiği açıkça belirtilir.

Buna karşılık, istinaf yoluna başvurmayan diğer tarafa çıkartılacak davetiyede ise, yokluğunuzda tahkikata devam edilerek karar dahi verilebileceği ihtarının bulunması gerekir.

Taraflardan herhangi birisinin davetiye tebliğine rağmen duruşmaya gelmemesi halinde **6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. Maddesi uygulanmayacaktır**. Yani dosya işlemen kaldırılmayacaktır. Bu halde Bölge Adliye Mahkemesi tahkikata devam edecek, masrafı varsa veya şartları oluştuğu takdirde masraf olmasa bile re'sen harcama yapılmasını gerektiren istisnai hallerde yargılamada tespit etmiş olduğu eksiklikleri giderecek ve sonucuna göre bir karar verecektir. Elbette taraflar mazeretli olarak duruşmaya gelmezse, masrafı olduğu takdirde bu aşamada,örneğin;alınan bilirkişi raporları 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 280/1 maddesi gereğince taraflara tebliğ edilecek ve gerekli prosedür aynen ilk derece mahkemesinde olduğu gibi burada da işletilebilecektir.

Duruşmaya gelemeyen taraf, mazeret bildirmiş ve mazereti kabul edilebilir bir mazerete dayanıyorsa, yeni bir duruşma günü tayin edilerek ilgisine tebliğ edilecektir. Elbette mazeret bildiren tarafın yeni duruşma gününün kendisine tebliği için gereken masrafını da yatırmış olması şarttır. Mazeretin belgeye dayalı olmasına dikkat edilmelidir. Aksi halde mahkemece,mazeretin reddine karar verilmesi riski ile karşı karşıya kalınır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 360 maddesi gereğince istinaf bölümünde aksine hüküm bulunmayan hallerde ilk derece mahkemesinde uygulanan yargılama usulü, Bölge Adliye Mahkemesi 'nde de uygulanacaktır.

41. İSTİNAF YARGILAMASINDA GİDERLERİN YATIRILMAMASI HALİNDE NASIL BİR DURUMLA KARŞILAŞILIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 358/3 maddesi istinaf incelemesi sırasında yatırılması gereken giderlerin yatırılmaması halinde, uygulanacak yaptırımı belirlemiştir. Buna göre, Bölge Adliye Mahkemesi'nce, tahkikatla ilgili giderler süresi içinde yatırılmadığı takdirde, **dosyanın mevcut durumuna göre karar verilir**. Bununla birlikte, öngörülen tahkikat yapılmaksızın karar verilmesine imkân bulunmayan hâllerde **başvuru reddedilir**. Burada verilecek başvurunun reddine dair karar, usulden değil, esastan ret kararıdır. Zira başvuru, dilekçede ileri sürülen iddiaların ispatlanamaması nedeniyle reddedilmektedir.

Burada tartışılması gereken mesele, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 358/1 maddesinde gösterilen giderlerin yatırılması için duruşma için belirlenen güne kadar istinaf yoluna başvuran tarafa verilmesi gereken sürenin "Kesin Süre" niteliğinde olup olmadığıdır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 94/1 maddesinde kanunla gösterilen sürelerin kesin süre olduğu ifade edilmiştir. HMK'nın 358/1 maddesinde gösterilen süre de kanunla kabul edilmiş bir süre olduğundan, bu sürenin kesin süre olduğu açıktır. Bu nedenle, bu süreyi kaçırın tarafa Bölge Adliye Mahkemesi tarafından yeniden bir süre verilmesi mümkün değildir.

42. İSTİNAF İNCELEMESİNDE YAPILAMAYACAK İŞLER NELERDİR?

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357. maddesinde istinaf incelemesi sırasında yapılamayacak bazı yargılama işlemlerine yer verilmiştir. Bu işlemler istinaf incelemesinin mahiyetinden kaynaklanan hususlar olup, dar istinaf sisteminin özelliği de nazara alındığında bu işlemlerin yapılamaması çok doğaldır. Kanun koyucu istinaf kanun yolunun özelliklerini dikkate alarak bazı taraf işlemlerini ve mahkeme tarafından yapılabilecek usul işlemlerini yargılamayı geciktirebileceği ve yargılamaya olumlu katkı yapmayacağı düşüncesiyle açıkça

yasaklamış, tarafların tasarruf ilkesini deyim yerinde ise kısıtlama yoluna gitmiştir.

a) Karşı Dava Açma Yasası

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesinde Bölge Adliye Mahkemesi'nde istinaf incelemesi sırasında karşı dava açılmayacağı kabul edilmiş olduğundan, istinaf incelemesi sırasında karşı dava açılması mümkün değildir. İstinaf incelemesinin özelliği de nazara alındığında karşı dava açılmayacağı sonucuna zaten ulaşılabilir. İlk derece mahkemesinde hiçbir incelemeye tabi tutulmayan karşı dava talebinin istinaf mahkemesince nazara alınması mümkün değildir.

b) Müdahale Talebinde Bulunma Yasası

Bilindiği üzere davaya müdahale asli ve fer'i olmak üzere iki türdür.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesinde istinaf incelemesinde müdahale talebinde bulunulamayacağı hükme bağlanarak, HMK'nın 65 ve 66. maddelerinde getirilen düzenlemeler pekiştirilmiştir. Bu haliyle, istinaf incelemesi sırasında gerek asli gerekse fer'i müdahale taleplerinin incelenemeyeceği, bu türden taleplerin Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesi gerekçe gösterilmek suretiyle reddine karar verilmesi gerektiği açıktır. Bu noktada her ne kadar kanun hükmü ile açıkça yasaklanmış olmasa da istinafta davanın ihbar edilemeyeceğini de burada zikretmek yerinde olur. Davanın kendisine ihbar edildiği kişinin davayı ihbar edenin yanında bulunup ona yardım etmesi müdahale talebinin yasak olması nedeniyle mümkün bulunmadığına göre hiç bir işlem yapamayacak kişiye davanın ihbar edilmesi de mantıklı olmayacaktır. Bu nedenle davanın ihbarını da istinaf aşamasında mümkün olmadığını söylemek gerekir.

c) İslah Talebinde Bulunma Yasağı

Tarafların gerçekleştirmiş oldukları usul işlemlerini kısmen veya tamamen değiştirmesi anlamına gelen ıslah, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 177/1 maddesi uyarınca tahkikatın sona ermesine kadar yapılabilir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesinde de, istinaf incelemesi sırasında ıslah yoluna başvurulamayacağı ifade edilmek suretiyle konu pekiştirilmiştir. Genellikle müddeabihin artırılması olarak karşımıza çıkan ıslah müessesesi, istinafin mantığı ve ilkelerine ters bir durum olduğundan kanun koyucu tarafından açıkça yasaklanmıştır.

d) Birleştirme Talebinde Bulunma Yasağı

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesi uyarınca, 166/1 fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, istinaf incelemesi sırasında davaların birleştirilmesi istenemez.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1 maddesinde birleştirme yasağının istinası olarak sunulan 166/1 maddesinde aynen "Aynı yargı çevresinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki hukuk mahkemelerinde açılmış davalar, aralarında bağlantı bulunması durumunda, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden ilk davanın açıldığı mahkemede birleştirilebilir. Birleştirme kararı, ikinci davanın açıldığı mahkemece verilir ve bu karar, diğer mahkemeyi bağlar." hükmüne yer verilmiştir. Bu durumda, kural olarak istinaf incelemesi sırasında birleştirme talebi kabul edilemezse de, aşağıdaki şartların oluşması halinde birleştirme kararı verilmesi mümkün olacaktır. Buna göre, istinaf incelemesi sırasında birleştirme talebinin kabulü ya da re'sen birleştirme kararı verilebilmesi için;

a) Birleştirilmesi düşünülen davaların aynı yargı çevresinde yer alan aynı düzey ve sıfattaki mahkemelerde açılmış bulunması,

b) Açılan davalar arasında bağlantı bulunması gerekir.

Başka bir anlatımla, aynı yargı çevresinde bulundan dava dosyalarının istinaf incelemesi sırasında birleştirilmesi mümkün değildir.

Örneğin;Ankara İstinaf mahkemesinde görülün bir dava ile İzmir İstinaf Mahkemesinde görülen bir davanın birleştirilmesi düşünülemez. Diğer taraftan, aralarında bağlantı bulunmayan davaların birleştirilmesinin mümkün olmadığı da izahtan varestedir. Aynı şekilde istinaf mahkemesinde görülen bir dava ile aynı istinaf bölgesinde olsa dahi, ilk derece mahkemesinde görülen bir davanın birleştirilmesi de mümkün değildir. Zira,dosyanın biri istinaf incelemesinde iken diğeri henüz ilk derece aşamasındadır ve ayrı aşamalarda bulunan bu dosyaların birleştirilmesi düşünülemez. Örneğin; Ankara İstinaf Mahkemesinde görülen bir dava ile Kayseri Asliye Ticaret Mahkemesinde görülen bir davanın birleştirilmesi mümkün değildir.

Buna karşılık Ankara İstinaf Mahkemesinin bir dairesinde görülen bir dava aynı dairede görülen bir başka dava ile yargılama sona erinceye kadar tarafların talebi üzerine yada re'sen birleştirilebilir. Aynı istinaf mahkemesinin farklı dairelerinde görülen davaların birleştirilip birleştirilemeyeceğine ilişkin yasada açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu noktada ilk derece mahkemeleri uygulamasının örnek alınması mümkündür. Bilindiği üzere ilk derece mahkemelerinde aynı yerde bulunan aynı sıfatı haiz mahkemeler aynı mahkemeler sayılmakta ve buna göre birleştirme kararları verilmektedir. Bu durumun dayanağı ise 14.02.1992 tarih,1991/3 Esas ve 1992/2 karar sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı olup bu içtihadın istinaf mahkemeleri açısından da nazara alınarak aynı yerde bulunan aynı sıfat ve düzeyi haiz mahkemelerin aynı mahkeme sayılması ve buna göre yorum yapılarak her aşamada,tarafların talebi üzerine yada re'sen birleştirme kararı verilebileceği değerlendirilmektedir. Bu yorum HMK'nın 166/5. fıkra hükmüne de uygun düşmektedir. Nitekim,bu hükümde istinaf incelemesi ayrı dairelerde yapılması gereken davaların asıl hukukî ilişkiye ait kararı inceleyen istinaf mahkemesinde yapılması gerektiği düzenlenmiş bulunmaktadır.

e) Yeni Delil Gösterme İle İddia ve Savunmada Bulunma Yasağı

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/1-son cümlesi uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi 'nce re'sen göz önünde tutulacaklar

dışında, ilk derece mahkemesinde ileri sürülmeyen iddia ve savunmalar dinlenemez, yeni delillere dayanılmaz.

Diğer taraftan, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 357/3 maddesi uyarınca, ilk derece mahkemesinde usulüne uygun olarak gösterildiği halde incelenmeden reddedilen veya mücbir bir sebeple gösterilmesine imkân bulunmayan deliller Bölge Adliye Mahkemesi 'nce incelenebilir. Burada iki önemli istisna hükmü getirilmiş bulunmaktadır.

Birinci istisna; ilk derece mahkemesinde usulüne uygun şekilde gösterilmiş olmasına rağmen ilk derece mahkemesince bu delillerin toplanması talebi, hiç gerekçe gösterilmeden yada hukuka aykırı gerekçe ile reddedilmişse, istinaf mahkemesi bu delilleri toplayıp değerlendirebilecektir. İlk halde gerekçesiz red halinde davanın tarafının hukukî dinlenilme hakkının ihlali sonucu ortaya çıktığından talep olmaksızın re'sen nazara alınarak bu delillerin toplanması mümkün iken, ikinci halde gerekçenin hukuka aykırı olması durumunda bu durumun istinaf sebepleri içerisinde ileri sürülmesi zorunludur.

İkinci istisna ise, mücbir bir sebeple gösterilmesine olanak bulunmayan delilin incelenebileceği düzenlemesidir. İlk halde ilk derece mahkemesinde ileri sürülen ve fakat ilk derece mahkemesince incelenmeyen bir delil söz konusu iken ikinci halde ilk derece mahkemesinde ileri sürülmeyen ve istinaf mahkemesinde ileri sürülen bir delil bulunmaktadır. İkinci istisna halde ileri sürülen bir delilin istinaf mahkemesince incelenebilmesi için;

a) Bu delilin ilk derece mahkemesinde ileri sürülmesinin mümkün olmaması,

b) Bu ileri sürülmeme keyfiyeti mücbir sebepten kaynaklanmalıdır.

f) Yetki Sözleşmesi Yapma Yasağı

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 17. maddesinde aynen “*Tacirler veya kamu tüzel kişileri, aralarında doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlık hakkında, bir veya birden fazla mahkemeyi sözleşmeyle yetkili kılabilirler. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça dava sadece sözleşmeyle*

belirlenen bu mahkemelerde açılır.” düzenlemesine yer verilmiştir. Ancak bu kuralın Kanunla kısıtlanmasının mümkün olduğu açıktır. Nitekim 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 357/2 maddesinde Bölge adliye Mahkemeleri için yetki sözleşmesi yapılamayacağı ifade edilmek suretiyle yetki sözleşmesi yapma özgürlüğüne bir kısıtlama getirilmiş bulunmaktadır. Kanun koyucu istinaf mahkemelerinin yetkisini kesin ve kamu düzeninden sayarak istinaf mahkemesinin yetkisine ilişkin yetki sözleşmesi yapılamayacağını düzenlemiş ise de yetkinin kesin olmadığı hallerde ilk derece mahkemesinin yetkisinin, yetki sözleşmesi ile belirlenmesi halinde zımnen istinaf mahkemesinin yetkisi de düzenlenmiş bulunmakta olup, buna yasal bir engel bulunmamaktadır. Konunun iyi anlaşılması bakımından bir örnek vermek gerekirse; yetkili ilk derece mahkemesinin Kırıkkale ve dolayısıyla yetkili istinaf mahkemesinin Ankara olduğu bir uyuşmazlık ile ilgili taraflar yasal koşulları bulunmak kaydıyla yetki sözleşmesi yaparak yetkili mahkemenin Burdur olduğunu belirlemek suretiyle dolayısıyla istinaf mahkemesini de Antalya olarak belirlemiş olmaktadır. Şüphesiz bu durum yasal olarak mümkün bulunmaktadır.

43. İSTİNAF MAHKEMESİ NASIL KARAR VERECEKTİR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 359. maddesinde Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilecek kararların muhteviyatı ve şekline ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Yeri gelmişken önemle belirtilmelidir ki; istinaf mahkemesinde sadece denetim yapılmadığından aynı zamanda yargılama da yapıldığından verilecek kararın hem ilk derece mahkemesi kararından hem de Yargıtay kararından hem şekil hemde kapsam ve içerik bakımından farklı olacaktır.

İstinaf mahkemesi kararları bazı yönlerden benzerlikler göstermiş olsalar da “onama”, “düzeltilecek onama “ yada “bozma” şeklinde kesinlikle adlandırılmayacaktır. Zira istinaf mahkemesince ilk derece mahkemesi kararı doğru bulunursa bir başka deyişle istinaf talebi yerinde görülmez ise onama kararı değil, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmekte, aksine istinaf sebebi yerinde görülür ise bir başka deyişle ilk derece mahkemesi kararı usul ve yasaya aykırı

bulunursa bozma kararı değil, ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak yeni bir karar verilmesi söz konusu olmaktadır. Aynı şekilde bazı hallerde ilk derece mahkemesi kararı yanlış olmakla birlikte yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmiyor ise, bu halde düzeltilerek onama kararı değil ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak (HMK 353/b/2 maddesine uygun şekilde) yeniden esas hakkında karar verilmelidir. Aslında hukuk sistemimiz açısından istinaf mahkemeleri kurulmadan önce Yargıtay çok istisnai hallerden olan işe iade davalarında kanundan aldığı yetkiye istinaden ilk derece mahkemesi kararını doğru bulmazsa bu kararı bozup göndermek yerine tıpkı istinaf mahkemesi gibi ilk derece mahkemesi yerine geçip esas hakkında karar vermektedir. Bu kararlar istinaf mahkemeleri açısından örnek alınması gereken kararlardır.

İstinaf mahkemelerince ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak kabul yada red kararı verilebileceği gibi usule ilişkin kararlar da verilebilecektir.

44. İSTİNAF MAHKEMESİNCE VERİLEN KARARLARA KARŞI TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURUDA BULUNULABİLİR Mİ?

Kural olarak, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 361. maddesinde de kabul edildiği üzere, Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairelerinden verilen temyizi kabil nihaî kararlar ile hakem kararlarının iptali talebi üzerine verilen kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren **bir ay** içinde temyiz yoluna başvurulabilir. Buna karşılık aynı Kanun'un 362. maddesinde temyiz yoluna başvurulması mümkün olmayan kararlara yer verilmiştir. Bunun haricinde, mevzuatımızda yer alan çeşitli düzenlemeler nedeniyle kesin olan kararlar vardır. Bu kararlara da aşağıda ayrı birer başlık açılmak suretiyle yer vereceğiz.

Bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, Yargıtay tarafından temyiz incelemesi yapılması mümkün olan iki karar türü bulunmaktadır. Bunlar;

a) Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından verilen temyizi kabil nihaî kararlar,

b) Hakem kararının iptali istemli davalarda ilk derece mahkemelerince verilen kararlar

Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından verilen kararlar kural olarak temyiz kanun yolu açık olan kararlardır. Ancak Bölge Adliye Mahkemeleri tarafından verilen ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a bendinde yazılı kararlar ile 362. maddesi kapsamında sayılan kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

Temyiz kanun yoluna başvurulabilmesi için kararın kesin olması, temyiz yoluna başvuruda hukukî yarar bulunması ve başvurunun süresinde yapılması şarttır. Şimdi bu üç şartı başlıklar halinde inceleyelim.

a) Kararın kesin olmaması

Bölge Adliye Mahkemeleri'nin kesin nitelikteki kararlarına karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Bölge Adliye Mahkemeleri'nin kesin nitelikteki kararlarının bir kısmı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362. maddesinde bir kısmı da 353. maddesinde düzenlenmiştir.

aa) HMK'nın 362. Maddesi Kapsamında Kesin Kararlar

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362. maddesinde, kesin olduğu belirtilen bir kısım kararlar başlıklar halinde gösterilmiş ve bu kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulamayacağı ifade edilmiştir.

aaa) Miktar Veya Değeri 25.000,00 TL'yi Geçmeyen Davalar Bakımından

İlk derece mahkemelerinden verilen kararlar yönünden istinaf kanun yolu için getirilen 1.500,00 TL tutarındaki kesinlik sınırı gibi Bölge Adliye Mahkemeleri'nden verilen kararlar yönünden de temyiz kanun yoluna başvurulabilmesi için 25.000,00 TL tutarında bir miktar kısıtlaması getirilmiştir. Başka bir anlatımla, miktar ya da değeri 25.000,00 TL'nin altında kalan davalarla ilgili olarak verilen Bölge Adliye Mahkemesi kararları kesin olup, bu kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. (HMK m. 362/1-a)

Alacağın bir kısmının dava edilmiş olması durumunda, 25.000,00 TL'lik kesinlik sınırı alacağın tamamına göre belirlenir. Alacağın tamamının dava edilmiş olması hâlinde, kararda asıl talebinin kabul edilmeyen bölümü bakımından aleyhine 25.000,00 TL'yi geçmeyen karar verilen tarafın temyiz kanun yoluna başvurma hakkı yoktur. Ancak, karşı taraf temyiz yoluna başvurusu halinde, diğer taraf da düzenleyeceği cevap dilekçesiyle karara karşı temyiz kanun yoluna başvurabilir.

Diğer taraftan, Kanun'un getirmiş olduğu miktar sınırlaması Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararlara ilişkin olduğundan, hakem kararının iptali istemiyle ilk derece mahkemeleri tarafından verilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurulduğunda, bu miktar sınırlaması nedeniyle temyiz talebinin reddine karar verilmesi mümkün olmayacaktır. Başka bir anlatımla, hakem kararının iptali istemiyle açılan ve ilk derece mahkemesi tarafından verilen karar miktar itibariyle 25.000,00 TL bedelin altında kalsa bile temyiz incelemesinin yapılmasına bir engel bulunmamaktadır.

bbb) Sulh Hukuk Mahkemesi'nin Görevine Giren Davalar Bakımından

Kural olarak Sulh Hukuk Mahkemesi'nin görevine giren (HMK'nın 4.maddesinde belirtilmiş) davalar hakkında Bölge Adliye Mahkemesi'nce verilen kararlar kesindir. Bu kararlara karşı, temyiz

kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Ancak 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'ndan kaynaklanan ve taşınmazın aynını ilgilendiren uyuşmazlıklar nedeniyle Bölge Adliye Mahkemesi'nce verilen kararlar aleyhine temyiz kanun yoluna başvurulması mümkündür. (HMK m. 362/1-b)

Diğer taraftan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 383/1 maddesi uyarınca çekişmesiz yargı işlerinde özel bir düzenleme olmadığı takdirde görevli mahkeme Sulh Hukuk Mahkemesi'dir. Örneğin, çekişmesiz yargı işi olmasına karşılık nüfus davaları, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36/1-a maddesi uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından görülerek karara bağlanmaktadır. Bunun dışında, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece çekişmesiz yargı işleri Sulh Hukuk Mahkemeleri tarafından çözümlenecektir.

Özel kanunlarda Sulh Hukuk Mahkemeleri'nin görevlendirildiği davalara örnek olarak;

a) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun Ek 1 maddesi uyarınca, bu kanun kapsamında açılan davalar,

b) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 397 vd maddeleri uyarınca açılan kayyım ve vasi atanmasına ilişkin davalar,

c) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 596. maddesi uyarınca açılan vasiyetnamenin açılıp okunmasına ilişkin davalar,

ç) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 598. maddesi uyarınca açılan mirasçılık belgesi verilmesine istemli davalar,

d) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 634. maddesi uyarınca açılan mirasın resmen tasfiyesine ilişkin davalar sayılabilir.

Çalışmamızın niteliği itibarıyla Sulh Hukuk Mahkemesi'nin görevlendirildiği dava ve işlerin tümünün burada incelenmesi mümkün olmadığından, Sulh Hukuk Mahkemeleri tarafından incelenerek karara bağlanan davalarda kural olarak Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararın kesin olduğunu ifade etmeliyiz. Bununla birlikte, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-b bendi uyarınca 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamında Sulh

Hukuk Mahkemesi'nin görevine girdiği halde bu davalardan taşınmazın aynına ilişkin olanlarla ilgili olarak Bölge Adliye Mahkemesi'nce verilen kararlara karşı temyiz kanun yolu açıktır.

ccc) Yetki Ve Görev Uyuşmazlıkları İle Mercii Tayinine İlişkin Kararlar

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 21. ve 22. maddeleri uyarınca ilk derece mahkemeleri arasında ortaya çıkan görev ve yetki uyuşmazlıkları sonucunda mercii tayini kararları, ortak yüksek görevli mahkeme tarafından belirlenecektir. Ortak yüksek görevli mahkemenin Bölge Adliye Mahkemesi olması halinde, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararlar, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-c maddesi uyarınca temyiz kanun yoluna başvurulabilecek kararlar olmadığından kesin niteliktedir.

ddd) Çekişmesiz Yargı İşleri Bakımından

Çekişmesiz yargı işi kavramı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 382/1 maddesinde tanımlanmış olup, çekişmesiz yargı işleri nedeniyle verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

eee) Nüfus Kayıtlarının Düzeltilmesine İlişkin Davalar Bakımından

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36/1-a maddesi uyarınca nüfus kayıtlarının düzeltilmesi istemli davalarda Asliye Hukuk Mahkemeleri görevlidir. Bu davalarla ilgili olarak Asliye Hukuk Mahkemeleri tarafından verilen kararlara karşı istinafa kanun yolu açık olmakla birlikte Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bu türden davalarla ilgili olarak verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Ancak verilen karar soybağına ilişkin sonuç doğuracak nitelikte ise, bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkündür. (HMK m. 362/1-d)

fff) Davanın Nakline İlişkin Kararlar

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 362/1-e maddesi uyarınca, yargı çevresi içindeki ilk derece mahkemesi hâkimlerinin davayı görmeye hukukî veya fiilî engellerinin çıkması hâlinde, davanın o yargı çevresi içindeki başka bir mahkemeye nakline ilişkin olarak verilen kararlar aleyhine temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir.

ggg) Geçici Hukukî Koruma Tedbirlerine İlişkin Kararlar Bakımından

Geçici hukukî koruma tedbirlerinden olan ihtiyatî tedbir ile ihtiyatî haciz talepleriyle ilgili olarak ilk derece mahkemesi kararlarından istinaf kanun yolu açık olup da, bu kapsamda Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması mümkün değildir. Bölge Adliye Mahkemesi 'nce geçici hukukî koruma tedbirlerine ilişkin verilen kararlar ise kesindir. (HMK m. 362/1-f). (Bu konu daha önce geçici hukukî korumalar ile ilgili soruda ayrıntılı anlatılmıştır.)

bb) HMK'nın 353. Maddesi Kapsamında Kesin Kararlar

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-a maddesinde, 6 bent halinde sayılan usule ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi 'nce kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine ilişkin duruşma yapmadan kesin olarak verilen kararlara karşı temyiz yoluna gidilemeyecektir.

cc) 5521 Sayılı Kanun Kapsamında Kesin Kararlar

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8/3 maddesi uyarınca Bölge Adliye Mahkemeleri'nce verilen, miktar ya da değeri 5.000,00 TL'nin altında kalan davalar hakkında vermiş olduğu kararlar kesindir.

dd) 2004 Sayılı Kanun Kapsamında Kesin Kararlar

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 364/1 maddesi uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve İcra ve İflas Kanunu'nun 363. maddesinde gösterilen miktar ya da değeri de 10.000,00 TL'yi geçmeyen davalar hakkında verilen kararlar kesindir.

b) Başvuruda hukukî yarar bulunması

Temyiz kanun yoluna başvuruda bulunulabilmesinin ilk şartı yukarıda izah ettiğimiz üzere temyiz yoluna başvuruda bulunulan kararın kesin olmamasıdır. İkinci şart ise, başvuruda bulunanın hukukî yararının olmasıdır. Burada iki türlü durum ortaya çıkmaktadır.

aa) Karar Aleyhine Sonuçlanan Tarafın Temyizde Hukukî Yararı

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen karar aleyhine olan ya da ilk derece mahkemesince hakem kararının iptali davası sonucunda aleyhine hüküm oluşturulan tarafın temyiz yoluna başvurmakta hukukî yararının olduğu noktasında duraksama yoktur.

Diğer taraftan, davanın kısmen kabulü halinde her iki tarafın da kararı temyiz etmekte hukukî yararının bulunduğu kabul edilmelidir.

bb) Karar Lehine Sonuçlanan Tarafın Temyizde Hukukî Yararı

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/2 maddesi uyarınca davada haklı çıkmış olan tarafın da hukukî yararı bulunmak şartıyla temyiz yoluna başvurma hakkı bulunduğu kabul edilmektedir. Verilen karar tam kabul olsa dahi gerekçesi itibarıyla verilen karar aleyhine sonuçlar doğuracak olan ya da kararın fer'ileri (Örneğin yargılama gider, harç, vekâlet ücreti gibi konular) yönünden hatalar bulunduğunu ileri süren tarafın hukukî yararının bulunduğu kabul edilmelidir.

45. TEMYİZ BAŞVURUSUNUN SÜRESİ NE KADARDIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 361/1 maddesi uyarınca gerek ilk derece mahkemelerinden verilen ve temyizi kabil bulunan hakem kararlarının iptali istemli davalar yönünden gerekse Bölge Adliye Mahkemeleri'nin temyizi kabil kararları bakımından temyiz kanun yoluna başvuru süresi kararın muhatabına tebliğinden itibaren **1 aydır**.

5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8/3 maddesinde aynen “Bölge Adliye Mahkemesi nin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri 5.000,00 TL'yi geçen davalar hakkındaki nihai kararlarına karşı tebliğ tarihinden başlayarak 8 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.” düzenlemesine yer verilmiş olduğundan, İş Mahkemeleri'nden verilen kararlar bakımından temyiz süresi 8 gün olup, istinaf başvuru süresinden farklı olarak bu süre kararın tebliği ile başlayacaktır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi uyarınca aynı Kanun'un 347 ve 348. maddeleri kıyasen temyiz kanun yoluna da uygulanacağından, katılma yoluyla temyiz yoluna başvurulması da mümkündür. Ancak burada katılma yoluyla temyiz süresinin 1 ay olarak kabulü mümkün değildir. Zira katılma yoluyla temyize kıyasen uygulanacak olan HMK'nın 348/1 maddesinde cevap dilekçesiyle birlikte katılma yoluyla istinafa başvuruabileceği, 347/1 maddesinde de cevap süresinin istinaf dilekçesinin tebliğinden itibaren 2 hafta olduğu ifade edilmiştir. Temyiz dilekçesinin tebliği üzerine verilecek cevap dilekçesine ilişkin olarak da temyiz kısmında özel bir süre öngörülmemiştir. Bu durumda katılma yoluyla temyiz başvurusunda bulunma süresinin temyiz dilekçesinin muhatabına tebliğinden itibaren 2 hafta olduğunu ifade etmeliyiz.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nda katılma yoluyla temyiz konusunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Sözü edilen Kanun'un 15. maddesinde “Bu kanunda sarahat bulunmayan hallerde Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır.” hükmüne yer verildiğinden, İş Mahkemeleri'nden verilen kararlar bakımından asıl temyiz süresinin kararın tebliğinden itibaren 8 gün olmasına karşılık,

katılma yoluyla temyiz süresinin 5521 sayılı Kanun'un 15/1 ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddeleri yollamasıyla Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 347/1 ile 348/1 maddeleri uyarınca temyiz başvuru dilekçesinin tebliğinden itibaren 2 hafta olduğunu kabul etmek gerekir.

46. TEMYİZ DİLEKÇESİ HANGİ MAHKEMEYE VERİLMELİDİR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 365. maddesi uyarınca temyiz dilekçesi,

- a) Kararı veren Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesine,
- b) Yargıtay'ın bozması üzerine hüküm veren ilk derece mahkemesine,
- c) Temyiz edenin bulunduğu yer Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairesine,
- ç) İlk derece mahkemesine verilebilir.

Temyiz dilekçesi, kararı veren mahkemeden başka bir mahkemeye verilmişse taşra temyiz defterine kaydolunur ve durum derhâl kararı temyiz edilen mahkemeye bildirilir. Temyiz edene ücretsiz bir alındı belgesi verilir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği'nin 48/1 maddesinde ifade edildiği üzere, temyiz başvuru dilekçesi ön büro veya yazı işlerinde görevli personele teslim edilir. Ancak, her iki durumda da "Hâkim Havalesi" bulunması zorunludur. Diğer taraftan, elektronik ortamda yapılacak başvurularda ise, evrakın kendisine havale edildiği ilgili personel tarafından Hâkim onayına sunulması gereklidir. Bu halde, evrak dosyanın tarafınca sisteme kaydedilecektir. Sistemde kaydı bulunmayan bir dilekçenin temyiz başvuru dilekçesi olarak kabulü mümkün değildir.

Öncelikli olarak, temyiz başvuru dilekçesi hangi mahkemeye verilmişse, o mahkemece dilekçe, Bölge Adliye Mahkemesi Başvuru

Defteri'ne (Kararı veren mahkemeden başka bir mahkemeye verilmişse, Taşra İstinaf ve Temyiz Başvuru Defteri) kaydedilir. Ancak burada bir hususa dikkat edilmesi gerekir. Bu husus, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği'nin 48/2 maddesinde ifade edilmiştir. Buna göre, temyiz başvuru dilekçesi, başvuru harca tabi değilse hemen, harca tabi ise, harç ödendikten sonra deftere kaydedilmelidir. Aksi takdirde, harç ödenmeden dilekçenin kaydı yapılmış olacaktır ki, bu husus, aşağıda başvuru tarihinin belirlenmesine yönelik yasal düzenlemeyle çelişmiş olacaktır.

Kayıt sonrasında, başvuruyu alan mahkemece, başvurana bir alındı belgesi düzenlenerek verilmelidir. Ancak, bu belge herhangi bir ücret ya da harca tabi tutulmamalıdır. (6100 sy. HMK m. 343/1) Alındı belgesi, yönetmeliğin 48/3 maddesi gereğince, kanun yolu dilekçesinin sisteme kaydedilmesi üzerine verilen belgedir. Alındı belgesinde, mahkemenin adı, dosyanın esas ve karar numarası, karar tarihi, tarafların ve varsa müdahillerin ad ve soyadları, davanın konusu, başvuru kanun yolu ve mercii, başvuru tarih ve saati yer alır.

Kararı veren mahkemeden başka bir mahkemeye verilmiş olan temyiz başvuru dilekçesi, bu mahkemece "Taşra Temyiz Başvuru Defteri"ne kaydedildikten sonra kararı veren mahkemeye tüm suretleriyle birlikte gönderilecek ve bu durum derhâl mahkemesine bildirilecektir. (6100 sy. HMK m. 343/2) Burada, kural olarak, dilekçenin tüm ekleriyle birlikte UYAP üzerinden gönderilmesi zorunludur. (Yönetmelik m. 48/5) Dilekçenin tüm ekleriyle birlikte UYAP üzerinden gönderilmesi halinde, mahkemesine ayrıca bildirimde bulunulması gerekmez.

Bununla birlikte, yönetmeliğin 48/6 maddesi uyarınca, herhangi bir nedenle (UYAP sisteminin çalışmaması, internet bağlantısında sorun olması vs.) elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde, durum bir tutanakla tespit edilerek, kayıt işlemi fiziki ortamda yapılır. Elektronik sistem açıldığında fizikî ortamda yapılan işlemler gecikmeksizin elektronik ortama aktarılır. Burada, düzenlenen tutanağın da elektronik ortama aktarılması, ileride doğabilecek uyuşmazlıkların önüne geçilmesi noktasında kolaylık sağlayacaktır.

47. TEMYİZ DİLEKÇESİNİN ŞEKLİ VE İÇERİĞİ NASIL OLMALIDIR?

İstinaf dilekçesinde nelerin yer alacağı, dilekçenin şekli ve içeriği, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 364/2. maddesinde gösterilmiştir.

Aşağıda uygulamacılar için faydalı olması amacıyla tamamen hayali olarak hazırlanmış örnek bir temyiz başvuru dilekçesine yer verilmiştir.

YARGITAY

İLGİLİ HUKUK DAİRESİ'NE

Sunulmak Üzere

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

88. HUKUK DAİRESİ'NE

ANKARA

TEMYİZ KANUN YOLUNA

BAŞVURAN DAVACILAR : 1-A. T. – Adres (TC Kimlik No:...)

2-AY. T. – Adres (TC Kimlik No:...)

VEKİLİ : Av. Mahmut YILMAZ–Hanımeli Sokak No:2/8 Sıhhiye/Ankara (TC Kimlik No:...)

KARŞI TARAF DAVALILAR: 1-H. Y. – Adres (TC Kimlik No:...)

2-V. O. – Adres (TC Kimlik No:...)

TALEBİN KONUSU : Ankara 50. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29.05.2017 tarih 2015/4100 esas – 2017/1100 karar sayılı kararına yönelen istinaf başvurusunun Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından incelenmesi sonucunda istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararın bozulması istemidir.

TEBLİĞ TARİHİ : 11.06.2017

İLK DERECE MAHKEMESİ

KARARININ ÖZETİ : Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılaraya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karar.

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

KARARININ ÖZETİ : Başvurunun esastan reddi

TEMYİZ SEBEPLERİ VE GEREKÇESİ

: 07.03.2004 günü davalılardan Veli Okçu yönetimindeki diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 HY 0778 plaka sayılı otomobil müvekkilimin müşterek çocukları Burak Taş'a çarpmak suretiyle ölümüne sebebiyet vermiş, çocuklarının ölümü ile müvekkilirim onun desteğinden yoksun kalmışlar ve büyük elem ve üzüntü duymuşlardır. Bu olay nedeniyle davacı Ahmet Taş için 20.000,00 TL, davacı Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 50. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmak zorunda kaldık. Yapılan yargılama sonunda müvekkilim davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Davacı müvekkilim Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir. Verilen karar usul ve yasaya aykırı bulunduğundan reddedilen kısma yönelik olarak istinaf başvurusunda bulunmamıza rağmen başvurumuz esastan reddedilmiştir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi'nin ilk derece mahkemesince verilen kısmen redde dair vermiş olduğu karara yönelen

istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararı, aşağıda belirteceğimiz sebepler nedeniyle yerinde olmadığından, kararın bozularak ilk derece mahkemesine iadesine karar verilmesini talep ediyoruz.

1- Müvekkilimin oğlu Burak Taş ölümüne sebep olan olayda kusursuz iken mahkeme kusurlu olduğu düşüncesiyle tazminat hesabı yapmıştır. Müvekkilimin oğlu olayda kusursuz olduğundan gerekirse Bölge Adliye Mahkemesi 'nce keşif yapılmak suretiyle müvekkilimin oğlunun kusursuz olduğunun belirlenmesini talep etmemize rağmen, bu talebimiz haksız ve gerekçesiz bir şekilde reddedilmiştir.

2- Olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmemize rağmen mahkeme 22.03.2016 tarihli ara kararı ile bu talebimizi reddetmiştir. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi de, bu konudaki haklı taleplerimize olumlu bir cevap vermemiş ve ceza dosyasının sonucu beklenmeden dava sonuçlandırılmıştır. Kararın bu nedenle bozulması gerekmektedir.

3- Müvekkilimin oğlunun müvekkillerime desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu değerlendirilmemiş ve bu nedenle destek zararı miktarı az tutulmuştur.

4- Müvekkilimin olay nedeni ile uğradığı elem ve üzüntü nedeniyle 15.000'er TL manevi tazminat talep etmemize rağmen tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uymayacak şekilde her bir müvekkilim için 10.000,00'er TL manevi tazminata hükmedilmiştir. Bu tazminat miktarı azdır.

İSTEM SONUCU (NETİCE-İ TALEP): Yukarıda belirtilen sebepler ve gerekçelerle re'sen nazara alınacak hususlar dikkate alınarak yerel mahkeme tarafından verilen hükme yönelik istinaf başvurusunun esaslan reddine dair kararın bozulmasına ve dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere ilk derece mahkemesine iadesine karar verilmesini arz ve talep ederim. 20.06.2017

Davacılar (Temyiz Yoluna Başvuran)

Ali Taş ve Ayşe Taş

Vekili Av. Mahmut Yılmaz

(İMZA)

48. TEMYİZ DİLEKÇESİNE CEVAP VERİLEBİLİR Mİ? KATILMA YOLUYLA TEMYİZ MÜMKÜN MÜDÜR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 347. maddesinde, temyiz dilekçesinin, kararı veren mahkemece karşı tarafa tebliğ edileceği, 348. maddesinde de, temyiz dilekçesi kendisine tebliğ edilen tarafın, bu dilekçe üzerine katılma yoluyla temyiz başvurusunda bulunabileceği kabul edilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 347/2 maddesi uyarınca, temyiz dilekçesi kendisine tebliğ edilen taraf, dilekçenin kendisine **tebliğinden itibaren iki hafta** içinde temyiz başvurusuna cevap dilekçesi sunabilir ve aynı dilekçe ile katılma yolu ile temyize başvurabilir.

Temyiz başvurusuna cevap dilekçesi ilgilisince kararı veren mahkemeye verilebileceği gibi bu mahkemeye gönderilmek üzere başka bir yer mahkemesine de verebilir. Bu dilekçenin kararı veren mahkemeye verilmesi halinde, dilekçe dosyasına havale edilir. Dilekçenin, kararı veren mahkemeden başka bir yer mahkemesine verilmesi halinde, Hâkim tarafından havale edilen bu dilekçenin, UYAP sistemine kaydedilerek kararı veren mahkemeye derhal gönderilmesi gerekir. Bunun yanında, dilekçenin fiziki ortamda da aslının mahkemesine posta yoluyla gönderilmesi gerekir.

Temyiz başvuru dilekçesine karşı verilen cevap dilekçesinin kural olarak, karşı tarafa tebliği gerekmez. Ancak aşağıdaki başlıkta izah edeceğimiz şekilde temyize cevap dilekçesiyle birlikte katılma yoluyla temyiz başvurusunda bulunulması halinde, bu dilekçenin de karşı tarafa tebliği zorunlu hale gelir.

49. KATILMA YOLUYLA TEMYİZ BAŞVURUSU NASIL YAPILACAKTIR?

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 348/1 maddesi uyarınca, temyiz dilekçesi kendisine tebliğ edilen taraf, temyiz kanun yoluna başvurma hakkı bulunmasa veya başvuru süresini geçirmiş olsa bile vereceği cevap dilekçesi ile temyiz kanun yoluna başvurabilir. Bu şekilde temyiz kanun yoluna başvurulma şekline "*Katılma Yoluyla Temyiz Başvurusu*" adı verilir.

Katılma yoluyla temyiz başvurusunda bulunan tarafın, temyiz başvuru süresini geçirmiş olması ya da kendisi aleyhine verilen kararın kesin nitelikte bulunması önemli değildir. Burada asıl temyiz yoluna başvuran tarafın süresi içerisinde temyiz yoluna başvurması, katılma yoluyla temyiz kanun yoluna başvuran tarafın cevap süresi içerisinde bu hakkını kullanması ve kararın onun için kesin nitelikte olmaması yeterlidir. Ancak asıl temyiz yoluna başvuranın başvurusundan feragat etmesi ya da Yargıtayca asıl istinaf başvurusunun reddi hali saklıdır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 348/2 maddesi uyarınca temyiz yoluna başvuran tarafın bu talebinden feragat etmesi veya talebinin Yargıtayca esasa girilmeden reddedilmesi halinde, katılma yoluyla temyiz kanun yoluna başvuranın talebi de reddedilecektir.

50. TEMYİZE CEVAP DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ NASIL OLMALIDIR?

YARGITAY İLGİLİ HUKUK DAİRESİ'NE

SUNULMAK ÜZERE

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

88. HUKUK DAİRESİ'NE

ANKARA

CEVAP VEREN

DAVALI : V. O. – Adres

TEMYİZ YOLUNA BAŞVURAN

DAVACILAR : 1-A. T. – Adres
2-A. T. – Adres

VEKİLİ

: Av. Mahmut YILMAZ – Hanımeli Sokak
No:2/8 Sıhhiye/Ankara

TALEBİN KONUSU : Ankara 50. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29.05.2017 tarih 2015/4100 esas – 2017/1100 karar sayılı kararına yönelen istinaf başvurusunun Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından incelenmesi sonucunda istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararın onanmasına karar verilmesi istemidir.

TEBLİĞ TARİHİ : 17.07.2017

KARARIN ÖZETİ :

Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılar verilmesine, dazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karara karşı davacılar vekilince istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine, istinaf

incelemesi neticesinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi'nin ... tarih, 2017/- esas ve karar sayılı ilamıyla istinaf başvurusunun reddine karar verilmiş, bu karara karşı davacılar vekilince bu kez temyiz kanun yoluna başvurulmuştur.

CEVAPLAR :

07.03.2004 günü tarafımın idaresindeki, diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 AG 0778 plaka sayılı otomobil ile normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken yola aniden fırlayan davacıların müşterek çocukları Burak Taş'a çarpmak zorunda kaldım. Çarptığım küçük tüm çabalarım rağmen kurtarılamadım ve vefat etti. Çocuklarının ölümü ile onun desteğinden yoksun kaldıkları ve büyük elem ve üzüntü duydukları iddiasıyla bu olay nedeniyle davacılarından Ahmet Taş için 20.000,00 TL, Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 77. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmışlardır. Yapılan yargılama sonunda mahkemece davacılarından Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir.

Verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğu iddiasıyla karara karşı davacılar tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuş, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, bu karara karşı, bu kez temyiz kanun yoluna başvurulmuştur.

Başvuru sebeplerine ilişkin cevaplarım aşağıda sıralanmıştır.

1- Ölen Burak Taş'ın olayda kusursuz olduğuna ilişkin iddia yerinde değildir. Olay sırasında normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken ölen kişi aniden yola fırlamış ve asli trafik kusurundan

olan kontrolsüz şekilde araçların seyrettiği yola çıkmak kusurunu işlemiş bulunduğundan kusursuzluğu bir yana mahkemenin kabullünden daha fazla kusurludur. O nedenle ölenin kusursuz olduğu yönündeki iddiaya katılmıyorum.

2- Davacılar vekili olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmiş ise de; bu talebi yerinde değildir. Hukuk Mahkemesi olayda kusuru kendisi belirleyerek sonuca gitmiştir, ceza mahkemesinin sonucunun beklenmesi gerekmemektedir.

3- Ölenin davacılar desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu bilirkişi raporunda değerlendirilmiş buna göre destek zararı belirlenmiş olup, belirlenen miktar son derece isabetlidir.

4- Olay nedeni ile davacılar takdir edilen 10.000'er TL manevi tazminat tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uygun olarak mahkemece takdir edilmiş olup, manevi tazminatın takdiri tamamıyla mahkemeye ait olduğundan yüce mahkemenin bu takdirine bir itirazım bulunmamaktadır. Davacıların bu anlamda itirazı da haksız ve yersizdir.

İSTEM SONUCU : Yukarıda belirlenen sebep ve gerekçelerle re'sen nazara alınacak hususlar dikkate alınarak gerek mahalli mahkeme tarafından verilen karar gerekse istinaf incelemesi neticesinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından verilen kararın usul ve yasaya uygun bulunması nedeniyle onanmasına karar verilmesini arz ve talep ederim. 22.07.2017

Davalı

(Temyiz Yoluna Başvurana Cevap Veren)

Veli Okçu

(İMZA)

**51. KATILMA YOLU İLE TEMYİZ DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ
NASIL OLMALIDIR?**

YARGITAY İLGİLİ HUKUK DAİRESİ'NE

SUNULMAK ÜZERE

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

88. HUKUK DAİRESİ'NE

ANKARA

CEVAP VEREN ve KATILMA

YOLUYLA TEMYİZ

BAŞVURUSUNDA

BULUNAN DAVALI : V. O. – Adres

ASIL TEMYİZ YOLUNA

BAŞVURAN

DAVACILAR : 1-A. T. – Adres

2-A. T. – Adres

VEKİLİ

: Av. Mahmut YILMAZ – Hanımeli

Sokak No:2/8 Sıhhiye/Ankara

TALEBİN KONUSU

: Ankara 50. Asliye Hukuk Mah-

kemesi'nin 29.05.2017 tarih 2015/4100 esas – 2017/1100 karar sayılı kararına yönelen istinaf başvurusunun Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından incelenmesi sonucunda istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararın katılma yoluyla temyiz suretiyle lehimize bozulmasına karar verilmesi istemidir.

KARARIN

TEBLİĞ TARİHİ : 17.07.2017

TEMYİZ DİLEKÇESİNİN

TEBLİĞ TARİHİ : 01.08.2017

KARARIN ÖZETİ :

Davanın kısmen kabulü ile Davacı Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere toplam 23.000,00 TL; Davacı Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 22.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılar verilmesine, dazlaya ilişkin talebin reddine ilişkin karara karşı davacılar vekilince istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine, istinaf incelemesi neticesinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi'nin ... tarih, 2017/- esas ve karar sayılı ilamıyla istinaf başvurusunun reddine karar verilmiş, bu karara karşı davacılar vekilince bu kez temyiz kanun yoluna başvurulmuştur.

CEVAPLAR ve KATILMA YOLUYLA TEMYİZ SEBEPLERİ :

07.03.2004 günü tarafımın idaresindeki, diğer davalı Hasan Yörük'e ait 06 AG 0778 plaka sayılı otomobil ile normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken yola aniden fırlayan davacıların müşterek çocukları Burak Taş'a çarpmak zorunda kaldım. Çarptığım küçük tüm çabalarıma rağmen kurtarılamadım ve vefat etti. Çocuklarının ölümü ile onun desteğinden yoksun kaldıkları ve büyük elem ve üzüntü duydukları iddiasıyla bu olay nedeniyle davacılarından Ahmet Taş için 20.000,00 TL, Ayşe Taş için 20.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatı ve her bir davacının çektikleri elem ve üzüntü nedeniyle ayrı ayrı 15.000,00'er TL manevi tazminat ve ayrıca ölen Burak Taş için yapılan 3.000,00 TL cenaze masrafları olmak üzere toplam 73.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili için Ankara 77. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açmışlardır. Yapılan yargılama sonunda mahkemece davacılarından Ahmet Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat ve 1.000,00 TL cenaze gideri olmak üzere 23.000,00 TL; Ayşe Taş için 15.000,00 TL maddi, 7.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere 22.000,00 TL'nin tahsiline karar verilmiştir. Verilen kararın usul ve yasaya aykırı olduğu iddiasıyla karara karşı taraflarca istinaf kanun yoluna başvurulmuş, istinaf başvurusu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 88. Hukuk Dairesi tarafından esastan reddedilmiştir.

Başvuru sebeplerine ilişkin cevaplarım ve katılma yoluyla temyiz yoluna başvuru gerekçe ve sebeplerim aşağıda sıralanmıştır.

1- Müteveffa Burak Taş'ın olayda kusursuz olduğuna ilişkin iddia yerinde değildir. Olay sırasında normal hız sınırları içerisinde seyir halinde iken ölen kişi aniden yola fırlamış ve asli trafik kusurundan olan kontrolsüz şekilde araçların seyrettiği yola çıkmak kusurunu işlemiş bulunduğundan kusursuzluğu bir yana mahkemenin kabulünden daha fazla kusurludur. O nedenle ölenin kusursuz olduğu yönündeki iddiaya katılmıyorum, olayda benim herhangi bir kusurum yoktur, ben normal trafik kuralına uyduğum için kusurum bulunmadığından davanın reddi gerektiği halde mahkemece tarafıma kusur izafe edilerek tazminat sorumluluğuma hükmedilmesi hatalıdır.

2- Davacılar vekili dahi olay nedeniyle Ankara 77. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan ceza davasının sonuçlanmasının beklenmesini ve ceza mahkemesinde belirlenen kusur oranına uyulmasını talep etmiş bulunmaktadır. Bu talep yerinde olup ceza mahkemesinin sonucunun beklenmesinin gerektiğini düşünüyorum, zira ceza mahkemesinde kusurumun yokluğu nedeniyle beraat kararı verileceğine inanıyorum, bu yönden de kararın bozulması gerekmektedir.

3- Müteveffanın davacılar desteği hesaplanırken ölen çocuğun lisede okuyan başarılı bir çocuk olduğu ve ileride üniversiteyi kazanıp iyi bir meslek sahibi olacağı hususu bilirkişi raporunda değerlendirilmiş buna göre destek zararı belirlenmiş olup, belirlenen miktar son derece afakidir. Bilimsel verilere dayanmadan belirlenen tazminat miktarını kabul etmek mümkün değildir, ayrıca küçüğün meslek edinene kadar yapılması gereken masraflar düşülmemiş ve fazla tazminata hükmedilmiştir.

4- Olay nedeni ile davacılar takdir edilen 10.000,00'er TL manevi tazminat tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına uygun bulunmayıp bu miktarda manevi tazminatı ödemem halinde ailemi geçindirecek durumum kalmayacak ve mağdur duruma düşeceğimden takdir edilen manevi tazminat fazladır.

5- Davacılar müteveffa küçüğün cenaze masrafları için 500,00 TL talep ettikleri halde 6100 sayılı HMK'nın 26. maddesine aykırı olarak 1.000,00 TL cenaze masrafına hükmedilmiş olması açıkça kanuna aykırılık teşkil etmektedir, bu hususun da nazara alınmasını istiyorum, ayrıca yapılan cenaze masraflarının tamamı tarafımdan yapılmış olup istinaf talep dilekçeme eklediğim makbuzların incelenmeden karar verilmiştir.

İSTEM SONUCU : Yukarıda belirlenen sebep ve gerekçelerle re'sen nazara alınacak hususlar dikkate alınarak;

1- Davacıların temyiz başvurularının reddine,

2- Mahalli mahkemesince tarafından verilen usul ve yasaya aykırı kararın belirttiğim sebep ve gerekçelerle lehime bozulmasına,

3- Dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere ilk derece mahkemesine iadesine karar verilmesini,

Arz ve talep ederim. 05.08.2017

Davalı

Temyiz Yoluna Başvurana Cevap Veren

Katılma Yoluyla Temyize Başvuran

V. O.

(İMZA)

52. TEMYİZ İNCELEMESİNDE DURUŞMA İSTEMİNDE BULUNULMASI MÜMKÜN MÜDÜR?

Temyiz incelemesi kural olarak dosya üzerinden yapılır. Ancak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369/2 maddesi uyarınca;

a) Tüzel kişiliğin feshine,

b) Genel kurul kararlarının iptaline,

- c) Evlenmenin butlanına,
- ç) Evlenmenin iptaline,
- d) Boşanmaya,
- e) Ayrılığa,
- f) Velayete,
- g) Soybağına,
- ğ) Kısıtlamaya ilişkin davalarla,
- h) Miktar veya değeri 60.000,00 TL'yi aşan alacak ve ayın davalarında taraflardan biri temyiz veya cevap dilekçesinde duruşma yapılmasını talep edebilir.

Taraflarca temyiz başvuru dilekçesinde ya da temyiz başvurusuna cevap dilekçesinde duruşmalı temyiz isteminde bulunmuş ve talep yukarıda sayılan davalardan biriyle ilgiliyse, duruşma masrafı verilmiş olmak kaydıyla, Yargıtay'ın duruşma istemini reddetme yetkisi bulunmamaktadır. Bu halde Yargıtay, duruşma için bir gün belli edilerek taraflara usulen davetiye göndermek zorundadır. Bu halde davetiyenin tebliği ile duruşma tarihi arasında en az 2 haftalık süre bulunması zorunlu olmakla birlikte taraflar duruşmada hazır bulunuyorlarsa, bu sürenin dolup dolmadığına bakılmayacaktır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369/2 maddesi uyarınca, duruşma masraflarının eksik ödenmiş olduğu anlaşılırsa, daire başkanı tarafından verilecek bir haftalık kesin süre içinde tamamlanması, aksi hâlde duruşma talebinden vazgeçilmiş sayılacağı, duruşma isteyene yazılı olarak bildirilir. Verilen süre içinde giderler tamamlanmadığı takdirde, Yargıtay incelemesini dosya üzerinde yapar.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369/4 maddesi uyarınca, Kanun'da duruşmalı olarak yapılması mümkün görülen davalar haricinde kalsa bile bir davanın temyiz incelemesinin Yargıtayca re'sen duruşmalı olarak yapılmasına da karar verilebilir. Bu konuda takdir tamamen Yargıtay'a aittir.

Yargıtayca yapılan temyiz incelemesi neticesinde usule dair verilecek olan temyiz isteminin/dilekçesinin reddi, temyiz edilmemiş sayılma ve geri çevirme kararları bir kenara bırakılacak olursa, esasa ilişkin olarak üç türlü karar vermesi mümkündür. Bu kararlar,

- a) Onama kararı,
- b) Düzeltilerek onama kararı,
- c) Bozma kararıdır.

53. TEMYİZDEN FERAGAT MÜMKÜN MÜDÜR?

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 366/1 maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 349. maddesi uyarınca taraflar, temyiz incelemesine konu edilen kararın kendilerine tebliğinden önce, temyiz kanun yoluna başvurma hakkından feragat edemez. Başvuru yapıldıktan sonra feragat edilirse, dosya Yargıtay'a gönderilmez ve kararı veren mahkemece temyiz başvurusunun reddine karar verilir. Dosya, Yargıtay'a gönderilmiş ve henüz karara bağlanmamış ise başvuru feragat nedeniyle reddolunur.

54. BOZMA SONRASI DOSYA İSTİNAF MAHKEMESİNE Mİ, YOKSA İLK DERECE MAHKEMESİNE Mİ GÖNDERİLECEKTİR?

Yargıtay ilgili dairesinin tamamen veya kısmen bozma kararı, temyiz başvurusunun Bölge Adliye Mahkemesi tarafından esastan reddi kararına ilişkinse, Bölge Adliye Mahkemesi kararı kaldırılarak dosya, kararı veren ilk derece mahkemesine veya uygun görülecek diğer bir ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de kararı bozulan Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilir. (HMK m. 373/1)

Diğer taraftan, hakem kararının iptali davasında verilen kararın gerek onanmasına gerekse bozulmasına ilişkin kararların kararı veren ilk derece mahkemesine gönderileceği kuşkusuzdur.

Yine, ilk derece mahkemesinin Yargıtayca verilen bozma kararı üzerine, bu karara uyması ya da direnmesi halinde verilen karar üzerine yapılan inceleme neticesinde gerek bozma gerekse onama kararlarında dosya ilk derece mahkemesine gönderilecektir. (HMK m. 373/4-5)

Bölge Adliye Mahkemesi'nin her türlü kararının Yargıtayca onanması halinde, dosya ilk derece mahkemesine gönderilecektir. Kanun'da bu tür kararların Bölge Adliye Mahkemesi'ne bir suretinin gönderilmesine ilişkin bir düzenleme bulunmamakla birlikte, onama kararının gönderilmesinin Bölge Adliye Mahkemeleri'nin kuruluş felsefesine uygun düşecek, Bölge adliye Mahkemeleri de doğru yaptıkları uygulamalar hakkında bilgilendirilmiş olacaktır.

Bölge Adliye Mahkemesi'nin düzelterek veya yeniden esas hakkında verdiği karar Yargıtayca tamamen veya kısmen bozulduğu takdirde dosya, kararı veren Bölge Adliye Mahkemesi veya uygun görülen diğer bir Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilir. (HMK m. 373/2)

KAYNAKÇA

AKİL Cenk, İstinaf Kavramı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2010

AKKAYA Tolga, Medeni Usul Hukukunda İstinafa Başvuru, İstinaf İncelemesi ve İstinaf Mahkemesinin Verebileceği Kararlar, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Eskişehir 2008

AKKAYA Tolga, Medeni Usul Hukukunda İstinaf, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2009

ARSLAN Ramazan – YILMAZ Ejder – TAŞPINAR AYVAZ Sema, Medeni Usul Hukuku, Yetkin Hukuk Yayınları, 1. Baskı, Ankara 2016

ÇİFTÇİ Murat Özgür, Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf, Güncelleştirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016

ERGÜN Zafer, İstinaf (Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairelerinde Yargılama Usulü, Yargıtay'da Temyiz), Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul 2005

Hukuk Muhakemesinde İstinaf, Adalet Bakanlığı El Kitabı, Ankara 2016

İstinaf Mahkemeleri Uluslararası Toplantısı (7 – 8 Mart 2003), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2004

KARSLI Abdürrahim, Medeni Muhakeme Hukuku, Alternatif Yayıncılık, Üçüncü Baskı, İstanbul 2013

ÖZEKES Muhammet, Sorularla Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2008

ÖZEKES Muhammet, 100 Soruda Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi İstinaf ve Temyiz, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 3. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2016

PEKCANITEZ Hakan – ATALAY Oğuz – ÖZEKES Muhammet, Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2015

YAYLA MERAKLI, Deniz, Medeni Usul Hukukunda İstinaf kanun Yolunda Yeniden Tahkikat Yapılması, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2014

YILMAZ Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2013

YILMAZ Ejder, İstinaf, Genişletilmiş 2. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2005

